

**Raport Zrównoważonego
Rozwoju
TORPOL S.A. oraz Grupy
Kapitałowej TORPOL za
2018 rok**

data publikacji - 15 marca 2019 roku

Poznań

List Prezesa Zarządu	3
1. Znaczenie zrównoważonego rozwoju dla TORPOL.....	5
1.1 Wizja, misja oraz wartości	5
1.2 Strategia społecznej odpowiedzialności.....	6
1.3 Interesariusze oraz istotne zagadnienia	7
2. Informacje korporacyjne	11
2.1 Organy zarządzający i nadzorujący.....	11
2.2 Akcje i akcjonariat.....	12
3. Informacje nt. działalności Grupy Kapitałowej TORPOL.....	13
3.1 Podstawowe dane finansowe.....	13
3.2 Profil działalności i rodzaj świadczonych usług	18
3.3 Powiązania organizacyjne i kapitałowe Grupy Kapitałowej TORPOL	21
3.4 Lokalizacja działalności	22
3.5 Branża i jej perspektywy.....	23
3.6 Konkurencja.....	25
3.7 Wkład w rozwój infrastruktury	27
3.8 Nasi Klienci.....	31
3.9 Łańcuch dostaw	33
3.10 Wykorzystanie środków publicznych	36
3.11 Jakość świadczonych usług.....	36
3.12 Ryzyko działalności	38
3.13 Przynależność do organizacji	41
4. Środowisko	41
4.1. Polityka środowiskowa	41
4.2 Zużywana energia.....	43
4.3 Gospodarka odpadami	44
4.4 Zanieczyszczenie powietrza.....	47
4.5 Wpływ na florę i faunę	47
4.6 Wpływ na społeczności lokalne	48
5. Nasza kadra.....	49
5.2 Relacje z pracownikami	49
5.3 Struktura zatrudnienia.....	49
5.4 Świadczenia i warunki zatrudnienia	52
5.5 Rozwój pracowników.....	56
5.6 Różnorodność	57
6. Bezpieczeństwo pracy	59

7.	Relacje ze społecznościami lokalnymi	62
7.1	Relacje z otoczeniem	62
7.2	Sponsoring i działalność charytatywna	63
8.	Etyka	64
9.	Zgodność z regulacjami	65
10.	Informacje o raporcie	66
10.1	O raporcie	66
10.2	Indeks treści GRI	67
	Podpisy	71

List Prezesa Zarządu

102-14, 102-1

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność zaprezentować Państwu drugą edycję Raportu Zrównoważonego Rozwoju Grupy Kapitałowej TORPOL (Grupa).

Grupa TORPOL posiada niemal 30-letnie doświadczenie na rynku infrastruktury kolejowej w Polsce. Przez prawie trzy dekady TORPOL S.A. (Spółka) z małej rodzinnej firmy urósł na jednego z liderów branży kolejowej. Zbudowaliśmy imponujący potencjał - zatrudniamy ponad 600 osób, posiadamy rozbudowany park maszynowy i jedno z najwyższych kompetencji w zakresie realizacji wielobranżowych kontraktów kolejowych. Uczestniczyliśmy i uczestniczymy w największych inwestycjach kolejowych organizowanych przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., w tym w projektach o znaczeniu strategicznym dla transportu kolejowego w kraju.

Grupa rozpoczęła rok 2018 z największym portfelem zamówień w historii. Wartość backlogu netto przekroczyła 3,06 mld zł. Mimo trudnych warunków rynkowych oraz zupełnego braku zleceń na rynku norweskim, dzięki olbrzymiemu wysiłkowi i zaangażowaniu, wszystkich pracowników GK TORPOL, zarówno tych bezpośrednio realizujących prace, jak również logistyki, obszarów wsparcia organizacyjno-prawnego i finansowego uzyskaliśmy dodatnie wyniki finansowe w tym wymagającym okresie. Jest to także zasługa stabilnych i rzetelnych relacji z naszymi partnerami biznesowymi, zarówno w obszarze dostaw i wykonawstwa robót, ale też w obszarze doradczym, prawnym oraz, szczególnie istotnym w obecnych realiach, finansowym.

Działalność operacyjna prowadzona przez Grupę ma nie tylko wymiar finansowy, ale wywiera również wpływ na otoczenie społeczne i środowisko naturalne. Mając tego pełną świadomość prowadzimy działalność zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz odpowiedzialności społecznej biznesu. Dzięki przyjętemu w grudniu 2017 roku Kodeksowi Etyki i Postępowania w Biznesie TORPOL S.A. (Kodeks) oraz dokumentom towarzyszącym sformalizowaliśmy i usystematyzowaliśmy obszar społecznego zaangażowania. Rok 2018 był zatem rokiem wprowadzania postanowień Kodeksu w życie. Z najwyższą starannością podeszliśmy do kwestii bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska. Stale udoskonalamy działające w Grupie systemy, szczegółowo badamy wszelkie wypadki i wdramy działania zapobiegające zagrożeniom w przyszłości. Podejmujemy również ważne inicjatywy społeczne, czego przykładem jest udział w projekcie „Niepodległa” zorganizowanym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego z okazji obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości.

Wyznajemy zasadę, że kapitał ludzki stanowi najwyższą wartość dodaną w Spółce. W związku z powyższym, dbamy o rozwój pracowników poprzez finansowe wsparcie w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych. Dokładamy również starań, aby Spółka była stabilnym miejscem pracy, w którym pracownicy czują się bezpiecznie i odczuwają satysfakcję z własnej pracy. Nasze działania ukierunkowane są także na to, aby załogę tworzył zintegrowany zespół dlatego chętnie wspieramy pozazawodową aktywność pracowników Spółki, szczególnie dbając o jej rozwój w ramach sportu amatorskiego.

Zapraszam Państwa do lektury Raportu Zrównoważonego Rozwoju TORPOL S.A. i Grupy TORPOL za 2018 rok.

Z wyrazami szacunku

Grzegorz Grabowski

Prezes Zarządu TORPOL S.A.

1. Znaczenie zrównoważonego rozwoju dla TORPOL

1.1 Wizja, misja oraz wartości

Wizja

TORPOL pragnie być wiarygodnym, społecznie odpowiedzialnym partnerem dla wszystkich Interesariuszy w każdej sferze prowadzonej działalności, funkcjonującym zgodnie z zasadami prawa i etyki oraz zrównoważonego rozwoju.

Misja

Misją TORPOL jest zapewnienie klientom profesjonalnych usług o oczekiwanej jakości oraz stabilnego, zrównoważonego rozwoju firmy, przekładającego się na wzrost jej wartości dla akcjonariuszy.

Wartości

Bezpieczeństwo	Dbamy o bezpieczeństwo naszych pracowników stale podnosząc ich kwalifikacje w obszarze BHP, zapewniając odpowiednie środki ochrony oraz organizację pracy. Dążymy do stałego rozwoju standardów m.in. poprzez wdrażanie nowych inicjatyw, podnoszenie świadomości oraz odpowiedzialności członków zespołu, szczególnie w tych obszarach, w których identyfikujemy największe ryzyka.
Profesjonalizm	TORPOL od początku swojego istnienia potwierdza najwyższy profesjonalizm zarówno w charakterze generalnego wykonawcy, jak również rzetelnego pracodawcy i partnera w biznesie. Stale inwestujemy w rozwój naszych pracowników dbając jednocześnie o poszerzenie zakresu oferowanych usług. Podejmujemy niezbędne kroki, aby każdy z pracowników miał możliwość zarówno kształcenia osobistego za pośrednictwem szkoleń, jak również zdobywania praktycznych umiejętności potwierdzonych uzyskanymi uprawnieniami.
Odpowiedzialność	Wywiązujemy się z naszych zobowiązań wobec pracowników oraz klientów. Poczucie odpowiedzialności za podjęte zobowiązania, stan środowiska naturalnego, bezpieczeństwo oraz przestrzeganie zasad prawnych i etycznych stanowią nieodłączny element codziennego funkcjonowania firmy. Budujemy trwałe relacje z partnerami biznesowymi, akcjonariuszami oraz pracownikami poprzez transparentnie prowadzoną politykę informacyjną oraz terminową realizację prac.

1.2 Strategia społecznej odpowiedzialności

102-14

Strategia CSR 2018 - 2020

TORPOL przyjmuje jako zasadę, włączanie założeń oraz planów odnośnie działań z obszaru społecznej odpowiedzialności oraz Polityk Zrównoważonego Rozwoju do strategii korporacyjnej Spółki. TORPOL identyfikuje obszary, w ramach których realizować będzie działania z obszaru polityk zrównoważonego rozwoju oraz społecznej odpowiedzialności biznesu.

TORPOL deklaruje ujęcie w strategii korporacyjnej działań w czterech obszarach społecznej odpowiedzialności:

- rynek, klient, produkt,
- miejsce pracy,
- środowisko naturalne,
- społeczeństwo.

Rynek, Klient, Produkt

- efektywne zarządzanie etyką i przeciwdziałaniem korupcji oraz nadużyciom, etc. (zarządzanie ryzykiem, wartości, zasady, normy zachowań),
- działanie w oparciu o ład korporacyjny i „compliance”,
- warunki współpracy i dialog z podwykonawcami i dostawcami (etyka w relacjach z dostawcami, kryteria wyboru i oceny dostawców),
- doskonalenie relacji z kluczowymi interesariuszami rynkowymi (inwestorami, klientami, administracją publiczną),
- innowacyjność, wdrażanie efektywnych rozwiązań technologicznych, wsparcie badań i rozwoju nauki,
- przejrzystość komunikacji względem rynku,
- rola i wkład firmy w rozwój systemu infrastruktury kolejowej/tramwajowej jako środka transportu przyjaznego dla środowiska, pozytywne efekty dla otoczenia (wpływ pośredni).

Miejsce pracy

- relacje w miejscu pracy i dialog z pracownikami,
- zapewnianie bezpieczeństwa pracowników (w tym podwykonawców),
- podnoszenie umiejętności i kompetencji pracowników oraz ich rozwój,
- zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry, pozyskiwanie i utrzymanie talentów,
- dzielenie się wiedzą poprzez współpracę z uczelniami wyższymi oraz szkołami.

Środowisko naturalne

- zarządzanie wpływem na środowisko w trakcie realizacji inwestycji,
- zarządzanie odpadami,
- zarządzanie zużyciem zasobów (woda, papier etc.),
- redukcja zużycia energii/poziomu emisji,
- edukacja środowiskowa pracowników,
- dodatkowo z perspektywy budownictwa kubaturowego – efektywność ekologiczna nieruchomości (w tym efektywność energetyczna budynków, certyfikaty).

Spółeczeństwo

- dialog wokół inwestycji, odpowiedzialne zarządzanie roszczeniami,
- działania z zakresu zaangażowania społecznego (sponsoring, wolontariat, inwestycje społeczne).

Priorytety w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu w perspektywie do 2020 roku

Obszar	Cele
kadra	budowanie kultury organizacyjnej opartej o wartości spójne dla całej Grupy
	zapewnienie rozwoju, motywacji i satysfakcji pracowników na rzecz ich utrzymania i wzmocnienia efektywności
	podniesienie poziomu bezpieczeństwa w organizacji
	zaangażowanie pracowników/organizacji na rzecz działań społecznych (w tym charytatywnych)
relacje	wzmacnianie wizerunku odpowiedzialnego pracodawcy
	wzmacnienie wizerunku firmy godnej zaufania ze strony rynku kapitałowego (finansowego) i środowiska inwestorskiego
	zapewnienie transparentności i etyki prowadzenia działalności biznesowej
	odpowiedzialne budowanie partnerstw z podwykonawcami i partnerami biznesowymi dla efektywnej realizacji inwestycji
	efektywna realizacja inwestycji z poszanowaniem środowiska naturalnego i przy dialogu ze społecznością lokalną

1.3 Interesariusze oraz istotne zagadnienia

102-46, 102-47, 103-1, 102-40, 102-42, 102-43, 102-44

Interesariusze

Poniżej zamieszczono informacje nt. grup interesariuszy, z którymi Grupa TORPOL uznaje relacje za istotne wraz ze wskazaniem kluczowych narzędzi dialogu.

Interesariusze		Formy komunikacji
Interesariusze wewnętrzni	władze	<ul style="list-style-type: none"> – raporty sprawozdawczości zarządczej – cykliczne spotkania bezpośrednie – posiedzenia Zarządu oraz Rady Nadzorczej – komunikacja korporacyjna
	pracownicy	<ul style="list-style-type: none"> – spotkania integracyjne – bezpośrednie spotkania – komunikacja korporacyjna – kontakt z przedstawicielami pracowników – raporty bieżące i okresowe – szkolenia
	spółki wchodzące w skład Grupy TORPOL	<ul style="list-style-type: none"> – bezpośrednie spotkania – informacje przekazywane na potrzeby konsolidacji wyników finansowych – posiedzenia organów spółek zależnych – komunikacja korporacyjna

Potencjalni pracownicy	studenci/uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> – udział w Targach Pracy – program praktyk (stała współpraca z Politechniką Poznańską) – strona internetowa – spotkania bezpośrednie
	inni potencjalni pracownicy	<ul style="list-style-type: none"> – działania w zakresie rozwoju szkolnictwa zawodowego – procesy rekrutacyjne – raporty bieżące i okresowe – strona internetowa
Klienci	odbiorcy usług (w szczególności spółka PKP PLK S.A. oraz podmioty zarządzające infrastrukturą tramwajową)	<ul style="list-style-type: none"> – bezpośrednie spotkania związane z realizacją prac budowlanych oraz serwisem gwarancyjnym – kontakt telefoniczny, mailowy korespondencyjny – raporty bieżące i okresowe oraz publikacje w mediach – udział w imprezach branżowych
Dostawcy	dostawcy towarów i materiałów	<ul style="list-style-type: none"> – bezpośrednie spotkania – kontakt telefoniczny, mailowy, korespondencyjny – raporty bieżące i okresowe oraz publikacje w mediach – udział w imprezach branżowych – inne formy komunikacji na odległość
	podwykonawcy	
Społeczeństwo	społeczności lokalne	<ul style="list-style-type: none"> – bezpośrednie spotkania informacyjne poprzedzające rozpoczęcie realizacji inwestycji – komunikaty na placach budowy – strona internetowa oraz komunikacja w mediach
	organizacje i stowarzyszenia	<ul style="list-style-type: none"> – aktywne uczestnictwo – bezpośrednie spotkania
Środowisko	podmioty związane z ochroną środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> – raporty i sprawozdania dotyczące wpływu na środowisko – rejestry w zakresie wytwarzania odpadów i w zakresie emisji do środowiska – komunikacja w tym uzyskiwanie decyzji oraz realizacja wymagań zawartych w decyzjach otrzymanych od inwestorów w obszarze nadzoru przyrodniczego, gospodarki wodno-ściekowej, emisji i gospodarki odpadami w toku inwestycji – spotkania bezpośrednie oraz kontakt korespondencyjny
Organy administracji publicznej		<ul style="list-style-type: none"> – raporty i sprawozdania – bezpośrednie spotkania – kontakt korespondencyjny – strona internetowa

Uczestnicy rynku finansowego	inwestorzy, instytucje finansowe (w tym banki oraz firmy ubezpieczeniowe);	<ul style="list-style-type: none"> – bezpośrednie spotkania – rozmowy telefoniczne, kontakt mailowy oraz korespondencyjny – raporty bieżące i okresowe – strona internetowa – informacje prasowe
	akcjonariusze	<ul style="list-style-type: none"> – bezpośrednie spotkania – rozmowy telefoniczne, kontakt mailowy oraz korespondencyjny – raporty bieżące i okresowe – strona internetowa – informacje prasowe – walne zgromadzenia

Dialog z Interesariuszami

Podstawowe formy komunikacji TORPOL z jej Interesariuszami zostały ujęte w *Polityce dialogu z Interesariuszami* i obejmują organizację spotkań bezpośrednich, kontakt mailowy, telefoniczny i korespondencyjny, broszury i foldery informacyjne czy też bieżącą aktualizację strony internetowej.

Dialog z interesariuszami wspieramy m.in. poprzez wdrożenie formularza on-line mającego służyć do zgłaszania wniosków i uwag z opcją poszanowania anonimowości. Ponadto wszystkie kluczowe dokumenty korporacyjne oraz poświęcone zagadnieniom z obszaru zrównoważonego rozwoju znajdują się na stronie internetowej Spółki.

Budowanie pozytywnych relacji z naszymi interesariuszami może się odbywać tylko za pomocą uczciwie i rzetelnie prowadzonej polityki informacyjnej w zakresie bieżącej działalności, jak również sytuacji finansowej TORPOL oraz planów i perspektyw rynkowych Grupy. W związku z obecnością na rynku głównym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., TORPOL przekazuje do publicznej wiadomości raporty bieżące i okresowe prezentujące aktualną sytuację operacyjną oraz finansową Grupy Kapitałowej TORPOL, zachowując równy dostęp do informacji dla wszystkich akcjonariuszy i inwestorów. Raporty te stanowią kompleksowe oraz publiczne źródło informacji nt. Grupy. TORPOL pozostaje również w bieżącym kontakcie z przedstawicielami rynku kapitałowego oraz mediów branżowych i finansowych.

W odniesieniu do inwestycji realizowanych na terenie miast/gmin, w zależności od potrzeb organizowane są spotkania z przedstawicielami społeczności lokalnych (mieszkańcami, urzędnikami) czy też regionalnymi przedstawicielami inwestorów, mające na celu głównie przybliżenie specyfiki danego kontraktu, a także sposobów polubownego rozwiązania ewentualnych spraw konfliktowych. Pracownicy TORPOL starają się komunikować rzetelnie i kierować interesariusza bezpośrednio do odpowiedniej osoby, w możliwie najszybszy sposób.

Istotne zagadnienia

W toku prac nad przygotowaniem raportu przeprowadzono analizy obszarów najistotniejszych z punktu faktycznego wpływu na otoczenie, relacji z interesariuszami jak również zagadnień mogących rodzić istotne ryzyka o charakterze operacyjnym oraz finansowym.

W toku dialogu z naszymi Interesariuszami zidentyfikowano opisane poniżej istotne zagadnienia. Nie uległy one zmianom w porównaniu do ubiegłego roku.

zagadnienie	istotność wewnątrz organizacji	wpływ poza organizacją	
		istotność	najważniejsi interesariusze zewnętrzni dla danego zagadnienia
bezpieczeństwo i higiena pracy	wysoka	wysoka	podwykonawcy, klienci, społeczeństwo
jakość i bezpieczeństwo realizowanych obiektów	wysoka	wysoka	podwykonawcy, klienci, społeczeństwo
wpływ na lokalne otoczenie	wysoka	wysoka	społeczeństwo, podmioty związane z ochroną środowiska naturalnego
relacje z pracownikami	wysoka	niska	obecni i potencjalni pracownicy
prewencja zachowań nieetycznych	wysoka	wysoka	dostawcy, klienci, społeczeństwo, akcjonariusze, instytucje finansujące, organy administracji publicznej, inwestorzy
wpływ na środowisko naturalne w tym racjonalne korzystanie z zasobów, ograniczenie zanieczyszczenia oraz ingerencji środowiska	wysoka	wysoka	podmioty związane z ochroną środowiska naturalnego, społeczeństwo, organy administracji publicznej

Z uwagi na zbliżony model działania TORPOL S.A. oraz spółek zależnych prowadzących działalność operacyjną powyższe zagadnienia odnoszą się do wszystkich segmentów działalności Grupy oraz jej lokalizacji działalności.

Zasada ostrożności oraz zachowanie należytej staranności

102-11

W relacjach z otoczeniem TORPOL działa mając na względzie, w pierwszej kolejności, bezpieczeństwo, unikanie zagrożeń i negatywnego wpływu oraz podejmowanie działań prewencyjnych. W praktyce takie podejście realizowane jest w głównej mierze dzięki stosowaniu wdrożonych Zintegrowanych Systemów Zarządzania (ZSZ). Obejmują one systemy jakości, zarządzania środowiskowego oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie kompleksowej realizacji obiektów budownictwa komunikacyjnego ogólnego i inżynierii lądowej oraz bezpieczeństwa w ruchu kolejowym, jak również zawierają instrukcje w zakresie zachowania należytej staranności działania w poszczególnych obszarach.

Wdrażając te systemy Spółka zadeklarowała i stosuje m.in. następujące zasady:

- spełnienia wymagań ustawodawstwa i przepisów prawnych w zakresie jakości, ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy;
- zapobiegania wypadkom przy pracy, chorobom zawodowym oraz zdarzeniom potencjalnie wypadkowym;
- zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń w środowisku naturalnym;
- zapewnienia zasobów i środków finansowych niezbędnych do realizacji założonych celów.

W uzupełnieniu powyższego, w oparciu o wewnętrzne regulacje (procedury, instrukcje) na każdym etapie realizacji procesów, TORPOL dąży do unikania negatywnego wpływu na otoczenie. Jeżeli uniknięcie takiego wpływu nie jest możliwe to podejmowane są działania, aby na bazie posiadanych zasobów i rozwiązań był on racjonalnie ograniczany.

2. Informacje korporacyjne

2.1 Organy zarządzający i nadzorujący

102-18

Na dzień 31 grudnia 2017 roku zarząd Spółki działał w następującym składzie:

- Grzegorz Grabowski – Prezes Zarządu
- Krzysztof Miler – Wiceprezes Zarządu
- Michał Ulatowski – Wiceprezes Zarządu
- Tomasz Krupiński – Wiceprezes Zarządu

W dniu 30 lipca 2018 roku do Spółki wpłynęła od pana Michała Ulatowskiego dotychczasowego wiceprezesa Zarządu Spółki i dyrektora ds. finansowych, datowana na ten sam dzień rezygnacja z funkcji członka Zarządu Emitenta.

W dniu 1 października 2018 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała z dniem 15 października 2018 roku Pana Marcina Zachariasza w skład Zarządu TORPOL S.A. na wspólną kadencję wynoszącą trzy lata, powierzając mu funkcję Wiceprezesa Zarządu, Dyrektora ds. Finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego raportu tj. 15 marca 2019 roku zarząd Spółki działał w następującym składzie:

- Grzegorz Grabowski – Prezes Zarządu
- Krzysztof Miler – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Produkcji
- Tomasz Krupiński – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Handlowych
- Marcin Zachariasz – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Finansowych

Kadencja Zarządu Spółki kończy się z dniem 26 maja 2020 roku.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego raportu w skład Rady Nadzorczej Spółki wchodziły następujące osoby:

- Jadwiga Dyktus – Przewodnicząca Rady Nadzorczej
- Monika Domańska – Sekretarz Rady Nadzorczej
- Tomasz Hapunowicz – Członek Rady Nadzorczej
- Tadeusz Kozaczyński – Członek Rady Nadzorczej
- Konrad Orzełowski – Członek Rady Nadzorczej
- Jerzy Suchnicki – Członek Rady Nadzorczej.

Zgodnie ze złożonymi oświadczeniami panowie Tadeusz Kozaczyński, Jerzy Suchnicki, Tomasz Hapunowicz oraz Konrad Orzełowski są niezależnymi członkami Rady Nadzorczej w rozumieniu odpowiednio art. 129 ust. 3 *Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym* oraz zasad ładu korporacyjnego ujętych w zbiorze Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016.

W ramach Rady Nadzorczej Spółki utworzone zostały Komitet Audytu oraz Komitet Wynagrodzeń, których skład na dzień sporządzenia niniejszego Raportu przedstawia się następująco.

Komitet Audytu	Komitet Wynagrodzeń
Tadeusz Kozaczyński (przewodniczący)	Monika Domańska (przewodnicząca)
Jadwiga Dyktus	Tomasz Hapunowicz
Jerzy Suchnicki	Jadwiga Dyktus

Szczegółowy opis kompetencji poszczególnych komitetów oraz ich działalność został zamieszczony w Sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej TORPOL za 2018 rok (rozdział 6.5.2. Rada Nadzorcza, str. 81-83).

2.2 Akcje i akcjonariat

Obecność na GPW

TORPOL S.A. jest spółką, której akcje od lipca 2014 roku znajdują się w obrocie na rynku regulowanym organizowanym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Akcje Spółki (TOR) notowane są w systemie notowań ciągłych.

Akcje Spółki ujęte są w następujących indeksach:

- WIG
- WIG-Poland
- sWIG80
- sWIG80TR
- WIG-BUDOWNICTWO
- InvestorMS

W poniższej tabeli przedstawiono podsumowanie informacji nt. notowań akcji TORPOL w obrocie na GPW.

dane		2018	2017
liczba akcji w obrocie (szt.)		22 970 000	
kurs	na początek okresu	7,90 zł	11,38 zł
	na koniec okresu	4,35 zł	7,90 zł
kapitalizacja	na początek okresu	181,5 mln zł	261,4 mln zł
	na koniec okresu	99,9 mln zł	181,5 mln zł

Struktura akcjonariatu

102-5

Do znaczących akcjonariuszy Spółki należą przede wszystkim krajowi inwestorzy instytucjonalni. Największym akcjonariuszem Spółki jest Towarzystwo Finansowe Silesia sp. z o.o., które jest podmiotem w 100% kontrolowanym przez Skarb Państwa.

Poniżej zaprezentowano strukturę akcjonariatu na koniec 2018 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego Raportu.

Akcjonariusz	liczba akcji/głosów	% udział w k. zakładowym /głosach
TF Silesia sp. z o.o.	8 728 600	38,00%
PKO TFI S.A.	2 019 209	8,79%
Nationale Nederlanden OFE	2 000 000	8,71%
NN Investement Partners TFI S.A.	1 886 071	8,21%
Pozostali (free float)	8 336 120	36,29%
RAZEM	22 970 000	100,00%

3. Informacje nt. działalności Grupy Kapitałowej TORPOL

3.1 Podstawowe dane finansowe

102-7, 201-1

Majątek oraz źródła finansowania (dane w tys. zł):

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	Zmiana 2018/2017	Zmiana 2018/2017 (%)	31 grudnia 2016
Grupa Kapitałowa TORPOL					
Aktywa razem	843 343	790 445	52 898	6,7%	680 857
Rzeczowe aktywa trwałe	117 932	118 039	-107	-0,1%	106 725
Aktywa obrotowe	700 485	635 620	64 865	10,2%	513 129
Zobowiązania długoterminowe	68 352	62 851	5 501	8,8%	93 875
Zobowiązania krótkoterminowe	574 159	546 119	28 040	5,1%	368 970
Kapitał własny	200 832	181 475	19 357	10,7%	218 012
TORPOL S.A.					
Aktywa razem	833 996	763 522	70 474	9,2%	672 479
Rzeczowe aktywa trwałe	115 649	109 475	6 174	5,6%	104 295
Aktywa obrotowe	688 532	615 941	72 591	11,8%	503 665
Zobowiązania długoterminowe	68 330	58 469	9 861	16,9%	93 781
Zobowiązania krótkoterminowe	558 566	506 234	52 332	10,3%	355 391
Kapitał własny	207 100	198 819	8 281	4,2%	223 307

Na koniec 2018 roku suma bilansowa Grupy osiągnęła wartość 843,3 mln zł i była wyższa o 6,7% w stosunku do stanu na koniec 2017 roku (790,4 mln zł). Struktura bilansu jest prawidłowa, typowa dla profilu działalności Grupy opartej na realizacji długoterminowych kontraktów budowlanych. W ciągu ubiegłego roku nie było istotnych zmian w strukturze bilansu Grupy.

Aktywa trwałe na koniec 2018 roku stanowiły 16,9% wartości sumy bilansowej (wobec 19,6% według stanu na koniec 2017 roku). Wartość aktywów trwałych wyniosła 142,9 mln zł i była niższa o 12 mln zł

w porównaniu do wartości aktywów trwałych na koniec 2017 roku (154,8 mln zł), co stanowi spadek o 7,7%.

Wśród aktywów trwałych największą pozycję stanowią rzeczowe aktywa trwałe o wartości 117,9 mln zł (wobec 118 mln zł według stanu na koniec 2017 roku), które stanowią 82,6% udziału w aktywach trwałych (wobec 76,2% udziału według stanu na koniec 2017 roku) i dotyczą posiadanego przez Grupę parku maszynowego. Ponadto nastąpił w ciągu ubiegłego roku spadek aktywa z tytułu podatku odroczonego (spadek o 9 mln zł, tj. o 79,5% w stosunku do stanu na koniec 2017), na skutek zwiększenia rezerwy na rozliczenie robót budowlanych, związanej z realizacją projektów w ramach posiadanego portfela zamówień.

Aktywa obrotowe na koniec 2018 roku stanowiły 83,1% wartości bilansowej (wobec 80,4% według stanu na koniec 2017 roku). Wartość aktywów obrotowych wyniosła 700,5 mln zł, co stanowi wzrost w stosunku do stanu na koniec 2017 roku o 64,9 mln zł.

Wśród aktywów obrotowych największą pozycję stanowią należności z tytułu dostaw i usług (299,9 mln zł na koniec 2018 roku) oraz aktywa z tytułu umów z klientami, związane z rozliczeniami z tytułu umów budowlanych (289,7 mln zł na koniec 2018 roku), które istotnie wzrosły (o 182,9 mln zł w ciągu 2018 roku) na skutek doszacowania sprzedaży, proporcjonalnie do stopnia zaawansowania poniesionych kosztów oraz przyjętej marży budżetowej portfel w ramach realizowanych projektów.

Ponadto należy zwrócić uwagę na wyraźny spadek wartości środków pieniężnych i gotówki, które na koniec 2018 roku wyniosły 33,9 mln zł (spadek o 152,4 mln zł) ze względu na zaangażowanie w finansowanie zapotrzebowania na kapitał obrotowy w związku z rosnącym tempem realizacji kontraktów.

Udział kapitału własnego w sumie bilansowej na koniec 2018 roku wyniósł 23,8% - co stanowi nieznaczny wzrost w ciągu ubiegłego roku. Wartość wskaźnika kapitałowego ukształtowała się na poziomie wymaganym w umowach finansowania Emitenta. Wartość kapitałów własnych wyniosła na koniec 2018 roku 200,8 mln zł, co stanowi wzrost o 19,4 mln zł (+10,7% rdr.) z tytułu wygenerowanego zysku netto Grupy w roku obrotowym.

Wartość zobowiązań długoterminowych Grupy dotyczy przede wszystkim zobowiązań finansowych z tytułu transakcji leasingu finansowego (63,4 mln zł na koniec 2018 wobec 62,1 mln zł na koniec 2017 roku) dotyczących dokonywanych inwestycji w rozwój i modernizację parku maszynowego Grupy oraz części długoterminowej pożyczki.

Wartość zobowiązań krótkoterminowych na koniec 2018 roku nieznacznie wzrosła i wyniosła 574,2 mln zł (wzrost o 28 mln zł, tj. o 5,1% rdr.). Najistotniejszą pozycję zobowiązań krótkoterminowych stanowią zobowiązania handlowe (274,6 mln zł na koniec 2018 roku) oraz pozostałe zobowiązania niefinansowe (189,2 mln zł na koniec 2018 roku), które wynikają z bieżącej realizacji posiadanego portfela zamówień.

Wyższe wykorzystanie kredytów i pożyczek na koniec 2018 roku wynika z zaangażowania posiadanych środków (z dostępnych linii kredytowych) na finansowanie zapotrzebowania na kapitał obrotowy. Należy dodać, że zaciągnięte finansowanie Grupy jest przeznaczone wyłącznie na bieżącą działalność operacyjną (realizacja kontraktów), natomiast kowenanty finansowe znajdują się na poziomach wymaganych umowami finansowymi Grupy Emitenta.

Bezpośrednia wartość ekonomiczna (dane w tys. zł)

Dane skonsolidowane:

	2018	2017	Zmiana 2018/2017	2016
I. przychody ze sprzedaży usług	1 523 356	714 838	808 518	767 426
II. przychody ze sprzedaży towarów i produktów	2 301	4 049	-1 748	2 726
III. pozostałe przychody operacyjne	1 369	1 158	211	1 186
IV. przychody finansowe	1 068	3 642	- 2 574	3 291
V. Bezpośrednia wartość ekonomiczna wytworzona (I+II+III+IV)	1 528 094	723 687	804 407	774 629
VI. koszt własny sprzedaży	1 442 547	676 048	766 499	725 922
VII. koszty sprzedaży	1 298	535	763	961
VIII. koszty ogólnego zarządu	30 353	21 741	8 612	25 886
IX. pozostałe koszty operacyjne	1 160	500	660	738
X. płatności na rzecz inwestorów, w tym:	2 848	13 766	10 918	20 106
dywidenda	-	10 107	10 107	15 849
odsetki	2 848	3 659	811	4 257
XI. Koszty działalności tj. wartość ekonomiczna podzielona (VI+VII+VIII+IX+X) w tym:	1 478 206	712 590	765 616	773 613
- wynagrodzenia i świadczenia pracownicze	81 407	58 213	23 194	86 045
- inwestycje społeczne	69	45	24	49
XII Wartość ekonomiczna zatrzymana tj. bezpośrednia wartość ekonomiczna wytworzona pomniejszona o podzielną wartość ekonomiczną (V-XI)	49 888	11 097	38 791	1 016

Rekordowy poziom przychodów netto ze sprzedaży Grupy w ubiegłym roku i ponad dwukrotny wzrost rdr. zdeterminowany jest imponującym tempem realizacji robót budowlanych w ramach posiadanych projektów budowlanych w 2018 roku (pozyskanych w drugiej połowie 2016 i w 2017 roku), szczególnie w czwartym kwartale, w którym zrealizowano ponad 36% sprzedaży rocznej.

Wzrost kosztu własnego sprzedaży jest proporcjonalny do wzrostu przychodów netto ze sprzedaży i spowodowany wzrostem skali działalności Grupy. W efekcie zysk brutto ze sprzedaży zanotował prawie dwukrotny wzrost rdr. i wyniósł ok. 83,1 mln zł.

Suma kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu Grupy w okresie sprawozdawczym wzrosła o ponad 42% rdr. (31,7 mln zł w 2018 roku wobec 22,3 mln zł rok wcześniej), co wynika w głównej mierze ze wzrostu zatrudnienia w działach administracyjnych Spółki oraz wynagrodzeń kadry menedżerskiej wspierającej zarządzanie realizacją kontraktów. W konsekwencji zysk netto ze sprzedaży Grupy wyniósł ponad 51,5 mln zł w 2018 wobec ok. 20,6 mln zł w 2017 roku, co oznacza wzrost o ponad 150% rdr.

Saldo pozostałej działalności operacyjnej nieznacznie dodatnie w 2018 roku (209 tys. zł) praktycznie bez wpływu na podstawową działalność Grupy. W konsekwencji zysk operacyjny Grupy (EBIT) w ubiegłym roku wyniósł 51,7 mln zł, (wzrost o 143,5% rdr.)

Na działalności finansowej Grupa zanotowała pogorszenie wyniku w 2018 roku (-2,8 mln zł w 2018 roku wobec -1,2 mln zł w 2017 roku), głównie ze względu na mniejsze przychody odsetkowe, co wynika z zaangażowania środków pieniężnych wygenerowanych w 2017 roku na finansowanie zapotrzebowania na kapitał obrotowy, co jest naturalne przy realizacji tak dużej skali robót budowlanych.

Zysk brutto Grupy w 2018 roku wyniósł 48,4 mln zł, co oznacza wzrost o 28,4 mln zł w porównaniu do 2017 roku (zysk w wysokości 20,2 mln zł). Należy dodać, że dotychczas zaprezentowane pozycje w skonsolidowanym rachunku zysków i strat nie objęły wyników działalności spółki TORPOL Norge.

Podatek dochodowy w 2018 roku wyniósł 9 mln zł i był niższy o 1,3 mln zł w porównaniu do 2017 roku.

W konsekwencji zysk netto Grupy z działalności kontynuowanej za 2018 rok wyniósł 39,4 mln zł wobec 9,8 mln zł rok wcześniej, co oznacza ponad 4-krotny wzrost rdr.

W związku z podjęciem decyzji o likwidacji spółki TORPOL Norge w Sprawozdaniu zaprezentowano wyniki likwidowanej spółki w odrębnej pozycji pn. „działalność zaniechana”. Należy przy tym dodać, że zgodnie ze stosowanymi przez Spółkę zasadami księgowymi w skonsolidowanym rachunku wyników nie wykazano przychodów ze sprzedaży netto ani kosztów prowadzenia działalności, jedynie wynik netto na tej działalności. Mimo bardzo trudnych warunków na rynku budownictwa kolejowego (Bane NOR) oraz tramwajowego (gminy Oslo, Bergen) w Norwegii, działania restrukturyzacyjne podjęte przez zarząd Emitenta w 2017 i w 2018 roku pozwoliły na wyraźne ograniczenie strat. Wobec braku kontraktacji TORPOL Norge na rynku lokalnym, podjęto decyzję m.in. o przeniesieniu części potencjału technicznego (park maszynowy) i ludzkiego, aby wesprzeć realizację dwóch projektów kolejowych w Polsce. Spółka TORPOL Norge ukończyła wszystkie prowadzone projekty, które zostały „odebrane” przez zamawiającego. Ponadto zredukowano poziom zatrudnienia i kosztów wynagrodzeń. W konsekwencji strata na działalności zaniechanej wyniosła w 2018 roku 20,3 mln zł, co oznacza poprawę o 16,3 mln zł rdr.

Emitent podjął również szereg działań eliminując ryzyko negatywnego wpływu sytuacji TORPOL Norge na sytuację ekonomiczno-finansową Emitenta poprzez m.in. spłatę kredytu bankowego zaciągniętego

na finansowanie działalności w Norwegii w ramach umowy trójstronnej czy przejęcie zobowiązań wobec zamawiających wynikających z umów budowlanych w okresie rękojmi przez oddział TORPOL Norge NUF.

Zysk netto Grupy (uwzględniający wynik działalności zaniechanej) za 2018 roku wyniósł 19,2 mln zł, co stanowi poprawę wyniku netto Grupy aż o 45,9 mln zł rdr. (skonsolidowana strata netto w 2017 roku wyniosła 26,8 mln zł).

Dane jednostkowe:

	2018	2017	Zmiana 2018/2017	2016
I. przychody ze sprzedaży usług	1 496 953	696 589	800 364	740 413
II. przychody ze sprzedaży towarów i produktów	2 347	4 441	2 094	2 725
III. pozostałe przychody operacyjne	1 324	788	536	1 185
IV. przychody finansowe	1 566	5 619	4 053	3 329
V. Bezpośrednia wartość ekonomiczna wytworzona (I+II+III+IV)	1 502 190	707 437	794 753	747 652
VI. koszt własny sprzedaży	1 421 664	681 193	740 471	701 279
VII. koszty sprzedaży	1 296	531	765	958
VIII. koszty ogólnego zarządu	27 349	19 272	8 077	17 226
IX. pozostałe koszty operacyjne	1 123	444	679	732
X. płatności na rzecz inwestorów, w tym:	1 984	13 220	-11 236	19 929
• <i>dywidenda</i>	-	10 107	-10 107	15 849
• <i>odsetki</i>	1 984	3 113	-1 129	4 080
XI. Koszty działalności tj. wartość ekonomiczna podzielona (VI+VII+VIII+IX+X) w tym:	1 453 416	714 660	738 756	740 124
- wynagrodzenia i świadczenia pracownicze	77 559	55 194	22 365	54 488
- inwestycje społeczne	69	45	24	49
XII. Wartość ekonomiczna zatrzymana tj. bezpośrednia wartość ekonomiczna wytworzona pomniejszona o podzieloną wartość ekonomiczną (V-XI)	48 774	-7 223	56 027	7 528

3.2 Profil działalności i rodzaj świadczonych usług

102-2

Głównym obszarem działalności Grupy TORPOL jest kompleksowa budowa i modernizacja infrastruktury szynowej. Od ponad ćwierć wieku TORPOL modernizuje szlaki i linie kolejowe dostosowując ich jakość i parametry do wymogów stawianych przez unijne i międzynarodowe przepisy o ruchu kolejowym. Jesteśmy jednym z liderów polskiego rynku budowy i modernizacji infrastruktury kolejowej.

W ramach swojej działalności świadczymy również usługi z zakresu budowy, modernizacji i remontów sieci elektroenergetycznych napowietrznych i kablowych, sygnalizacji świetlnej sterowania ruchem drogowym, oświetlenia ulicznego oraz sieci telekomunikacyjnych, a także usług projektowych dotyczących inwestycji komunikacyjnych transportu szynowego i drogowego. Nasza baza sprzętowa posiada szeroki wachlarz kilkudziesięciu specjalistycznych maszyn i urządzeń, które umożliwiają realizację większości prac w oparciu o własne zaplecze techniczne. Spółka posiada również certyfikat przewoźnika kolejowego uprawniający do samodzielnego prowadzenia transportu kolejowego.

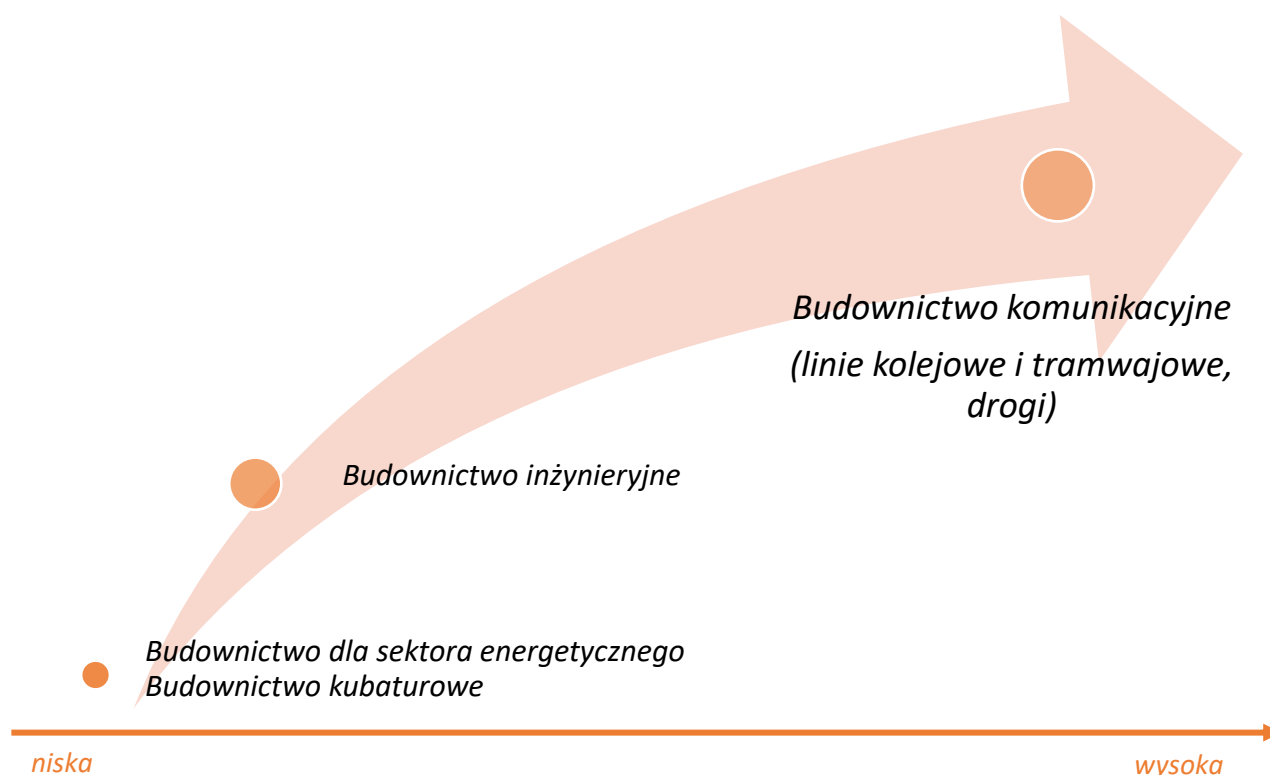
Nasze najważniejsze realizacje obejmują m.in. przebudowę polskiej części paneuropejskich korytarzy transportowych E20, E30, E65 i E75, czy Lokalne Centra Sterowania ruchem kolejowym w Gdańsku, Gdyni, Koninie, jak również budowę linii tramwajowych na terenie Gdańska, Olsztyna i Poznania. Jako lider konsorcjum wybudowaliśmy najnowocześniejszy i największy w Polsce multimodalny dworzec Łódź Fabryczna, który jest jednocześnie jednym z najnowocześniejszych obiektów tego typu w Europie.

TORPOL posiada również wyodrębniony oddział zagraniczny w Oslo – powstały w 2010 roku. Oddział TORPOL Norge NUF w dużej mierze przejął zobowiązania z tytułu rękojmi za wady i usterki, jakie mogłyby pojawić się w przyszłości (tj. w ciągu okresu do 5 lat) w związku z zakończonymi projektami na rynku norweskim. Ponadto poprzez oddział Emitent (posiadając kompetencje do realizacji inwestycji związanych z budową lub modernizacją linii kolejowych i tramwajowych, metra, dróg, mostów i obiektów inżynierskich) pozostaje obecny na rynku norweskim i może monitorować zmiany oraz perspektywy rozwoju Grupy na tym rynku.

Kolejną operacyjną spółką zależną tj. TORPOL Oil&Gas Sp. z o.o. (TOG) tworzą inżynierowie z wieloletnim doświadczeniem zdobywanym przy projektach wykonywanych dla spółek z grupy kapitałowej PGNiG, Grupy Azoty S.A. oraz Gaz-System S.A. Przedmiotem działalności TOG jest projektowanie, produkcja i montaż instalacji do uzdatniania ropy naftowej i gazu ziemnego. Podmiot ten opracowuje studia wykonalności, wykonuje obliczenia procesowe oraz dokumentację projektową, a także zajmuje się zarządzaniem dostawami oraz fabrykacją urządzeń, budową, montażem, prowadzi nadzór nad odbiorami oraz rozruchem instalacji. TOG posiada istotną wiedzę w obszarze oil&gas i wdraża najnowocześniejsze, energooszczędne technologie. Kompetencje firmy pozwalają zatem na kompleksową realizację zadań inwestycyjnych w sektorze przemysłu chemicznego, petrochemicznego, ropy naftowej i gazu, a także energetyki (w zakresie energetyki gazowej). Spółka ta powstała na bazie zespołu specjalistów posiadających bogatą wiedzę i wieloletnie doświadczenie w zakresie realizacji strategicznych projektów branży oil&gas w Polsce oraz poza granicami kraju.

Kompetencje posiadane przez Grupę w obszarze świadczonych usług budowlanych są ściśle powiązane z profilem działalności.

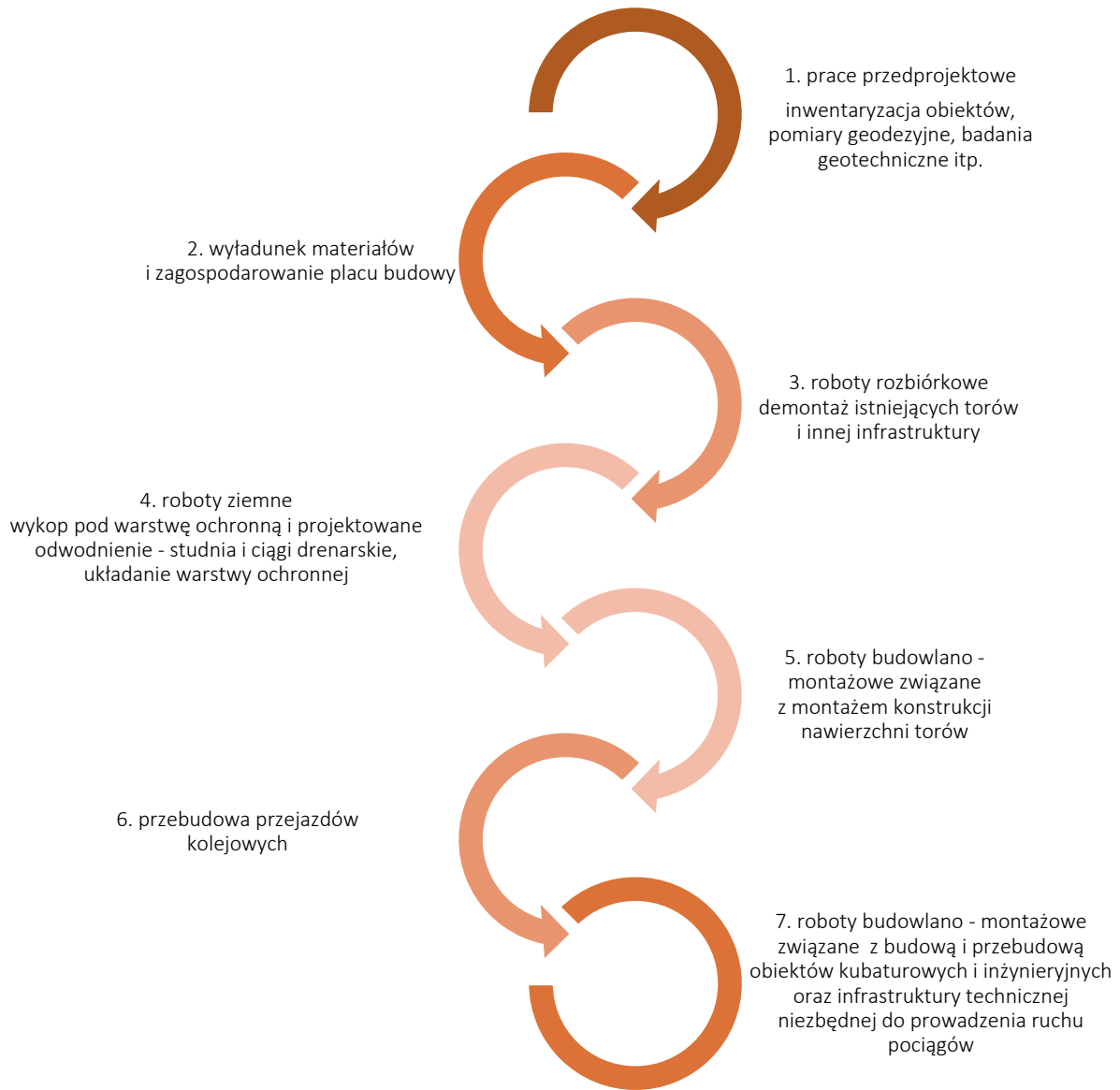
Ekspozycję Grupy TORPOL na poszczególne obszary budownictwa prezentuje poniższa grafika.

Kompetencje Grupy TORPOL obejmują:

- projektowanie, budowę oraz modernizację torowych układów kolejowych i infrastruktury towarzyszącej;
- projektowanie, budowę i modernizację torów tramwajowych oraz sieci trakcyjnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
- rewitalizację linii kolejowych;
- projektowanie dla przedsięwzięć z dziedziny budownictwa komunikacyjnego;
- budowę i modernizację sieci elektroenergetycznych, sygnalizacji sterowania ruchem;
- budowę systemów oświetlenia i sieci telekomunikacyjnych;
- budowę dróg i ulic z infrastrukturą oraz obiektów inżynieryjnych;
- projektowanie i realizację budowy instalacji do oczyszczania i uzdatniania ropy naftowej i gazu ziemnego;
- realizowane na potrzeby własne towarowe przewozy kolejowe;
- usługi budowlano – montażowe w zakresie automatyki kolejowej;
- budownictwo przemysłowe oraz budowa budynków użyteczności publicznej (dworce kolejowe).

Poniżej zamieszczono schemat, w oparciu o który realizowane są prace budowlane.

Na żadnym z rynków, na których działania Grupa Kapitałowa TORPOL (tak geograficznym jak i branżowym) usługi Grupy Kapitałowej Emitenta nie zostały objęte zakazem lub ograniczeniami w ich świadczeniu.

3.3 Powiązania organizacyjne i kapitałowe Grupy Kapitałowej TORPOL

102-45

Skład Grupy Kapitałowej TORPOL

Emitent posiada udziały w następujących podmiotach:

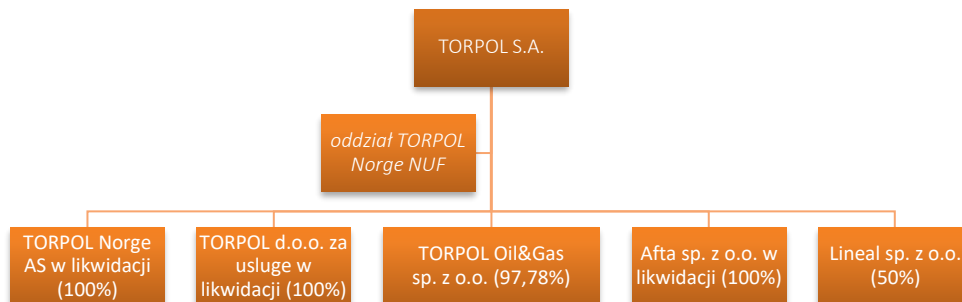
- **TORPOL Oil&Gas sp. z o.o. z siedzibą w Wysogotowie pod Poznaniem** – spółka specjalizuje się w projektowaniu i kompleksowej realizacji budowy instalacji do oczyszczania i uzdatniania ropy naftowej i gazu ziemnego oraz budownictwie przemysłowym, głównie dla branż energetycznej i chemicznej.
- **TORPOL Norge AS w likwidacji (Oslo, Norwegia)** – obecnie spółka nie prowadzi działalności operacyjnej i po okresie sprawozdawczym została postawiona w stan likwidacji. Szczegółowe wyjaśnienia odnośnie przestanków związanych z likwidacją tej spółki zostały zamieszczone w Sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej TORPOL za 2018 (rozdział 4.6. *Pozostałe istotne zdarzenia*, str. 50 – 51).
- **TORPOL d.o.o. za usluge w likwidacji (Zagrzeb, Chorwacja)** – spółka zależna została utworzona w związku planowanymi inwestycjami kolejowymi w lokalną infrastrukturę w Chorwacji. Obecnie, w związku z istotnym w ocenie Emitenta ryzykiem politycznym wpływającym negatywnie na szansę pozyskiwania zamówień publicznych przez podmioty zagraniczne, zarząd Spółki podjął decyzję o postawieniu tej spółki w stan likwidacji.
- **Afta Sp. z o.o. z siedzibą w likwidacji z siedzibą w Poznaniu** – przedmiotem działalności spółki jest unieszkodliwianie odpadów, obecnie spółka nie prowadzi działalności. W dniu 26 listopada 2018 roku spółka została postawiona w stan likwidacji.
- **Lineal Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu** – przedmiotem działalności jest projektowanie na rzecz budownictwa komunikacyjnego. Emitent posiada 50% udziałów w kapitale zakładowym oraz 50% głosów na zgromadzeniu wspólników. Pozostałe 50% (udziałów w kapitale zakładowym oraz głosów na zgromadzeniu wspólników) posiada spółka Feroco S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w Poznaniu.

TORPOL posiada wyodrębniony oddział zagraniczny w Oslo – powstały w 2010 roku.

Emitent jest również stroną umowy spółki NLF TORPOL Astaldi spółka cywilna (NLF) z siedzibą w Łodzi. NLF jest spółką celową, która została powołana do koordynowania i zarządzania wykonaniem robót budowlanych w ramach realizacji zakończonego kontraktu „Łódź Fabryczna”. TORPOL posiada w spółce 50% udziałów, natomiast pozostałe 50% posiada spółka Astaldi S.p.A. z siedzibą w Rzymie.

Z punktu widzenia skali prowadzonej działalności oraz modelu biznesowego Grupy TORPOL działalność operacyjna prowadzona jest przez TORPOL S.A. (95% udział w zatrudnieniu oraz 98,3% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży). Pozostałe spółki zależne odpowiadają zatem łącznie za ok. 5% zatrudnienia oraz 1,7% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży – przy czym łącznie zagraniczne spółki zależne zatrudniały na koniec 2018 roku 0,7% całości zatrudnionych w Grupie Kapitałowej TORPOL. Żadna ze spółek zależnych nie prowadzi przy tym działalności, która w sposób szczególny (tj. inny niż wynikałoby to z jej udziału w zatrudnieniu/skonsolidowanych przychodach ze sprzedaży) byłaby istotna z punktu widzenia zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz praktyk korupcyjnych.

Poniżej przedstawiono schemat Grupy Kapitałowej TORPOL na dzień sporządzenia niniejszego Raportu.

3.4 Lokalizacja działalności

102-3, 102-4

Grupa TORPOL prowadzi działalność operacyjną na terenie Polski. Siedziba Spółki mieści się w Poznaniu. W Kostrzynie Wielkopolskim zlokalizowane jest dodatkowe biuro, a w Koninie mieści się baza sprzętowa – transportowa prowadzona na potrzeby utrzymania parku maszynowego. Spółka zależna TOG zlokalizowana jest w Wysogotowie k. Poznania.

Podstawowa działalność operacyjna Grupy TORPOL opiera się na realizacji projektów infrastrukturalnych zlokalizowanych w różnych obszarach Polski.

W trakcie 2018 roku TORPOL realizował następujące istotne projekty związane z infrastrukturą kolejową.

Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Skala projektu (mln zł netto)	
LCS Konin		837,8	1 232,8
E59 Leszno-Czempiń	wielkopolskie	395,0	
I. nr 219 Szczytno-Ełk	warmińsko-mazurskie	289,5	557,1
I. nr 216 Działdowo-Olsztyn		267,6	
Modernizacja odcinka Trzebinia – Krzeszowice		596,7	844,1
E30 Kraków Mydlniki – Kraków Gł.	małopolskie	247,4	
Przebudowa układu torowego Elektrowni Jaworzno III	śląskie	367,3	367,3
I. nr 31 gr. Województwa – Czeremcha – Hajnówka		173,4	313,4
I. nr 52 Lewki – Hajnówka	podlaskie	77,1	
I. nr 32 Białystok – Bielsk Podlaski (Lewki)		62,9	
I. nr 289 na odcinku Legnica – Rudna Gwizdanów		190,0	323,0
I. nr 281, 766 Oleśnica/Łukanów – Krotoszyn – Jarocin – Września – Gniezno	dolnośląskie	133,0	
E20 na odcinku Warszawa – Mińsk Mazowiecki, etap I	mazowieckie	*136,4	136,4
I. 18 Kutno – Toruń Główny	kujawsko-pomorskie	84,9	84,9

*z uwzględnieniem robót uzupełniających, zgodnie z zawartą umową z dnia 5 lutego 2019 roku (RB nr 6/2019)

W Norwegii działalność w 2018 roku skupiała się na realizacji (dokończeniu) projektów kolejowych realizowanych dla Bane NOR (Norweskie Koleje Państwowe) zlokalizowanych na północy kraju.

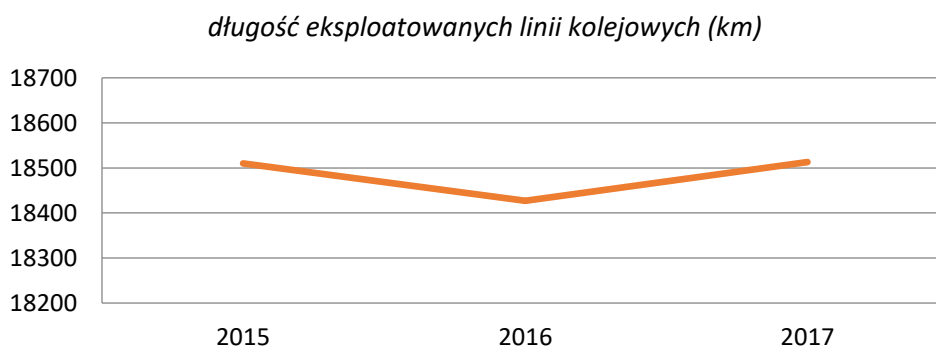
Działalność spółki zależnej TOG obejmuje realizację prac w ramach projektów, które były zlokalizowane na terenie Polski głównie w rejonie Wielkopolski (Miłosław, Nowe Tłoki) oraz na terenie województwa opolskiego (Kędzierzyn-Koźle), dolnośląskiego (Żarów), na granicy dolnośląskiego i wielkopolskiego (Załęcze) oraz śląskiego (Gilowice).

3.5 Branża i jej perspektywy

Opis branży

Aktualnie kluczowy obszar działalności Grupy TORPOL związany jest z modernizacją infrastruktury kolejowej.

Sieć kolejowa w Polsce obejmuje obecnie 18 513 eksploatowanych km linii kolejowych, z czego ok. 96% jest zarządzane przez PKP PLK S.A. Jest to trzecia co do wielkości sieć kolejowa w Europie. Tak długość linii kolejowych jest utrzymywana na zbliżonym poziomie od 3 lat i jest uzależniona od bieżących potrzeb przewozowych.

Źródło: Raporty roczne PKP PLK S.A.

Według danych PKP PLK S.A. w 2017 roku nastąpiła zmiana długości eksploatowanych linii kolejowych na skutek konieczności dostosowania infrastruktury do zmieniających się potrzeb przewozowych. PKP PLK S.A. odnotowały ogólny wzrost wielkości pracy eksploatacyjnej na dostępnych liniach kolejowych o 4,3% rdr., z czego wolumen przewozów pasażerskich wzrosła o 2,2% rdr., natomiast przewozów towarowych o 9% rdr. Aktualnie udział przewozów pasażerskich w pracy eksploatacyjnej na infrastrukturze kolejowej wynosi ok. 67,4% (przewozów towarowych 32,6%) i są to wartości zbliżone w porównaniu z poprzednim okresem.

Infrastruktura kolejowa na koniec 2017 roku obejmowała m.in.:

- 18 513 km, co daje 35 967 torów kolejowych, w tym 27 120 torów szlakowych i głównych zasadniczych na stacjach oraz 8 847 torów stacyjnych;
- 39 482 szt. rozjazdów;
- 14 442 szt. skrzyżowań w poziomie szyn;
- 25 324 obiektów inżynierskich, w tym 6 375 szt. mostów i wiaduktów;
- 5 823 budynków;
- 14 108 budowli.

Strategiczne położenie geograficzne Polski, czyni ją ważnym łącznikiem między wschodnią i zachodnią Europą. Linie kolejowe o kluczowym znaczeniu dla transportu międzynarodowego należą do Kolejowej Transeuropejskiej Sieci Kolejowej (TEN-T). Na trasach TEN-T realizowane jest ok. 60% wszystkich połączeń kolejowych w Polsce. Przynależność do TEN-T oznacza podleganie wspólnej polityce unijnej, jak również nakłada ona obowiązek utrzymywania tych tras w dobrym stanie technicznym. Dzięki temu trasy TEN-T mają charakter priorytetowy przy alokacji środków na modernizację. Pomimo międzynarodowego i priorytetowego charakteru znacznej części polskiej sieci dróg kolejowych, krajowa infrastruktura kolejowa jest nadal w niezadawalającym stanie technicznym.

Stan techniczny linii kolejowych w Polsce w latach 2010-2017 (źródło: PKP PLK S.A.)

Stan torów	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
<i>dobry</i>	58,9%	55,1%	54,5%	52%	47%	43%	40%	36%
<i>dostateczny</i>	25,5%	29,3%	27,2%	27%	27%	30%	32%	35%
<i>niezadawalający</i>	15,6%	15,6%	18,3%	21%	26%	27%	28%	29%

Dobry stan techniczny oznacza, że parametry prawie 60% eksploatowanych linii kolejowych (ilość przejazdów, dopuszczalna prędkość, itp.) były zgodne z początkowymi i linie te wymagały jedynie robót konserwacyjnych. Z kolei ponad 25% linii było w stanie dostatecznym, co oznacza, że miały one obniżone parametry eksploatacyjne (obniżona maksymalna prędkość rozkładowa, lokalne ograniczenia prędkości) i wymagały oprócz robót konserwacyjnych także bieżących napraw uszkodzonych elementów toru, aby przywrócić założone parametry eksploatacyjne. Jednocześnie ponad 15% linii kolejowych miało znacznie obniżone parametry eksploatacyjne (małe prędkości rozkładowe, duża liczba lokalnych ograniczeń prędkości, obniżone dopuszczalne naciski) i kwalifikowało się do kompleksowych robót naprawczych, których niewykonanie w krótkim okresie może doprowadzić w ostateczności do wyłączenia linii z eksploatacji. Stan techniczny linii kolejowych ma bezpośrednie przełożenie na prędkości dopuszczalne pociągów, a tym samym na czas *przejazdu* (konkurencyjność rynku pasażerskich i towarowych przewozów kolejowych).

Maksymalne prędkości dopuszczalne linii kolejowych w Polsce w latach 2017-2010 (źródło: PKP PLK S.A.)

Prędkość	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
powyżej 200 km/h	1,0%	0,7%	-	-	-	-	-	-
160-200 km/h	10,4%	11,1%	10,4%	9,5%	7,5%	7,1%	6,7%	6,0%
120-160 km/h	26,4%	23,8%	21,9%	19,5%	18,0%	16,4%	14,5%	14,2%
80-120 km/h	32,7%	33,8%	33,9%	35,7%	37,1%	35,9%	36,2%	36,0%
40-80 km/h	24,3%	25,3%	27,4%	28,5%	30,4%	33,2%	34,7%	35,8%
poniżej 40 km/h	5,2%	5,4%	6,4%	6,8%	7,0%	7,4%	8,0%	8,0%

Udział w rozwoju branży

TORPOL stara się, w miarę swoich możliwości, brać czynny udział we wszelkich branżowych inicjatywach środowiskowych, których celem jest m.in. diagnozowanie problemów branży i tworzenie rekomendacji, propagowanie nowych inwestycji, integracja środowiska branży kolejowej, czy też monitorowanie otoczenia branży kolejowej w zakresie nowych ustaw i przepisów. Cyklicznie bierzemy udział w targach branżowych. Uczestniczymy również w licznych inicjatywach oraz organizacjach branżowych – szczegóły zostały zamieszczone w punkcie Przynależność do organizacji zamieszczonym w dalszej części raportu.

3.6 Konkurencja

206-1

Działania w obszarze zachowań konkurencyjnych

Jednym z czynników wpływających na rozwój branży jest istnienie wolnej i swobodnej konkurencji opartej na uczciwych zasadach biznesowego współuczestnictwa, które zostały ujęte w stosowanej przez TORPOL *Polityce uczciwej konkurencji*. Dążymy do ekspansji rynkowej wyłącznie przy zachowaniu zasad uczciwej konkurencji i wzajemnego szacunku, w granicach i z poszanowaniem regulacji prawnych w zakresie ochrony konkurencji. Przestrzeganie zasad uczciwej konkurencji jest jednym z fundamentów prawa zamówień publicznych, w ramach, których pozyskujemy kontrakty budowlane.

Niezależnie od bezpośredniego stosowania regulacji prawnych w tym obszarze Spółka w relacjach z konkurencją kieruje się m.in. następującymi wytycznymi:

- uczciwe i oparte wyłącznie na przesłankach merytorycznych konkurowanie (współzawodnictwo) na rynku,
- wyłącznie legalne sposoby i źródła pozyskiwania informacji dotyczących konkurencji (zakaz szpiegostwa przemysłowego, posługiwanie się informacjami dostępnymi publicznie),
- brak akceptacji do zawierania nieformalnych porozumień cenowych, czy też porozumień dotyczących podziału rynku,
- prowadzenie działalności w sposób, który nie niszczy reputacji konkurencji ani bezpośrednio czy też poprzez „czarny PR”.

Element Kodeksu Etycznego stanowi *Polityka kształtowania relacji z odbiorcami i klientami* określająca zasady oraz zachowania pracowników Spółki jak również TORPOL jako organizacji w kontaktach z klientami i odbiorcami, w tym na etapie pozyskiwania kontraktów w drodze przetargów publicznych.

W latach 2016-2018 nie miały miejsca incydenty z udziałem Grupy TORPOL, które byłyby związane z naruszeniem przepisów odnośnie zasad konkurencji, w tym decyzji wskazujących na udział w zachowaniach antykonkurencyjnych lub naruszających przepisy antymonopolowe.

Podmioty konkurencyjne

Polski rynek budownictwa kolejowego charakteryzuje się wysoką konkurencyjnością. Na rynku tym działa obecnie wiele podmiotów krajowych oraz zagranicznych. Generalnie podmioty te można podzielić na cztery zasadnicze grupy:

- grupa spółek wyspecjalizowanych w robotach szynowych, w których segment robót kolejowych i tramwajowych stanowi podstawowe źródło przychodów i generowanych zysków; są to podmioty posiadające wieloletnie doświadczenie na rynku kolejowym z własnym potencjałem kadrowym i sprzętowym, systematycznie uczestniczące w postępowaniach przetargowych organizowanych przez PKP PLK S.A.; jest to bezpośrednia, najbliższa konkurencja Grupy do której zaliczane są spółki giełdowe ZUE S.A. oraz TRAKCJA PRKił S.A.;
- koncerny ogólnobudowlane polskie i zagraniczne – to podmioty aktywne szczególnie na rynku infrastruktury drogowej, które weszły szerzej na rynek kolejowy, ze względu na planowane znaczne nakłady inwestycyjne w infrastrukturę kolejową, posiadające potencjał sprzętowy i kadrowy w Polsce, jednak nie posiadające polskich referencji kolejowych w takim zakresie, jak typowe spółki specjalizujące się w budownictwie kolejowym;
- pozostałe podmioty zagraniczne, które uczestniczą jedynie w niewielkiej, wybranej ilości postępowań przetargowych organizowanych przez PKP PLK S.A. - podmioty te zasadniczo nie mają własnego parku maszynowego i wykwalifikowanej kadry inżynierskiej w Polsce, a bazują na potencjale wykonawczym polskich firm, organizując się w konsorcja;
- na rynku krajowym funkcjonuje również grupa spółek zależnych PKP PLK S.A., które otrzymują wewnątrzgrupowe zlecenia na roboty utrzymaniowe i rewitalizacyjne bezpośrednio od PKP PLK S.A. poza trybem przetargowym.

W 2018 roku nastąpiła imponująca intensyfikacja prac na sieci linii kolejowych. Szacuje się, że poziom nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę kolejową wyniósł ok. 10,5 mld zł (szacunki PKP PLK S.A.) i zbliżony poziom powinien utrzymać się w kolejnych latach. Widocznymi efektami zakończonych inwestycji będą skrócenie czasu przejazdu pociągów pasażerskich i towarowych. Nastąpi również zwiększenie przepustowości szlaków kolejowych oraz wzrost poziomu bezpieczeństwa prowadzenia ruchu. Oznacza to jednak m.in. silną kumulację realizowanych prac oraz pewne, tymczasowe obniżenia prędkości przewozów lub wyłączenia części odcinków linii kolejowych w latach 2018-2020 i kolejnych.

Realizacja tak ambitnych wyzwań wymaga od wykonawców zaangażowania ogromnego potencjału technicznego i ludzkiego w postaci posiadania na miejscu szerokiego i nowoczesnego parku maszynowego, zasobów ludzkich w postaci własnej doświadczonej kadry inżynierskiej z wszelkimi wymaganymi uprawnieniami budowlanymi, odpowiedniego potencjału finansowego oraz właściwej organizacji procesu budowlanego rozumianego jako kontraktację dostawców materiałów i usług budowlanych z odpowiednim wyprzedzeniem, utrzymanie dyscypliny kosztowej i odpowiedniego tempa realizacji prac budowlanych. Taka kumulacja prac wiąże się również z licznymi ryzykami dotyczącymi wzrostu cen materiałów i ich transportu, usług podwykonawczych czy presji na wynagrodzenia, które mają miejsce od 2017 roku i trwają nadal. Pomimo częściowego wyhamowania trendu pod koniec 2018 roku sytuacja powoduje, że duża część postępowań przetargowych jest unieważniania ze względu na niedoszacowanie budżetów inwestorskich. Choć prowadzone są intensywne rozmowy strony rządowej, zamawiającego i przedstawicieli rynku wykonawców, to nadal oczekuje się wprowadzenia realnego, systemowego rozwiązania waloryzującego wysokość wynagrodzeń w przypadku ponadprzeciętnych wzrostów cen materiałów i kosztów robocizny istotnie wpływających na kondycję branży.

Aktualna sytuacja rynkowa wymaga od wykonawców prowadzenia odpowiedniej polityki zabezpieczania cen materiałów i kontraktacji usług podwykonawczych z odpowiednim wyprzedzeniem. Ponadto konieczne jest wprowadzenie konkretnych rozwiązań systemowych w zakresie wprowadzenia realnej waloryzacji realizowanych oraz planowanych kontraktów modernizacyjnych, co pozwoli na efektywną ekonomicznie realizację kontraktów przez wykonawców, ale również w istotnym zakresie poprawi płynność dostaw materiałów, a co za tym idzie jakość i terminowość realizacji prac. Kluczową rolę będzie miał również efektywny dialog między zamawiającym, inżynierem kontraktu, a wykonawcą.

3.7 Wkład w rozwój infrastruktury

203-1

Podstawowa działalność Grupy TORPOL obejmuje realizację projektów infrastrukturalnych w zakresie budowy oraz modernizacji infrastruktury kolejowej. Realizowane prace mają generalnie na celu zmniejszenie czasu przejazdu przy jednoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa oraz jakości przewozów kolejowych.

W trakcie 2018 roku realizowaliśmy projekty dotyczące modernizacji i rozbudowy istniejących już linii o łącznej długości ok. 600 km. Dzięki modernizacji i rewitalizacji linii kolejowych ograniczane jest wykluczenie komunikacyjne wybranych regionów Polski, czy też zwiększenie dostępności komunikacyjnej dla regionów atrakcyjnych biznesowo lub turystycznie. Takim projektem jest np. modernizacja linii kolejowej Ełk – Szczytno, która znacząco przybliży komunikacyjnie region Pojezierza Mazurskiego dla centralnych oraz zachodnich województw Polski.

Ponadto modernizując szlaki kolejowe wpływamy na zwiększenie atrakcyjności biznesowej poszczególnych regionów Polski, jak również zwiększamy komfort życia mieszkańców wyrażony w oszczędności czasu niezbędnego do przemieszczenia się z użyciem transportu kolejowego.

Nie do przecenienia jest również kwestia poprawy bezpieczeństwa kierowców, pasażerów i pieszych oraz ograniczenie wypadkowości na szlakach kolejowych. Realizowane projekty to nie tylko wymiana i budowa torów kolejowych, ale również modernizacja i budowa infrastruktury towarzyszącej, która zwiększa bezpieczeństwo - tak użytkowników transportu kolejowego jak i osób trzecich mających styczność z infrastrukturą kolejową. Poprawa bezpieczeństwa związana jest w m.in. z likwidacją jednopoziomowych skrzyżowań torów i zastąpienie ich skrzyżowaniami dwupoziomowymi. Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu kolejowego realizowane jest również poprzez zastosowanie nowoczesnych systemów sterowania ruchem kolejowym. Modernizacja oraz rewitalizacja linii kolejowych przyczynia się do zwiększenia komfortu życia społeczeństwa mieszkającego w pobliżu linii kolejowych. Nowoczesne technologie stosowane podczas tych prac przyczyniają się do ograniczenia emisji hałasu oraz wibracji.

Zwiększany jest także komfort podróżowania, co jest efektem modernizacji stacji oraz przystanków. Modernizacja infrastruktury obejmuje w szczególności instalację wiat, nowego oświetlenia i informacji pasażerskiej wraz ze szczegółowym oznakowaniem. Dodatkowo dostosowujemy te obiekty do potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się. W tym obszarze realizujemy postulaty wynikające z wytycznych Europejskiej Agencji Kolejowej ujętych w tzw. technicznej specyfikacji interoperacyjności. Główny nacisk w tej specyfikacji kładziony jest na bezpieczeństwo i dostęp osób niepełnosprawnych do środków transportu i urządzeń stacyjnych. W trakcie realizacji kolejowych zadań inwestycyjnych współpracujemy z organizacjami reprezentującymi osoby niepełnosprawne w celu pełnego dostosowania infrastruktury dla tych osób. Na wszystkich realizowanych kontraktach modernizowana infrastruktura jest dostosowana do obsługi osób niepełnosprawnych.

Poniżej zamieszczono informacje nt. zakresu prac oraz założonych efektów modernizacji dla największych z realizowanych inwestycji.

Nazwa projektu	Wybrany zakres prac oraz przykładowe cele realizacji projektu	Termin realizacji
LCS Konin	<ul style="list-style-type: none"> – modernizacja stacji kolejowych, w tym budowa nowych peronów; – modernizacja 118 km torów oraz 300 km sieci trakcyjnej; – przebudowa 7 mostów i 7 wiaduktów kolejowych; – budowa zwiększającego bezpieczeństwo przejazdów lokalnego centrum sterowania; – 83 obiekty inżynieryjne; – całkowita wymiana urządzeń elektroenergetycznych i zasilaczy sieci trakcyjnej; – 8 nastawni – całkowita wymiana urządzeń SRK (budowa nowych obiektów/modernizacja istniejących); – zwiększenie przepustowości do 500 pociągów na dobę; – zwiększenie prędkości pociągów dalekobieżnych do 160 km/h. 	2020
E30 Kraków Mydlniki – Kraków Gł.	<ul style="list-style-type: none"> – przebudowa stacji węzłowej, urządzeń SRK wraz z przebudową istniejących peronów, gdzie rozpoczynają się dwie linie dwutorowe; – przebudowa nastawni; – modernizacja układu torowego wraz z odwodnieniem o łącznej długości 20,1 km wraz z zabudową 38 szt. rozjazdów; – przebudowa sześciu wiaduktów oraz budowa 2 przejść podziemnych – budowa nowego przystanku, budowa ekranów akustycznych; – przebudowa dróg wraz z infrastrukturą o długości 3 km; – skrócenie czasu przejazdu z Katowic do Krakowa poprawa transportu kolejowego w aglomeracji krakowskiej. 	2019
I. nr 219 Szczytno-Ełk	<ul style="list-style-type: none"> – remont/przebudowa stacji kolejowych w tym zabudowa 24 rozjazdów oraz przebudowa peronów na przystankach i stacjach kolejowych; – wymiana nawierzchni kolejowej o długości 112,6 km; – remont 189 obiektów inżynieryjnych; – wymiana nawierzchni kolejowo-drogowej na 91 przejazdach i 4 przejściach, likwidacja 6 przejazdów i 4 przejść; – przebudowa/odnowienie 7 ramp oraz placów ładunkowych; – remont generalny jednej nastawni; – budowa trasy kablowej teletechnicznej, masztów teletechnicznych zapewniających pokrycie radiołączności, budowa i modernizacja urządzeń i układów elektroenergetyki w tym budowa przyłączy elektroenergetycznych, budowa słupów oświetleniowych wraz z oprawami na peronach, dojeżdżaniach oraz przejazdach kolejowo-drogowych; – zwiększenie prędkości pociągów pasażerskich do 120km/h, a towarowych do 80km/h. 	2019

<p>E20 na odcinku Warszawa – Mińsk Mazowiecki, etap I</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przebudowa 12 km torów oraz 23,5 km sieci trakcyjnej, – zabudowa 52 szt. rozjazdów – remont 2 wiaduktów kolejowych, budowa 2 podziemnych przejść dla pieszych, budowa nowego przystanku osobowego wraz z infrastrukturą dla obsługi niepełnosprawnych; – poprawa przepustowości linii oraz wzrost efektywności wykorzystania linii; – poprawa bezpieczeństwa ruchu kolejowego oraz ruchu drogowego na przejazdach kolejowych; – wyeliminowanie barier architektonicznych dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się. 	<p>2020</p>
<p>E59 Leszno Czempień</p>	<ul style="list-style-type: none"> – budowa prawie 77 km toru, 83,5 mln sieci trakcyjnej 54 rozjazdów, 13 przejazdów, likwidacja 32 przejazdów kolejowych; – budowa 14 peronów, 70 obiektów inżynierskich, 44 przepustów, 5 przejść podziemnych, 8 wiaduktów kolejowych, 3 wiaduktów drogowych, 2 mostów kolejowych; – modernizacja ma na celu dostosowanie linii do prędkości 160 km/h w ruchu pasażerskim oraz 120 km/h w ruchu towarowym. 	<p>2020</p>
<p>I. nr 281, 766 Oleśnica/Łukanów – Krotoszyn – Jarocin – Września – Gniezno</p>	<ul style="list-style-type: none"> – modernizacja 4 stacji kolejowych, w tym budowa 9 szt. nowych peronów; – modernizacja 41 km torów, wymiana 19 szt. rozjazdów oraz 42 km sieci trakcyjnej ; – przebudowa 1 mostu i 8 wiaduktów kolejowych; – budowa zwiększającego bezpieczeństwo przejazdów lokalnego centrum sterowania LCS; – budowa 33 obiektów inżynierskich; – wymiana urządzeń elektroenergetycznych i zasilaczy sieci trakcyjnej; – budowa/modernizacja 3 nastawni, w tym całkowita wymiana urządzeń SRK; – zwiększenie prędkości pociągów osobowych do 120 km/h oraz towarowych do 100km/h. 	<p>2019</p>
<p>I. 18 Kutno – Toruń Główny</p>	<ul style="list-style-type: none"> – modernizacja stacji kolejowych w tym budowa 4 nowych peronów; – modernizacja 15,3 km torów oraz 15,1 km sieci trakcyjnej, wymiana LPN na 11 km; – przebudowa urządzeń elektroenergetycznych, przebudowa 1 mostu, przebudowa 8 obiektów inżynierskich; przebudowa i zabudowa nowych urządzeń SRK na 4 stacjach; – zwiększenie przepustowości linii kolejowej; – zwiększenie prędkości pociągów dalekobieżnych do 160 km/h. 	<p>2019</p>
<p>I. nr 289 na odcinku Legnica – Rudna Gwizdanów</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymiana nawierzchni torów na 46,3 km torów oraz wymiana 36 rozjazdów; – przebudowa 19 przejazdów kolejowych, likwidacja 7 przejazdów, budowa drogi dojazdowej; – budowa 11 peronów o łącznej długości krawędzi ok. 2,7 km; – remont 64 obiektów inżynierskich, budowa 1 nowego wiaduktów kolejowego; – remont/modernizacja SRK; – zwiększenie prędkości pociągów pasażerskich do 120 km/h a transportu towarowego do 80 km/h; – skrócenie czasu przejazdu pomiędzy ww. miastami z ok. 1 h do 0,5 h. 	<p>2019</p>

<p>Przebudowa układu torowego Elektrowni Jaworzno III</p>	<ul style="list-style-type: none"> - budowa torów kolejowych o długości 19,5 km; - budowa 66 rozjazdów; - budowa drogi dojazdowej oraz 9 przejazdów torowo – drogowych; - budowa 2 obiektów inżynierskich; - budowa systemu SRP, urządzeń teletechnicznych i elektroenergetycznych; - zwiększenie i poprawa efektywnej dostawy surowców i materiałów do produkcji oraz wywozu ubocznych produktów spalania transportem kolejowym. 	<p>2019</p>
<p>I. nr 31 gr. województwa – Czeremcha – Hajnówka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - roboty torowe na 4 stacjach kolejowych; - mechaniczne oczyszczanie tłuczni 65 km; - rozbiórka i budowa 12 obiektów inżynierskich; - remont 29 obiektów inżynierskich; - remont budynków nastawni (3 obiekty); - budowa budynku nastawni na jednej ze stacji; - budowa peronów na kilku stacjach kolejnych; - budowa oświetlenia na peronach; - budowa elementów SRK; - skrócenie o 23 minuty czasu podróży na trasie Czeremcha –Białystok. 	<p>2019</p>
<p>I. nr 32 Białystok – Bielsk Podlaski (Lewki)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - roboty torowe na 3 stacjach; - rozbiórka i budowa 11 obiektów inżynierskich oraz budowa peronów; - remont 17 obiektów inżynierskich; - remont budynków 2 nastawni; - budowa oświetlenia na peronach, kanalizacji kablowej oraz budowa elementów SRK; - pociągi pasażerskie będą mogły jeździć z prędkością rozkładową do 120 km/h, a towarowe do 80 km/h; - o 45 minut skróci się podróż pociągiem na trasie Siedlce –Czeremcha –Białystok. 	<p>2019</p>
<p>I. nr 52 Lewki – Hajnówka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - roboty torowe na dystansie ok. 27 km; - rozbiórka i budowa 11 obiektów inżynierskich; - budowa przejazdów kolejowych, radiołączności i TVU na przejazdach kolejowych; - budowa oświetlenia na przejazdach, budowa peronów; - realizacja prac ma na celu przywrócenie ruchu pociągów na trasie. 	<p>2020</p>
<p>I. nr E30, odcinek Zabrze - Katowice - Kraków</p>	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja 2 stacji kolejowych; - modernizacja 60,8 km torów; - modernizacja 68,9 km sieci trakcyjnej; - likwidacja jednej stacji; - przebudowa 110 rozjazdów; - przebudowa 46 obiektów inżynierskich; - przebudowa 10 peronów; - przebudowa 3 przejazdów oraz likwidacja 11,; - budowa ok. 5 km dróg równoległych; - budowa 11,6 km ekranów akustycznych; - zwiększenie prędkości pociągów pasażerskich do prędkości 160km/h i pociągów towarowych do prędkości 120km/h. 	<p>2019</p>
<p>I. nr 216 Działdowo - Olsztyn</p>	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja linii kolejowej na długości 84 km; - rozbiórka i budowa 154 obiektów inżynierskich; - przebudowa 17 peronów; - zwiększenie prędkości podróżowania do 120 km/h. 	<p>2019</p>

Zwiększając atrakcyjność i dostępność transportu kolejowego względem transportu samochodowego, przyczyniamy się pośrednio również do ograniczenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego, co związane jest ze znacznie niższą emisją zanieczyszczeń transportu kolejowego w porównaniu do tradycyjnej komunikacji samochodowej.

Realizacja inwestycji dotyczących modernizacji infrastruktury kolejowej ma na celu zwiększenie dostępności oraz atrakcyjności tej formy komunikacji. W efekcie realizowanych w ostatnich latach inwestycji parametry techniczne szlaków kolejowych ulegają systematycznej poprawie. Proces modernizacji i budowy infrastruktury kolejowej to wielopłaszczyznowe przedsięwzięcie, w które zaangażowany jest inwestor finansujący budowę, projektanci sporządzający projekt budowlany dla inwestycji, podmioty zaangażowane przez inwestora na potrzeby nadzoru inwestycyjnego oraz wykonawca. Będąc jednym z głównych podmiotów branży budownictwa kolejowego, TORPOL aktywnie uczestniczy w tym procesie, a jako generalny wykonawca prac, ponosi największą odpowiedzialność za jakość i rzetelność realizowanych projektów budowlanych.

Z kolei prace realizowane przez spółkę zależną TORPOL Oil&Gas Sp. z o.o. mają wpływ na rozwój infrastruktury technicznej – urządzeń, instalacji i związanych z nimi obiektów w zakresie energetyki. Prace realizowane w tym obszarze przyczyniają się pośrednio do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez wzrost możliwości wykorzystania złóż krajowych ropy naftowej i gazu ziemnego.

3.8 Nasi Klienci

Odbiorcy usług

102-6

W 2018 roku wiodący obszar działalności związany był z drogami kolejowymi. Obszar ten odpowiadał za 97,9% przychodów ze sprzedaży Grupy TORPOL. Głównym odbiorcą usług Grupy jest PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., który jest zarządcą krajowej sieci kolejowej.

Pozostałe przychody odpowiadające 2,1% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej TORPOL obejmowały m.in. usługi projektowe oraz inne usługi budownictwa inżynierskiego świadczone w głównej mierze przez TORPOL Oil&Gas. Odbiorcami usług świadczonych przez tę spółkę były m.in. podmioty z Grupy Kapitałowej PGNiG, Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. oraz Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.

Poniżej zamieszczono informację nt. przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej TORPOL.

		2018 (tys. zł)	Udział	2017 (tys. zł)	Udział	2016 (tys. zł)	Udział
Kierunek sprzedaży	Polska	1 525 676	100,0%	702 360	93,4%	716 599	93,0%
	Zagranica	-612	0,0%	49 801	6,6%	53 553	7,0%
Razem		1 525 064	100%	752 161	100%	770 152	100%
Segment działalności	drogi kolejowe	1 493 020	97,9%	675 251	89,8%	704 700	91,5%
	drogi tramwajowe	0	0,0%	17 107	2,2%	41 851	5,4%
	pozostałe	32 637	2,1%	8 672	3,6%	23 601	3,1%
	działalność zaniechana	- 593	0,0%	33 274	4,4%	0	0,0%
Razem		1 525 064	100%	752 161	100%	770 152	100%

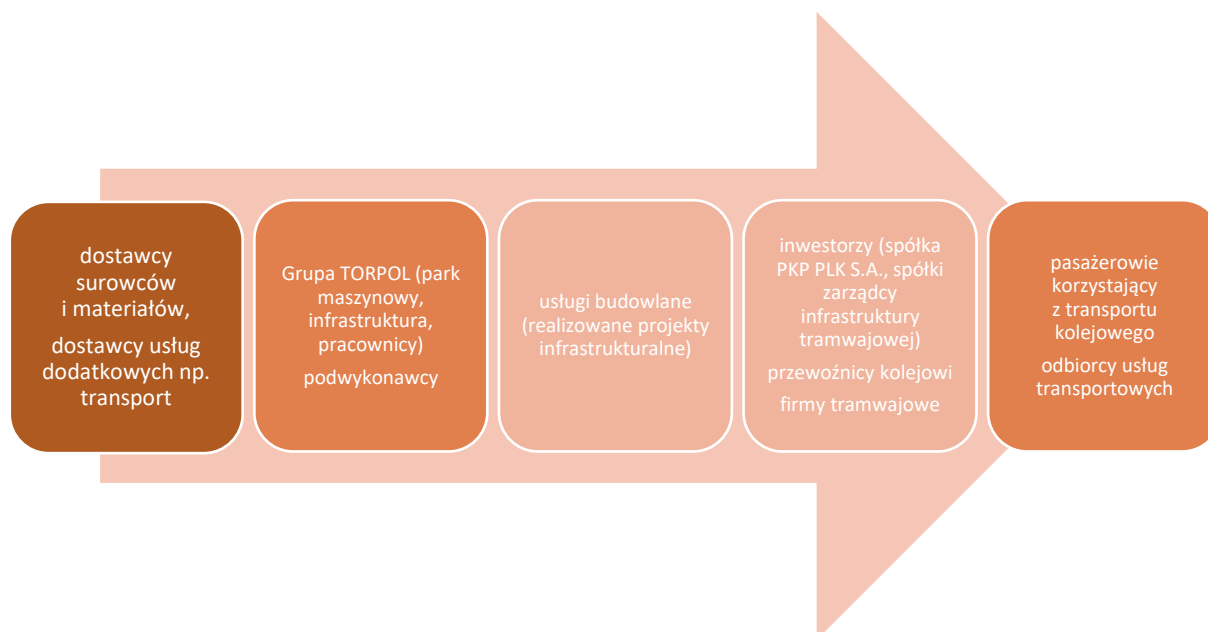
Łańcuch wartości i beneficjenci usług

W toku realizacji podstawowej działalności Grupa TORPOL korzysta z sześciu rodzaju zasobów:

- finansowego,
- ludzkiego,
- organizacyjnego,
- intelektualnego,
- społecznego,
- naturalnego.

Łańcuch wartości w naszym modelu biznesowym ma wpływ na:

- dostawców materiałów, produktów i usług oraz instytucje finansujące
- podwykonawców (bezpośrednich oraz dalszych)
- inwestorów
- wszystkie osoby i podmioty korzystające z infrastruktury kolejowej.

Ostatecznymi beneficjentami usług świadczonych przez Grupę Kapitałową Emitenta są wszystkie osoby fizyczne i podmioty korzystające z infrastruktury kolejowej oraz odbiorcy usług transportowych tak w obszarze transportu osobowe jak i towarowego.

Pomiar satysfakcji klienta

W odniesieniu do wybranych spośród największych zrealizowanych inwestycji, w okresie poprzedzającym coroczny audyt związany z wdrożonymi systemami zarządzania przeprowadzane są badania satysfakcji klienta. Badanie realizowane jest w formie telefonicznej ankiety, która uzupełniana jest na podstawie wyjaśnień uzyskanych od naszych klientów.

W oparciu o wyniki badań satysfakcji oraz sygnalizowane oczekiwania ze strony naszych klientów chcemy konsekwentnie zwiększać ich zadowolenie ze współpracy ze Spółką. Podjęliśmy, zatem szereg działań usprawniających procesy w tym obszarze i dotrzymujemy wszelkich wymagań w tej materii.

PKP PLK S.A. jako inwestor modernizacji linii kolejowych na zarządzanej infrastrukturze prowadzi nadzór nad bezpieczeństwem realizacji procesów inwestycyjnych w formie audytów własnych jednostek organizacyjnych oraz wykonawców robót. W 2018 roku Biuro Bezpieczeństwa PKP PLK S.A. przeprowadziło 2 audyty na obszarze realizowanych przez Spółkę kontraktów, w zakresie potwierdzenia zgodności prowadzonych działań z wymaganiami Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem (SMS), obowiązującym aktami prawnymi oraz regulacjami wewnętrznymi PKP PLK S.A.

Dodatkowo działania nadzorcze w obszarze inwestycji infrastrukturalnych prowadzone są przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego. Celem tych działań jest wyegzekwowanie właściwej organizacji prac inwestycyjnych oraz właściwego nadzoru nad podwykonawcami i dostawcami przez zarządcę infrastruktury. W 2018 roku UTK przeprowadziło 2 takie kontrole na obszarze realizowanych przez Spółkę kontraktów.

W wyniku powyższych działań weryfikacyjnych Biura Bezpieczeństwa PKP PLK S.A. oraz Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego nie zidentyfikowało istotnych nieprawidłowości. W przypadkach stwierdzonych uchybień Spółka podjęła natychmiastowe działania korygujące i zapobiegawcze.

3.9 Łańcuch dostaw

102-9, 102-10

W ramach prowadzonej przez TORPOL działalności łańcuch dostaw obejmuje:

- dostawców sprzętu, materiałów i innych nabywanych dóbr,
- wykonawców i podwykonawców świadczących usługi budowlane, doradcze, techniczne, prawne i inne,
- kontrahentów, którzy są współnikami w przedsięwzięciach lub uczestnikami konsorcjów.

W trakcie 2018 roku nie miały miejsca istotne zmiany w obszarze łańcucha dostaw.

Dostawcy

204-1, 301-1, 414-1, 414-2, 408-1

Model biznesowy, w którym działa Grupa TORPOL, opiera się na długotrwałych relacjach z partnerami, którzy zapewniają strategiczne materiały na potrzeby realizacji zadań statutowych Spółki. Niemniej równolegle monitorujemy rynek dostaw i staramy się pozyskiwać nowych kontrahentów, aby zapewnić bezpieczeństwo zaopatrzenia poprzez dywersyfikację dostawców. Taka strategia pozwala nam na zagwarantowanie odpowiedniej jakości materiałów budowlanych nawet w okresach o zwiększonym popycie spowodowanym wzmożonym przerobem na poszczególnych inwestycjach.

Relacje z dostawcami budowane są w taki sposób aby były oparte na obustronnym zaufaniu, profesjonalizmie, wzajemnym poszanowaniu i odpowiedzialności za swoje działania. W celu wdrożenia stosowanych przez nas wartości przyjęto *Politykę kształtowania relacji z dostawcami i podwykonawcami*, jak również dodatkowy dokument stanowiący *Zasady etyki oraz postępowania w biznesie Dostawców i Podwykonawców TORPOL S.A.*, które określają standardy współpracy w obszarze dostaw w tym działania pożądane oraz działania zabronione w tych relacjach. Zasady, o których mowa powyżej, zostały włączone do dokumentacji obejmującej wszystkie umowy dostaw oraz zamówienia. W procesie wyboru dostawców i podwykonawców nie są uwzględniane w innej formie kryteria społeczne.

W 2018 roku nie powzięto informacji nt. wystąpienia incydentów związanych z kwestiami społecznymi u dostawców i podwykonawców Grupy, tym samym współpraca z żadnym z nich nie została zakończona w 2018 roku w wyniku naruszeń praw czy etyki w kwestiach społecznych. Mając na względzie fakt, iż łańcuch dostaw składający się na model biznesowy Grupy TORPOL w 2018 roku praktycznie nie wykraczał poza terytorium Polski, Emitent nie identyfikuje obszarów istotnego negatywnego wpływu poszczególnych uczestników tego łańcucha na kwestie społeczne w szczególności związanych z naruszeniem praw człowieka, naruszeniem wolności zrzeszania się, zawierania umów zbiorowych, pracą dzieci czy pracą przymusową.

W 2018 roku dostawy realizowane były przede wszystkim przez krajowe podmioty lub pośrednictwa zagraniczne zlokalizowane w Polsce. Udział dostaw z zagranicy w całości zaopatrzenia nie przekraczał 1%.

Realizując inwestycje, na których wykonywane są roboty peronowe, mostowe, budowy nasypów, wymiany warstw nośnych gruntów, a które są zlokalizowane w różnych częściach Polski, TORPOL współpracuje z lokalnymi dostawcami kruszyw naturalnych (piasków, pospótek, żwirów) czy betonów. Udział powyższej grupy dostawców w całkowitych budżetach materiałowych dla poszczególnych inwestycji wynosi ok. 1 – 1,5%. Z uwagi na koszty transportu w grupie asortymentowej kruszywa naturalne lub betony, całość dostaw realizowana jest od dostawców posiadających zakłady produkcyjne zlokalizowane w rejonach, w których wykonywane są poszczególne inwestycje budowlane.

Poza warunkami cenowymi, kluczowymi kryteriami stosowanymi przy wyborze dostawców są takie parametry jak okres gwarancji, niezawodność przy poprzednich dostawach oraz zakres przeprowadzonych badań materiałowych i jakość usług. Dzięki stosowanym kryteriom jesteśmy w stanie dostarczać materiał najwyższej jakości, co jest jednym z czynników warunkujących bezpieczne prowadzenie ruchu kolejowego. Niezależnie od powyższego, zasady współpracy z dostawcami oparte są na wymaganiach systemu zarządzania ujętych w normie ISO 9001, dzięki czemu wybór danego dostawcy dokonywany jest ze świadomością przeglądu rynku oraz w oparciu o uczciwą konkurencję wśród naszych partnerów. Posiadamy wypracowany standardowy zbiór zapisów umów z dostawcami, podwykonawcami i partnerami biznesowymi, dotyczących wymogów bezpieczeństwa pracy, przeciwpożarowych, gospodarki odpadami, ochrony mienia oraz ochrony środowiska, który włączamy do każdej umowy.

Strategicznymi materiałami używanymi podczas realizacji zamówień są wyroby hutnicze, (w tym szyny kolejowe i tramwajowe), jak również kruszywa (głównie tłuczeń i niesort). Na potrzeby realizacji projektów budowlanych Grupa TORPOL nabywa również podkłady strunobetonowe, rozjazdy, podrozdźdźnice, drut jezdny, kozły oporowe, szyny przejściowe, elementy sieci trakcyjnej (konstrukcje, osprzęt, fundamenty, liny nośne i druty), prefabrykaty peronowe oraz prefabrykaty przejazdów drogowo – kolejowych. Wskazane powyżej materiały, w tym surowce, z których są wykonane, w znacznej mierze należą do kategorii materiałów nieodnawialnych.

Poniżej zamieszczono zestawienie kluczowych surowców wykorzystywanych na potrzeby realizacji krajowych inwestycji kolejowych.

	Jednostka	2018	2017	2016
podkłady	szt.	555 746	315 135	261 716
beton	t.	35 871	7 367	17 750
stal	t.	3 592	30 371	12 176
kruszywa kolejowe	t.	2 237 000	488 677	442 501
drut jezdny i lina nośna	t.	235	849	538
szyny	t.	28 719	46 218	6 967
rozjazdy	szt.	296	134	41

Wykorzystanie poszczególnych grup materiałów i surowców związane jest z harmonogramem prac związanych z realizacją poszczególnych inwestycji składających się na portfel zamówień Emitenta.

Wszystkie surowce wykorzystywane w pracach budowlanych pochodziły od dostawców zewnętrznych – w ramach Grupy TORPOL nie były wytwarzane żadne elementy konstrukcyjne. Grupa TORPOL wykonuje roboty we współpracy ze sprawdzonymi kontrahentami. Długoletnia kooperacja pozwala uzyskiwać korzystne warunki handlowe (np. w zakresie terminów dostaw, warunków płatności, w tym upustów i zabezpieczeń). Znaczna część dostaw pochodzi bezpośrednio od producentów materiałów budowlanych oraz producentów elementów infrastruktury kolejowej. W pozostałym zakresie współpracujemy z hurtowniami i pośrednikami handlowymi. Naszymi dostawcami są podmioty, pochodzące z rynków, na których prowadzimy działalność operacyjną.

W trakcie 2018 roku TORPOL współpracował z 25 dostawcami surowców i materiałów wykorzystywanych do produkcji, którym zlecono dostawę o wartości przekraczającej 1 mln zł netto. Łączna wysokość świadczeń wypłaconych tym dostawcom w 2018 roku wyniosła ok. 137 mln zł. Natomiast łączna wartość świadczeń wypłaconych wszystkim dostawcom surowców i materiałów wyniosła 204 mln zł. Ponadto w 2018 roku dokonywane były zamówienia dotyczące zakupu bazy sprzętowej na ok. 13 mln zł.

Podwykonawcy

Grupa współpracuje ze sprawdzonymi, doświadczonymi podwykonawcami, gwarantującymi terminowość, wymaganą jakość usług oraz konkurencyjną cenę. Współpracujemy z uznanymi podmiotami z branży, gdyż mamy świadomość odpowiedzialności przed zamawiającymi za prace i postawę naszych kontrahentów. Podobnie jak w odniesieniu do dostawców współpracujemy z podwykonawcami z Polski. Co więcej przy realizacji inwestycji współpracujemy głównie z lokalnymi podwykonawcami odpowiadającymi za wykonanie poszczególnych zakresów prac składających się na dany kontrakt.

Udział podwykonawców w realizacji poszczególnych projektów budowlanych waha się w przedziale od 20% do 80% w zależności od zakresu prac przewidzianych kontraktem oraz bieżącego wykorzystania własnego parku maszynowego i zaangażowania pracowników.

W trakcie 2018 roku TORPOL współpracował z 437 bezpośrednimi podwykonawcami (w tym 177 podwykonawcami usług budowlanych, 225 podmiotami świadczącymi usługi transportowe oraz sprzętowe i 35 świadczącymi inne usługi tj. m.in. projektowanie i doradztwo), którym wypłacono łącznie ok. 610 mln zł.

Z kolei szacowana liczba pośrednich podwykonawców obejmuje rocznie ok. 100 podmiotów.

Dostawcy produktów finansowych

Inwestorzy oraz instytucje finansowe to grupa interesariuszy, która zapewnia TORPOL środki pieniężne na finansowanie działalności, inwestycje oraz zapewnia gwarancje niezbędne do prowadzenia działalności w branży budowlanej.

Grupa TORPOL współpracuje z szerokim gronem instytucji finansowych, w tym z bankami, towarzystwami ubezpieczeniowymi oraz firmami leasingowymi. Korzystamy przy tym z szerokiej gamy produktów finansowych, do których należą kredyty w rachunkach bieżących i kredytowych, gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe, leasingi operacyjne i zwrotne, rachunki bankowe, transakcje wymiany walut, produkty dotyczące lokowania przejściowych nadwyżek finansowych oraz ubezpieczenia związane z działalnością operacyjną i posiadaniem majątkiem.

Długoletnia współpraca z wieloma instytucjami zaowocowała zbudowaniem wizerunku firmy godnej zaufania, co przekłada się na korzystne warunki współpracy. W relacjach z instytucjami finansowymi zwracamy szczególną uwagę na przejrzystość, transparentność, rzetelność i solidność w komunikacji. Dbamy także o równy dostęp do informacji oraz równe traktowanie wszystkich instytucji finansowych zgodnie z zasadą *pari passu*.

Wybór instytucji finansowej dokonywany jest w oparciu o oferowane parametry finansowe, elastyczność i szybkość podejmowania decyzji oraz zakres dotychczasowej współpracy.

3.10 Wykorzystanie środków publicznych

201-4

Największym akcjonariuszem Spółki jest Towarzystwo Finansowe Silesia sp. z o.o., które jest podmiotem bezpośrednio kontrolowanym przez Skarb Państwa. Jednocześnie projekty budowlane związane z modernizacją infrastruktury kolejowej realizowane przez TORPOL finansowane są ze środków publicznych – główny odbiorca usług Grupy tj. PKP PLK S.A. jest podmiotem również kontrolowanym przez Skarb Państwa. Niemniej, pomimo powyższych powiązań, w trakcie 2018 roku TORPOL nie korzystał z jakichkolwiek preferencji dotyczących pozyskania środków publicznych – wszystkie kontrakty z PKP PLK S.A. zostały zawarte z poszanowaniem zasad równej konkurencji oraz na warunkach rynkowych poprzez pozyskanie zamówień publicznych w drodze postępowań przetargowych lub zamówień z wolnej ręki na podstawie prawa zamówień publicznych.

Spółki z Grupy Kapitałowej TORPOL nie otrzymywały pomocy finansowej ze środków publicznych w tym środków obejmujących ulgi podatkowe, dotacje, granty, nagrody, zwolnienia z opłat, pomoc państwowych instytucji kredytujących lub zachęt finansowych.

3.11 Jakość świadczonych usług

416-1, 416-2, 419-1

Jakość świadczonych usług, a więc wykonywanych przez nas prac budowlanych, przekłada się docelowo na jakość obiektów, z których korzystają przewoźnicy oraz pasażerowie. Rocznie z modernizowanych przez nas linii korzystają miliony pasażerów oraz tysiące polskich przedsiębiorców. Po modernizowanych przez nas szlakach realizowane są regularne kursy w ramach, których pociągi poruszają się z prędkością

do 160 km/h. Tym samym zapewnienie oczekiwanej jakości usług jest niezwykle ważne dla wizerunku TORPOL jako lidera branży.

W TORPOL wdrożono Zintegrowane Systemy Zarządzania (ZSZ), które obejmują systemy jakości, zarządzania środowiskowego oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie kompleksowej realizacji obiektów budownictwa komunikacyjnego ogólnego i inżynierii lądowej.

Na dzień publikacji raportu TORPOL posiada certyfikację firmy DEKRA na systemy Zarządzania Jakością ISO 9001:2015, Zarządzania Środowiskowego ISO 14001:2015 oraz Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną PN-N 18001:2004.

Dodatkowo, w celu możliwości wykonywania prac w obszarze militarnym wdrożyliśmy system zgodności z wymogami NATO - AQAP 2110:2016 certyfikowany przez Centrum Certyfikacji Jakości przy Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie.

TOG posiada natomiast wdrożone odpowiednio System Zarządzania Jakością ISO 9001:2015, System Zarządzania Jakością w Spawalnictwie zgodnie z normą PN-EN ISO 3834-2:2017 oraz System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy zgodnie z normą PN-N-18001:2004, a ponadto spełnia wymagania modułu A2 zgodnie z Dyrektywą Urządzeń Ciśnieniowych.

Oprócz powyższych certyfikatów systemów jakości, TORPOL jako przewoźnik kolejowy, jest posiadaczem certyfikatów bezpieczeństwa umożliwiających prowadzenie przewozu towarowego oraz świadectwa bezpieczeństwa bocznic kolejowej.

Posiadamy także certyfikat zgodności Zakładowej Kontroli Produkcji na pale fundamentowe wydany przez Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych. Wymagane do realizacji prac certyfikaty posiadają również spółki zależne świadczące usługi budowlane. Wszystkie realizowane zadania inwestycyjne związane z modernizacją infrastruktury kolejowej są weryfikowane na zgodność ze standardami unijnymi, które ujęto w tzw. technicznej specyfikacji interoperacyjności. W związku z tym, że system kolejowy składa się z kilku branż, realizowane inwestycje oceniane są w ramach niezależnych podsystemów obejmujących infrastrukturę, infrastrukturę odnoszącą się do dostępu dla osób niepełnosprawnych, energię oraz sterowanie urządzeniami przytorowymi. Potwierdzeniem zgodności z tymi wymaganiami są certyfikaty weryfikacji WE wydawane przez jednostki notyfikowane dla poszczególnych podsystemów.

Oczekiwana jakość usług jest dodatkowo zapewniona dzięki stosowaniu instrukcji wewnętrznych opartych na zapisach Zintegrowanych Systemów Zarządzania, a także procedurom kontroli zgodnym z wytycznymi (regulacjami) zamawiających. Zidentyfikowane zostały procedury związane z realizacją robót w tym przegląd umowy, zakupy i ocena dostawców, przygotowanie i wykonanie robót, nadzór nad wyrobem dostarczoną przez klienta. Procedury te określają odpowiedzialność poszczególnych osób zaangażowanych w procesy za jakość realizowanych prac. Dla każdego zadania inwestycyjnego opracowywany jest program zapewnienia jakości. Program ten zawiera plany kontroli i badań dla wszystkich obszarów działalności. W przypadku zidentyfikowania niezgodności podczas realizacji procesu budowlanego, wdrażane są działania korygujące lub zapobiegawcze. Wszystkie wyroby przekazywane od dostawców posiadają odpowiednie potwierdzenia zgodności z dokumentami odniesienia zgodnie z prawem budowlanym oraz w przypadku wyrobów należących do kategorii podsystemów kolejowych takich jak infrastruktura, energia, urządzenia sterowania ruchem, deklarację typu WE lub deklarację zgodności z typem. Na bieżąco współpracujemy również z Instytutem Pojazdów Szynowych TABOR w Poznaniu w zakresie weryfikacji stanu technicznego posiadanego przez nas parku pojazdów kolejowych.

Specjalizujemy się w modernizacji szlaków kolejowych, których głównym i kluczowym elementem są szyny kolejowe. Łączenie szyn metodą spawania lub zgrzewania jest zaawansowanym technologicznie

procesem wymagającym użycia specjalistycznego sprzętu i zatrudnienia pracowników z uprawnieniami wydawanymi przez jedną tylko instytucję w Polsce. Dzięki temu, że posiadamy trzy zestawy sprzętowe do spawania szyn oraz dwie zgrzewarki, a nasi pracownicy posiadają uprawnienia do wykonywania oraz do odbioru zgrzewów i spawów termitowych szyn, mamy możliwość rzetelnego i profesjonalnego wykonywania kluczowych dla jakości i bezpieczeństwa robót.

Posiadamy własny, specjalistyczny sprzęt na potrzeby pomiarów geodezyjnych, badań nawierzchni kolejowej oraz pomiarów elektrycznych. Niezależnie od powyższego współpracujemy ze specjalistycznymi laboratoriami zewnętrznymi wykonującymi badania gruntowe, betonów i kruszyw do nawierzchni drogowych i kolejowych oraz podbudowy, jak również inne badania specjalistyczne w zakresie robót elektrycznych i teletechnicznych.

Opisane powyżej rozwiązania i narzędzia mają zastosowanie dla każdej inwestycji realizowanej przez TORPOL. W konsekwencji wszystkie obiekty zrealizowane przez TORPOL charakteryzują się ponadprzeciętną jakością wykonania i dbałością o użyteczność. Należy w tym miejscu wspomnieć, że w dotychczasowej historii pomiędzy TORPOL a klientami na rzecz których zrealizowaliśmy inwestycje nie pojawiły się jakiegokolwiek spory sądowe w zakresie jakości realizowanych robót budowlanych oraz należytego wykonania prac.

Niezależnie od powyższego w latach 2016-2018 nie ponieśliśmy kar lub sankcji o charakterze niefinansowym z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami dotyczącymi świadczonych usług. Nie wykazano także przypadków niezgodności z regulacjami dotyczącymi wpływu produktów i usług na zdrowie i bezpieczeństwo.

Innowacyjność

W obszarze badawczo-rozwojowym realizujemy głównie wykonawstwo pali pod konstrukcje wsporcze sieci trakcyjnej własnej konstrukcji.

W ramach tego zadania współpracujemy z biurami projektów i instytucjami naukowo-badawczymi w tym z Politechniką Poznańską oraz Instytutem Ceramiki i Materiałów Budowlanych.

Naszym celem jest inwestowanie w nowe, innowacyjne technologie poprawiające efektywność i jakość naszej pracy, a także mające przełożenie na wyniki finansowe. Na bieżąco wdrażamy nowe technologie oraz inwestujemy w maszyny umożliwiające optymalizację procesów budowlanych. Współpracujemy również z instytucjami, które świadczą kompleksowe usługi w pełnym zakresie certyfikacji i weryfikacji WE podsystemów i składników interoperacyjności systemu kolei. Działania prorozwojowe planujemy w ten sposób, by w parze za innowacyjnością znalazły się również szkolenia uwzględniające rozwój kompetencji dedykowanych naszym pracownikom, jak również obejmujące obszar nowości ze świata technologii budowlanej.

3.12 Ryzyko działalności

Proces zarządzania ryzykiem

System monitorowania i raportowania ryzyka ma charakter ciągły i obejmuje wszystkie obszary funkcjonowania firmy oraz poszczególnych obszarów wpływu na otoczenie.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się jako skoordynowane działania realizowane na poziomie centrali Spółki oraz lokalnie tj. w ramach zarządzania procesami realizowanymi na poszczególnych placach budowy.

Istotne obszary ryzyka

Obszar	Rodzaj ryzyka	Czynniki i działania po stronie Spółki podejmowane w celu ograniczenie skutków ryzyka
ryzyko branżowe	uzależnienie od głównego odbiorcy, ograniczenie dostępności nowych kontraktów	<ul style="list-style-type: none"> – operacyjna dywersyfikacja działalności
	niedoszacowanie kosztów wykonania kontraktów	<ul style="list-style-type: none"> – zaangażowanie w proces wyceny kontraktów doświadczonej kadry – kalkulacja kosztów w oparciu o jednolite standardy procedury
	nieuznanie przez zamawiającego robót dodatkowych	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja prac zgodnie z dokumentacją przedstawioną przez inwestora – terminowe oraz zgodne z wymaganiami inwestora zgłaszanie roszczeń w zakresie robót dodatkowych
	zagrożenie realizacyjne dla programu inwestycji kolejowych	<ul style="list-style-type: none"> – weryfikacja kompletności oraz rzetelności projektu budowlanego oraz harmonogramu prac przez pryzmat źródeł potencjalnych opóźnień lub przestoju
	konkurencja	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja prac o oczekiwanej jakości oraz ich terminowość – utrzymywanie wzorowych relacji z głównym odbiorcą usług świadczonych przez Spółkę
	rosnąca siła przetargowa podwykonawców	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca z długoletnimi partnerami – zapewnienie terminowych rozliczeń z kontrahentami
	ryzyko incydentów korupcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – obowiązywanie regulaminu konfliktu interesów oraz procedury anonimowego zgłaszania roszczeń
jakość świadczonych usług	brak należytej staranności realizowanych robót	<ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie jakości w oparciu o wdrożone Zintegrowane Systemy Zarządzania
	odpowiedzialność za podwykonawców	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca wyłącznie ze sprawdzonymi podwykonawcami oraz dostawcami materiałów
	odpowiedzialność z tytułu rękojmi i gwarancji	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja prac oraz korzystanie z materiałów zgodnych z normami jakościowymi – utrzymywanie odpowiednio wysokiej jakości realizowanych prac
pracownicy	utrata kadry menadżerskiej/ inżynierskiej	<ul style="list-style-type: none"> – atrakcyjne wynagrodzenie – benefity pracownicze – zapewnienie ścieżki rozwoju
materiały i surowce	niekorzystna sytuacja na rynku surowców	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca z długoletnimi partnerami – zapewnienie dostaw z wyprzedzeniem względem momentu zapotrzebowania

środowisko naturalne	naruszenie przepisów w obszarze środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja inwestycji wyłącznie w zakresie przewidzianym w szczegółowych wymaganiach prawnych w tym zakresie – opracowywanie dla inwestycji dodatkowych planów ochrony środowiska; – uwzględnienie obszaru środowiskowego w ramach Zintegrowanych Systemów Zarządzenia
	generowanie nadmiernych zanieczyszczeń i odpadów	<ul style="list-style-type: none"> – prewencyjne podejście do wpływu na otoczenie naturalne (unikanie nieuzasadnionego zużycia materiałów oraz źródeł energii)
korupcja i prawa człowieka	ryzyko związane z korupcją i naruszeniem praw człowieka	<ul style="list-style-type: none"> – wdrożenie wewnętrznych regulacji przeciwdziałających korupcji (m.in. korzystanie z zestandaryzowanych zasad współpracy z kontrahentami) – odpowiedni podział kompetencyjny – działania edukacyjne – mechanizm anonimowego zgłaszania nieprawidłowości (w tym praktyk korupcyjnych)
społeczeństwo	ryzyko sporów z przedstawicielami społeczności lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie dialogu ze społecznościami lokalnymi
		<ul style="list-style-type: none"> – podejmowanie inicjatyw rekompensujących negatywny wpływ
ryzyko finansowe	ryzyko związane z płynnością	<ul style="list-style-type: none"> – monitoring ryzyka braku funduszy poprzez okresowe planowanie przepływów – współpraca w głównej mierze z jednostkami sektora publicznego
	ryzyko kredytowe	<ul style="list-style-type: none"> – dywersyfikacja źródeł finansowania, – zaliczkowanie (do 10% wartości kontraktu brutto) wybranych projektów;
	ryzyko naruszenia warunków umów finansowania	<ul style="list-style-type: none"> – bieżący monitoring kowenantów występujących w umowach z instytucjami finansowymi; – systematyczna komunikacja z instytucjami finansowymi
	ryzyko związane z gwarancją spłaty zobowiązań finansowych spółek zależnych	<ul style="list-style-type: none"> – bieżący monitoring sytuacji spółek zależnych
	ryzyko związane z negatywnym postrzeganiem branży budowlanej przez sektor finansowy	<ul style="list-style-type: none"> – transparentność i rzetelność w komunikacji z instytucjami finansowymi
	ryzyko stopy procentowej	<ul style="list-style-type: none"> – możliwość korzystania z instrumentów pochodnych dotyczących stop procentowych
	ryzyko podatkowe	<ul style="list-style-type: none"> – postępowanie zgodnie z bieżącymi regulacjami i interpretacjami tworzącymi system podatkowy

3.13 Przynależność do organizacji

102-12, 102-13

W trakcie 2018 roku TORPOL był członkiem następujących organizacji i stowarzyszeń:

- Izba Gospodarcza Komunikacji Miejskiej,
- Izba Gospodarcza Transportu Lądowego,
- Railway Business Forum,
- Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji (Członek Wspierający),
- Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych.

Ponadto TORPOL Norge NUF jest członkiem Norwesko-Polskiej Izby Gospodarczej.

TORPOL jest również sygnatariuszem *Deklaracji w sprawie rozwoju kultury bezpieczeństwa w transporcie kolejowym* z 2016 roku.

4. Środowisko

4.1. Polityka środowiskowa

307-1, 308-1,

Z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności obszar wpływu na środowisko naturalne obejmuje lokalizację siedziby, innych budynków biurowych oraz bazy sprzętowej jak również otoczenie poszczególnych inwestycji budowlanych realizowanych przez Spółkę.

Identyfikacja istotnych obszarów wpływu obejmuje wszystkie działania TORPOL mające wpływ na środowisko, z uwzględnieniem sytuacji normalnych, specjalnych i awaryjnych.

Identyfikacja istotnych zagadnień z obszaru środowiska środowiskowych uwzględnia m. in.:

- wpływ na poszczególne komponenty środowiska (atmosferę, glebę, zbiorniki wodne, florę i faunę),
- uwarunkowania lokalne,
- stosowane materiały niebezpieczne (odpady niebezpieczne powstałe z rozbiórki infrastruktury kolejowej, zużyte oleje, baterie akumulatorów, zużyty sprzęt elektryczny),
- wymagania prawne oraz oczekiwania i wytyczne inwestorów,
- wpływ na wizerunek TORPOL S.A.

Prowadząc działalność budowlaną TORPOL wywiera wpływ na środowisko poprzez:

- emisję gazów do atmosfery,
- odpady powstałe z rozbiórki infrastruktury kolejowej stałe i ciekłe (gruz, złom, plastik, podkłady kolejowe, ziemia w tym kamienie z wykopu),
- użycie surowców i zasobów naturalnych (energia elektryczna, woda),
- hałas (wywoływany przez maszyny budowlane lub torowe),
- ścieki socjalne,
- możliwość zniszczenia elementów flory i fauny zlokalizowanej w otoczeniu, w którym prowadzone są prace budowlane.

W Spółce został przyjęty dokument *Polityki środowiskowej*, który wskazuje, iż w ramach zagadnień środowiskowych dostosowujemy się w pełnej rozciągłości do wymagań prawnych obowiązujących na danym terenie. Zasady wpływu na środowisko przez TORPOL zostały ujęte w certyfikowanym systemie zarządzania. Funkcjonujący system zarządzania środowiskowego posiada zgodność z normą PN-EN ISO 14001:2015, jest częścią Zintegrowanych Systemów Zarządzania funkcjonujących w TORPOL i spełnia wymogi krajowych i europejskich przepisów prawnych, a nierzadko wykracza poza nie. System ISO 14001:2015 jest wdrożony również w TOG.

Wchodzące w skład ZSZ procedury oraz dokumenty odnoszące się do zasad ochrony środowiska na placach budowy określają zasady postępowania oraz pożądane działania w obszarze wpływu na środowisko. Powyższe dokumenty odnoszą się do wpływu na środowisko w sytuacjach zwyczajnych ale, co istotne, również w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej.

W przypadku zagadnień środowiskowych podlegających monitorowaniu opracowywane są programy środowiskowe, których celem jest ograniczenie wpływu działalności na środowisko naturalne. Corocznie podczas przeglądu zarządzania dokonywana jest ocena skuteczności działań i podejmowane są wnioski dotyczące działań przyszłościowych. W odniesieniu do największych inwestycji opracowywany jest w trakcie budowy indywidualny plan ochrony środowiska. Plan taki określa zasady stosowane w celu ochrony środowiska naturalnego na placu budowy i w jego najbliższym otoczeniu. Niezależnie od powyższego zasady i standardy ujmowane we wspomnianych planach są w praktyce implementowane na grunt wszystkich innych kontraktów realizowanych przez Spółkę. W tym aspekcie kluczowe są doświadczenia, praktyki i rozwiązania zespołów odpowiadających za realizację danej inwestycji uzyskane przy realizacji największych kontraktów.

Działania TORPOL cechują się prewencyjnym podejściem do obszaru środowiskowego. Oznacza to, iż priorytetem jest unikanie negatywnego wpływu na środowisko, a w sytuacji, gdy taki wpływ jest nieunikniony - dążymy do jego minimalizacji. Ograniczenie negatywnego wpływu związane jest w szczególności z oszczędnością zasobów i energii oraz efektywną organizacją plac budów i ich zaplecza. Stale realizujemy również program obejmujący działania proekologiczne, w ramach którego dążymy do poprawy warunków składowania materiałów, surowców i odpadów oraz stosujemy nowoczesne rozwiązania techniczne i technologiczne.

Realizacja robót budowlanych z zachowaniem przepisów z zakresu ochrony środowiska jest egzekwowana również od podwykonawców.

W latach 2017 - 2018 roku dostawcy oraz podwykonawcy nie byli poddawani formalnej ocenie pod względem wpływu na środowisko. Niemniej w toku współpracy w latach 2017 - 2018 roku nie zostali zidentyfikowani dostawcy, którzy mogliby zostać uznani jako źródło rzeczywistego lub potencjalnie negatywnego wpływu na środowisko.

Wszystkie inwestycje wykonywane przez TORPOL w latach 2017 – 2018, na każdym ich etapie, realizowane były zgodnie z przyjętymi planami w zakresie wpływu na środowisko oraz w oparciu o decyzje środowiskowe wydane dla tych inwestycji.

4.2 Zużywana energia

302-1, 302-3

Zużycie energii w większości wynika z procesów związanych z prowadzoną działalnością budowlaną oraz transportem. Źródłem zużycia energii w tym obszarze są tabor oraz sprzęt kolejowy wykorzystany podczas prac budowlanych, a także flota samochodowa przedsiębiorstwa. Na ww. obszary składa się ok. 98% całkowitego zużycia energii. Pozostała energia zużywana jest w budynkach należących do Spółki tj. budynkach biurowych. W żadnej z jednostek organizacyjnych nie jest dokonywana produkcja energii elektrycznej.

Poniżej zamieszczono zestawienie zużycia źródeł energii.

		Jednostka	2018	2017	2016
Zakres 1 (zużycie paliw nieodnawialnych)	Olej napędowy	MWh	20 928,3	15 777,2	13 575,4
		t	1 752,2	1 320,9	1 136,6
	Benzyna	MWh	1 209,5	695,5	481,3
		t	98,3	56,5	39,1
	Paliwa opałowe, w tym:	t	44,3	121,9	94,8
		MWh	436,2	1 267,7	1 002,9
	- olej opałowy lekki	t	8,0	16,4	4,2
		MWh	95,6	195,9	50,2
	- gaz propan butan	t	3,5	2,3	2,3
		MWh	46,0	30,2	30,2
	- gaz ziemny	t	6,8	4,0	3,7
		MWh	100,8	59,1	54,7
	- węgiel	t	26,0	44,1	33,6
		MWh	149,5	253,6	193,2
Zakres 2 (zużycie energii zakupionej)	Energia elektryczna	MWh	247,0	253,4	227,2
	Energia cieplna	GJ	588,3	460,3	446,4
		MWh	163,6	127,9	124,0
Całkowite zużycie energii (zakres 1 + zakres 2)		MWh	22 984,6	18 600,69	15 410,8
Intensywność zużycia energii wewnątrz organizacji (całkowite zużycie energii/przychody ze sprzedaży)		MWh/tys. zł	0,015	0,024	0,020
Intensywność zużycia energii na pracownika (całkowite zużycie energii wewnątrz organizacji /pracownicy zatrudnieni na koniec okresu)		MWh/pracownik	31,9	28,9	23,6

W ramach Grupy Kapitałowej nie jest wykorzystywana energia pochodząca ze źródeł odnawialnych. Grupa Kapitałowa TORPOL nie prowadzi produkcji oraz sprzedaży energii.

W trakcie 2017 roku przeprowadzony został audyt energetyczny odnoszący się w szczególności do zużycia energii elektrycznej w budynkach należących do Spółki oraz zużycia energii w procesach w aspekcie wykorzystania taboru, maszyn i urządzeń przy prowadzonych pracach, jak również charakterystyki energetycznej transportu. W oparciu o zalecenia przedstawione w ramach audytu energetycznego planowane jest osiągnięcie oszczędności w obszarze zużycia energii w związku z inwestycją obejmującą modernizację systemu oświetlenia budynków biurowych. W wykonaniu zaleceń poaudytowych w 2018 roku zainstalowaliśmy oprawy LED w przebudowywanej hali magazynowo-

warsztatowej w Koninie. Pierwotny projekt przewidywał montaż 23 opraw tradycyjnych o mocy 2x54W oraz 16 opraw 2x28W. Zastosowano 23 oprawy LED o mocy 48W oraz 16 opraw LED o mocy 31W. Ponadto sukcesywnie w latach 2019 i 2020 planujemy wymianę pozostałego oświetlenia na energooszczędne. Wielkość redukcji zużycia energii w obszarach po modernizacji zostanie wykazana w kolejnych raportach za lata 2019 i 2020.

4.3 Gospodarka odpadami

306-2

Do produkcji wykorzystywanych przez nas materiałów nie są używane surowce, które w znaczący sposób bezpośrednio oddziałują na środowisko.

W procesie włączenia poszczególnych grup materiałów w cykl wytwórczy a docelowo również na etapie korzystania z elementów infrastruktury nie identyfikujemy szczególnego negatywnego wpływu na środowisko naturalne.

W ramach prowadzonej działalności TORPOL jest wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw. Znaczna większość odpadów powstających w trakcie prowadzonych prac budowlanych tj. beton, metale czy drewno pozostaje własnością zamawiających i tym samym odpady te są poza obszarem ich zagospodarowania/utylizacji ze strony Spółki jako wykonawcy robót budowlanych. Obowiązkiem TORPOL jako wykonawcy prac jest jedynie ich ewidencjonowanie a następnie przekazanie do zamawiającego. Pozostałe odpady powstające w toku realizowanych prac są zagospodarowywane przez właściwą jednostkę organizacyjną Spółki, na terenie której prowadzona jest inwestycja budowlana.

Zgodnie z przyjętymi zasadami w pierwszej kolejności TORPOL zapobiega powstawaniu nadmiernej ilości odpadów. W dalszej kolejności odpady przekazywane są do ponownego użycia (wykorzystanie gleby do rekultywacji terenu) lub recyklingu a kolejne odpady przekazywane są do odzysku (tłuczeń wykorzystywany jako podsypka/niesort) lub unieszkodliwiania.

Zestawienie odpadów zamieszczono poniżej.

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	tony		
		2018	2017	2016
Odpady uznane za niebezpieczne		4 206,6	7 504,4	3 373,4
Odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych zawierające substancje niebezpieczne (podkłady kolejowe)	17 02 04	4 142,3	7 503,6	3 370,4
Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	13 02 05	2,5	0,3	2,5
Zużyte substancje niebezpieczne inne niż wymienione w 16 02 09 -16 02 12	16 02 13	0,1	0,2	0,6
Sorbenty, materiały filtracyjne i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi	15 02 02	0,4	0,1	0,7
Materiały izolacyjne zawierające azbest	17 06 01	0,0	0,2	0,0
Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	15 01 10	0,1	0,0	0,0

Zmieszane lub wysegregowane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia zawierające substancje	17 01 06	61,3	0,0	0,0
Odpady inne niż uznane za niebezpieczne		517 289,9	104 600,4	113 635,6
Odpady z przemysłu gumowego i produkcji gumy	07 02 80	0,0	3,2	1,2
Gleba i ziemia w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	17 05 04	323 925,0	68 434,4	111 435,5
Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	17 01 01	29 863,6	9 247,9	1 778,0
Odpady farb i lakierów inne niż wymienione w 08 01 11	08 01 12	0,0	0,0	0,6
Odpadowy toner drukarski inny niż wymieniony w 08 03 17	08 03 18	0,0	0,0	0,1
Okładziny hamulcowe inne niż wymienione w 16 01 11	16 01 12	6,2	0,0	0,2
Gruz ceglany	17 01 02	230,2	788,4	0,0
Asfalt inny niż wymieniony w 17 03 01	17 03 02	0,0	0,0	420,0
Drewno	17 02 01	45,0	2,3	0,0
Tworzywa sztuczne	17 02 03	0,0	1,8	0,0
Odpadowa papa	17 03 80	6,7	0,5	0,0
Żelazo i stal	17 04 05	23	14 160,0	0,0
Tłuczeń torowy (kruszywo) inny niż wymieniony w 17 05 07	17 05 08	145 698,0	11 926,9	0,0
Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	17 09 04	10,2	35,2	0,0
Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	15 02 03	0,2	0,0	0,0
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	17 01 07	6 485,5	0,0	0,0
Odpady z remontów i przebudowy dróg	17 01 81	94,0	0,0	0,0
Urobek z pogłębiania inny niż wymieniony w 17 05 05	17 05 06	10 898,6	0,0	0,0
Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	17 06 04	2,9	0,0	0,0
Szkło	17 02 02	0,9	0,0	0,0
Suma odpadów		521 496,5	112 104,8	117 009,1
Efektywność (suma w tonach/przychody ze sprzedaży w tys. zł)		0,343	0,149	0,152

Znaczny wzrost ilości odpadów o kodzie 17 05 04 „Gleba i ziemia w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03” oraz o kodzie 17 05 08 „Tłuczeń torowy (kruszywo) inny niż wymieniony w 17 05 07”, wynika ze zwiększenia w 2018 roku skali działalności w porównaniu do roku poprzedniego. W 2017 roku realizowano nie tylko znacznie mniejszą liczbę kontraktów ale również kontrakty te znajdowały się w fazie wykończeniowej, która nie generuje istotnych odpadów o powyższych kodach. Odpady o kodach 17 05 04 i 17 05 08 są odpadami świadczącymi o wielkości realizowanych przerobów. W obrębie większości zadań należy wymienić nawierzchnię kolejową i podtorze na nowe, w wyniku czego masy

ziemne i tłuczeń, wybudowane nie nadają się do dalszego wykorzystania i są odpadem. Ilość tych odpadów jest wprost proporcjonalna do ilości kilometrów modernizacji torowisk kolejowych.

W celu obniżenia wolumenu wytwarzanych odpadów Spółka rozpoczęła w 2017 wdrażać procesy powtórnego wykorzystania odpadów w zakresie podsypki tłuczniowej. Ilość odzyskanych odpadów w ten sposób z roku na rok wzrasta. W 2017 wynosiła 42 tys. ton, a w 2018 roku wynosiła 143 tys. ton, co stanowi wzrost o 340 %.

Ochrona wód i gleb

306-3

Wpływ inwestycji realizowanych przez Spółkę na środowisko gruntowo-wodne jest, co do zasady, niewielki, a jego zasięg ogranicza się do terenu inwestycji.

Pobór wody oraz odprowadzenie ścieków do budynków biurowych będących własnością Grupy TORPOL odbywa się za pośrednictwem lokalnych firm komunalnych.

W latach 2016-2018 nie zidentyfikowano incydentów związanych ze skażeniem środowiska naturalnego w związku z wyciekami substancji niebezpiecznych.

Koszty związane z odpadami

W trakcie 2018 roku łączne koszty utylizacji odpadów związanych z działalnością administracyjną wyniosły 26,6 tys. zł, z czego kwota 8,7 tys. zł została przypisana do kosztów funkcjonowania budynków biurowych, a pozostała kwota tj. 17,9 zł to koszty związane z funkcjonowaniem bazy sprzętowej.

Powtórne wykorzystanie odpadów

306-2

Na potrzeby modernizacji oraz budowy dróg kolejowych pochodząca z rozbiórki torów podsypka tłuczniowa wykorzystywana jest do wykonania warstw podbudowy oraz do zasypek odwodnienia wglębne.

W trakcie 2018 roku prowadzone były prace mające na celu wykorzystanie podsypki tłuczniowej pochodzącej z istniejącej infrastruktury torowej. Dzięki opisanemu powyżej procesowi zmniejszana jest ilość odpadów w kategorii tłuczeń torowy (kruszywo) inny niż wymieniony w pozycji 17 05 07 (kod 17 05 08).

W trakcie 2018 roku odzyskano ok. 143 tys. ton (75 tys. m³) podsypki tłuczniowej.

Ponadto część odpadów związanych z kruszywami, w sytuacji gdy nie zawierają one substancji niebezpiecznych, przekazywana jest gminom na terenie, których TORPOL wykonuje prace budowlane na potrzeby inwestycji infrastrukturalnych realizowanych przez lokalne spółki komunalne.

4.4 Zanieczyszczenie powietrza

305-1, 305-4, 305-7

W toku realizowanych prac dbamy również o ograniczenie zanieczyszczenia powietrza. W tym celu stosujemy szereg zasad i praktycznych rozwiązań mających na celu minimalizację emisji.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza w ramach Grupy TORPOL są kotłownia, nagrzewnice w bazie sprzętowej zlokalizowane w Koninie oraz emisje związane z funkcjonowaniem taboru i sprzętu kolejowego wykorzystywanego podczas prac budowlanych, a także flota samochodowa.

Poniżej zamieszczono zestawienie emisji zanieczyszczeń bezpośrednich.

Wielkość emisji	kg/rok		
	2018	2017	2016
Dwutlenek węgla (CO ₂)	91 731,74	307 585,6	234 057,4
Benzo(a)piren	0,1	0,1	0,1
Pył ciekawy	783,77	1 328,8	1 010,0
Tlenek węgla (CO)	268,12	476,0	361,3
Tlenek azotu (NO _x /NO ₂)	108,85	302,4	230,8
Tlenek siarki (SO _x /SO ₂)	913,49	1 523,6	1 167,0
Razem	93 806,06	311 216,5	236 826,6
Intensywność (dla CO ₂) – (wielkość emisji CO ₂ /wielkość sprzedaży)	0,060	0,410	0,304
Intensywność ogółem (wielkość emisji ogółem w kg/przychody ze sprzedaży w tys. zł)	0,062	0,415	0,308

4.5 Wpływ na florę i faunę

304-2

Podstawowa działalność TORPOL obejmuje realizację projektów budowlanych w zakresie modernizacji i budowy szlaków kolejowych. Tym samym wpływ TORPOL na środowisko odnosi się przede wszystkim do otoczenia w jakim prowadzone są prace budowlane.

Z uwagi na rozpiętość sieci torowej, jesteśmy obecni w różnych częściach kraju, przy czym część prac realizowanych jest również na obszarach chronionych tj. obszarach chronionego krajobrazu, korytarzy ekologicznych i lokalnych, rezerwatów przyrody czy parków krajobrazowych. Prace dotyczące linii kolejowych nr 31, 32, 52, 216, 219, 281, E20 LCS Konin, E59 LCS Leszno, częściowo są realizowane na obszarach należących do Obszarów Natura 2000 lub w jego pobliżu.

Na wszystkich budowach na których jesteśmy obecni w celu ochrony flory i fauny opracowywane są *Plany ochrony środowiska na czas robót* oraz zlecany jest nadzór przyrodniczy.

W trakcie realizacji robót sukcesywnie prowadzony jest monitoring działań, który sprowadza się do analizy dokumentów odniesienia (w tym wszelkich decyzji środowiskowych, przepisów wewnętrznych inwestora oraz przepisów lokalnych) pod kątem spełnienia tych wymagań. W wyniku tej analizy powstają raporty miesięczne, w których pokazuje się wszystkie działania wykonane w celu zapewnienia minimalnego wpływu naszych działań na środowisko. Dzięki podejmowanym działaniom minimalizowane jest prawdopodobieństwo nieumyślnego zniszczenia środowiska naturalnego tj. w stopniu większym niż założono podczas oceny wpływu inwestycji na siedliska naturalne.

Nie prowadzi się statystyki wykonanych prac w zakresie ochrony środowiska dla całej organizacji z uwagi na duże rozproszenie robót i różne warunki lokalizacyjne. Każda budowa prowadzi swoją dokumentację oddzielnie w formie raportów nadzoru przyrodniczego i środowiskowego. Wszystkie działania realizowane są wyłącznie w oparciu o wydane decyzje środowiskowe oraz w uzgodnieniu z właściwymi organami odpowiadającymi za kwestie ochrony środowiska.

W lipcu 2018 roku Małopolski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie przeprowadził na budowie linii kolejowej E30 na odcinku Kraków Mydlniki – Kraków Główny Towarowy kontrolę obszaru gospodarki odpadami. W ramach powyższej kontroli nie stwierdzono naruszeń lub wykroczeń.

W latach 2016-2018 nie wystąpiły przypadki nałożenia na TORPOL kar, jak również sankcji o charakterze niefinansowym wynikających z naruszenia postanowień wynikających z decyzji środowiskowych oraz postanowień odnoszących się do kwestii środowiskowych o analogicznym charakterze.

4.6 Wpływ na społeczności lokalne

Jesteśmy świadomi, iż na terenach, na których realizujemy projekty budowlane jesteśmy gośćmi. Tym samym wszelkie prace budowlane realizujemy z poszanowaniem lokalnych społeczności.

Intencją TORPOL jest zapewnienie maksymalnego ograniczenia uciążliwości prowadzonych robót wobec osób trzecich czy dóbr publicznych, w szczególności poprzez odpowiednią organizację pracy oraz właściwy dobór urządzeń i sprzętu.

W ramach prac przygotowawczych do realizacji projektów organizowane są spotkania o charakterze informacyjnym z przedstawicielami społeczności lokalnych.

Realizując wiele zadań infrastrukturalnych TORPOL jako jednostka niebędąca trwale wpisana w lokalną społeczność, posiada pełną świadomość możliwych utrudnień wynikających z faktu ich czasowej realizacji. Tym bardziej uszanowanie mieszkańców oraz dobra publicznego stanowi ważny element w świadomej realizacji kontraktów i to właśnie w tym celu podejmowane są działania mające na celu niwelowaniu ich skutków czasowych.

W ramach realizowanych inwestycji kluczowym zagadnieniem jest tworzenie ciągów transportowych poza obszarem ich oddziaływania na mieszkańców i inne przyległe instytucje publiczne i prywatne. Powyższe jest omawiane oraz uzgadniane z przedstawicielami społeczeństwa oraz zarządcami dróg.

Równocześnie dokonywana jest inwentaryzacja istniejących obiektów (budynki, drogi) zlokalizowanych w okolicy placów budowy celem określenia ich istniejącego stanu technicznego. Inwentaryzacja przeprowadzana sporządzana za wiedzą i przy udziale właścicieli obiektów. Na jej podstawie sporządzana jest dokumentacja zdjęciowa oraz opisowa. W przypadku, gdy w trakcie lub po zakończeniu prac budowlanych stwierdzone zostaną uszkodzenia względem stanu pierwotnego, które powstały w związku z wykonywaniem prac budowlanych, dokonywana jest ocena szkód, a następnie zidentyfikowane uszkodzenia są usuwane lub rekompensowane.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa osób postronnych, które mogą znajdować się w otoczeniu realizowanych przez nas prac przestrzegamy wszelkich regulacji dotyczących ogrodzenia oraz odpowiedniego oznakowania terenu budowy.

W 2018 roku odnotowano 4 przypadki odpowiedzialności TORPOL jako generalnego wykonawcy za uszkodzenia istniejącej infrastruktury w ramach realizowanych projektów budowlanych względem społeczności lokalnych, w obrębie których realizowane były projekty budowlane.

W związku z pracami przy inwestycji na linii kolejowej E 30 Kraków Mydlniki dokonaliśmy bieżących napraw dróg bitumicznych, znajdujących się na terenie miasta Krakowa. Na bieżąco istniejące drogi publiczne są czyszczone z ewentualnych zanieczyszczeń budowlanych, a na drogach gruntowych stosuje się polewanie wodą w celu unikania zapylenia.

W 2018 r. podpisaliśmy umowę z Zarządem Dróg Miejskich w Koninie w związku z realizacją projektu LCS Konin, na korzystanie z dróg na potrzeby budowy, ponadto w ramach porozumienia z gminą Września nasza spółka wyremontuje około kilometrowy odcinek drogi bitumicznej w szacunkowej kwocie 300 tys. zł.

W 2018 roku nie miały miejsca incydenty związane z koniecznością podjęcia działań rekompensacyjnych w odniesieniu do pojedynczych budynków.

5. Nasza kadra

5.2 Relacje z pracownikami

Za podstawę polityki korporacyjnej uznajemy równe traktowanie wszystkich pracowników. Grupa TORPOL odrzuca wszelkie formy dyskryminacji i przemocy stawiając na otwartość jako wspólny mianownik łączący naszych pracowników i partnerów biznesowych. Dążymy do skutecznego zapobiegania sytuacjom dyskryminacji, znęcania i nierównego traktowania oraz zapewnienia poczucia bezpieczeństwa dla każdej zatrudnionej osoby w spółkach Grupy TORPOL bez względu na formę zatrudnienia. Brak dyskryminacji wyrażamy w równym dostępie do awansów wewnętrznych, szkoleń oraz innych świadczeń i benefitów pracowniczych. Uważamy, iż wyznacznikiem premiującym pracownika jest jego zaangażowanie, lojalność wartościom firmy oraz dbałość o dobro wspólne jakim jest pozytywny wizerunek przedsiębiorstwa.

Elementem kodeksu etycznego są trzy niezależne polityki tj. *Polityka kształtowania relacji na linii pracodawca – pracownik* czy *Polityka kształtowania relacji na linii przełożony – pracownik*, oraz *Polityka kształtowania relacji na linii pracownik – pracownik* określające wartości, zasady oraz pożądane postawy, w oparciu o które tworzone są relacje w ramach Grupy Kapitałowej.

5.3 Struktura zatrudnienia

102-8

Doświadczenie i rzetelność Spółki tworzą jej pracownicy, dzięki którym osiągnęliśmy pozycję lidera branży. Grupa Kapitałowa TORPOL zatrudnia ponad 700 doświadczonych pracowników, wśród których ok. 120 pracowników posiada uprawnienia budowlane. Konsekwentnie zwiększamy potencjał kadrowy. Na przestrzeni ostatnich sześciu lat zwiększyliśmy zatrudnienie z 421 osób do 721 osób. W 2016 roku zostaliśmy wyróżnieni w rankingu Lista 500 gazety Rzeczpospolita w kategorii rozwój zatrudnienia.

Szczegółowe informacje nt. zatrudnienia w latach 2016-2018 zamieszczono poniżej.

		2018	2017	2016
Całkowita liczba pracowników w Grupie, w tym:	szt.	721	627	654
- TORPOL (Polska)	szt.	677	538	480
- TORPOL (Chorwacja)	szt.	1	1	1
- TORPOL Oil and Gas	szt.	39	33	25
- TORPOL Norge	szt.	4	55	148
Efektywność zatrudnienia (w tys. zł)	przychód ze sprzedaży (w tys. zł) na jednego pracownika	2 109,6	1 196,3	1 177,6

Szczegółowe informacje nt. form zatrudnienia zamieszczono poniżej.

		2018	2017	2016
Całkowita liczba pracowników w Grupie		721	627	654
GRUPA KAPITAŁOWA				
- umowa o pracę na czas nieokreślony	łącznie	506	429	393
	kobiety	98	68	52
	mężczyźni	408	361	341
- umowa o pracę na czas określony	łącznie	127	120	207
	kobiety	36	26	21
	mężczyźni	91	94	186
- kontrakty	łącznie	6	4	0
	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	6	4	0
- inne (umowy zlecenia)	łącznie	49	16	17
	kobiety	11	4	5
	mężczyźni	38	12	12
Pracownicy pełnoetatowi	łącznie	661	598	628
	kobiety	141	109	84
	mężczyźni	520	489	544
Pracownicy inni niż pełnoetatowi	łącznie	5	6	9
	kobiety	2	3	4
	mężczyźni	3	3	5
w ramach GK				
TORPOL		678	539	481
- umowa o pracę	łącznie	625	519	464
	kobiety	130	100	73
	mężczyźni	495	419	391

	łącznie	488	429	393
- umowa o pracę na czas nieokreślony	kobiety	92	68	52
	mężczyźni	396	361	341
- kontrakty	łącznie	4	4	0
	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	4	4	0
- inne (umowy zlecenia)	łącznie	49	16	17
	kobiety	11	4	5
	mężczyźni	38	12	12
Pracownicy pełnoetatowi	łącznie	621	514	458
	kobiety	128	97	69
	mężczyźni	493	417	389
Pracownicy inni niż pełnoetatowi	łącznie	4	5	6
	kobiety	2	3	4
	mężczyźni	2	2	2
TORPOL Norge		4	55	148
- umowa o pracę	łącznie	4	55	148
	kobiety	1	4	8
	mężczyźni	3	51	140
- kontrakty	łącznie	0	0	0
- inne (umowy zlecenia)	łącznie	0	0	0
TORPOL Oil&Gas		39	33	25
- umowa o pracę	łącznie	37	30	25
	kobiety	12	8	7
	mężczyźni	25	22	18
- kontrakty	łącznie	2	2	0
	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	2	2	0
- inne (umowy zlecenia)	łącznie	0	1	0
	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	0	1	0

Struktura zatrudnienia nie ulega istotnym zmianom z tytułu sezonowości. Ewentualne zmiany w strukturze mogą pojawić się w przypadku znaczących zmian posiadanego portfela zamówień, które będą realizowane w przyszłości.

W trakcie 2018 roku Spółka korzystała z pracowników tymczasowych w wymiarze ok. 163 pracowników miesięcznie (w przeliczeniu na pełen etat). Łączna liczba godzin przepracowanych przez pracowników tymczasowych w trakcie 2018 roku wyniosła ok. 329,0 tys. godzin.

W 2018 roku naszymi pracownikami było 8 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – 4 osoby zostały zatrudnione w obszarze administracji oraz 4 osoby w obszarze realizacji i nadzoru budów.

Na stanowiskach robotniczych nie zatrudniamy kobiet. Ponadto w TORPOL w ogóle nie zatrudniamy osób młodocianych.

Lokalizacja zatrudnienia

Podstawowa działalność obejmuje realizację projektów infrastrukturalnych zlokalizowanych w różnych regionach Polski.

Poniżej zamieszczono informacje nt. podziału zatrudnienia TORPOL ze względu na miejsce zatrudnienia.

		2018	2017	2016
Liczba pracowników zatrudnionych w Polsce*	łącznie	716	571	505
	kobiety	152	111	84
	mężczyźni	564	460	421
Liczba pracowników zatrudnionych w Norwegii	łącznie	4	55	148
	kobiety	1	4	8
	mężczyźni	3	51	140
* zatrudnienie w Polsce obejmujące TORPOL S.A. oraz TOG				

Poniżej zamieszczono informacje nt. lokalizacji zatrudnienia z punktu widzenia zatrudnienia w siedzibach kluczowych spółek z Grupy oraz pracy na terenie realizowanych inwestycji.

	2018	2017	2016
Liczba pracowników świadczących pracę w biurach w Polsce	111	101	91
Liczba pracowników świadczących pracę na terenach inwestycji zlokalizowanych w Polsce	605	470	414
* zatrudnienie w Polsce obejmujące TORPOL S.A. oraz TOG			

5.4 Świadczenia i warunki zatrudnienia

102-41, 202-1, 201-3, 401-1, 401-2, 401-3, 402-1, 405-2

Jesteśmy rzetelnym i wiarygodnym pracodawcą, który jest świadomy znaczenia kadry dla obecnej oraz przyszłej działalności Grupy oraz jej kompetencji. Staramy się spełniać oczekiwania naszych pracowników w zakresie warunków pracy oraz wynagradzania.

Pracownikom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę niezależnie od wymiaru czasu pracy przysługuje szereg świadczeń, do których należą:

- premie uznaniowe, zadaniowe, projektowe oraz specjalne, które są przyznawane zgodnie z regulaminem wynagradzania;
- dodatki do wynagrodzenia związane z zajmowanymi stanowiskami,
- świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) obejmujące zapomogi, dofinansowanie wypoczynku, dofinansowanie Kart Multisport,
- w zależności od zajmowanego stanowiska udostępniane są telefony służbowe, sprzęt komputerowy oraz flota samochodowa,
- odprawy zgodnie z kodeksem pracy.

Ponadto w 2018 roku wśród wszystkich zainteresowanych pracowników zatrudnionych na budowach przeprowadzono szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych.

W 2018 roku środki przeznaczone na ZFŚS wyniosły 213,7 tys. zł, z czego wykorzystano 181,9 tys. zł, w tym na:

- zapomogi – 121,5 tys. zł;
- dofinansowanie wypoczynku – 51,2 tys. zł;
- dofinansowanie karty Multisport – 9,2 tys. zł.

W odniesieniu do pracowników tymczasowych zakres świadczeń przysługujących takim pracownikom uzależniony jest od postanowień umownych z agencją pracy tymczasowej – najczęściej po stronie agencji pozostaje zapewnienie dojazdu do pracy, badań, szkoleń bhp i odzieży roboczej.

Długość okresu wypowiedzenia umów o pracę jest zgodna z przepisami Kodeksu Pracy.

W żadnej ze spółek z Grupy nie został przyjęty zbiorowy układ pracy.

W ramach Grupy Kapitałowej TORPOL nie funkcjonują organizacje pracownicze. Niemniej w TORPOL przyjęty został regulamin dotyczący wyboru i działania przedstawicieli pracowników w celu reprezentowania interesu pracowników, w szczególności w zakresie dokonywania w imieniu pracowników uzgodnień i konsultacji w przedmiocie gospodarowania środkami ZFŚS, działań związanych z BHP czy czasem i rozkładem pracy. Aktualnie grono przedstawicieli pracowników Spółki składa się z 3 osób.

			Grupa TORPOL w Polsce*			TORPOL S.A.
			2018	2017	2016	2018
Przyjęcia pracowników - Polska	łącznie	do 30 lat	105	55	11	99
		od 30 do 50 lat	92	65	32	84
		powyżej 50 lat	20	7	6	20
	kobiety	do 30 lat	38	20	4	35
		od 30 do 50 lat	18	17	8	16
		powyżej 50 lat	0	1	1	0
	mężczyźni	do 30 lat	67	35	7	64
		od 30 do 50 lat	74	50	24	68
		powyżej 50 lat	20	6	5	20
Odejścia pracowników – Polska	łącznie	do 30 lat	26	19	16	25
		od 30 do 50 lat	56	37	26	51
		powyżej 50 lat	23	14	11	22
	kobiety	do 30 lat	10	5	6	9
		od 30 do 50 lat	8	4	4	8
		powyżej 50 lat	2	2	2	2
	mężczyźni	do 30 lat	16	14	10	16
		od 30 do 50 lat	48	33	22	43
		powyżej 50 lat	21	12	9	20
- w tym w związku z nabyciem uprawnień emerytalnych lub rentowych	łącznie	8	9	3	8	
	kobiety	1	1	1	1	
	mężczyźni	7	8	2	7	

Wskaźnik rotacji**	łącznie	do 30 lat	3,93%	3,33%	3,17%	4,00%
		od 30 do 50 lat	8,46%	6,48%	5,15%	8,16%
		powyżej 50 lat	3,47%	2,45%	2,18%	3,52%
	kobiety	do 30 lat	1,51%	0,88%	1,19%	1,44%
		od 30 do 50 lat	1,21%	0,70%	0,79%	1,28%
		powyżej 50 lat	0,30%	0,35%	0,40%	0,32%
	mężczyźni	do 30 lat	2,42%	2,45%	1,98%	2,56%
		od 30 do 50 lat	7,25%	5,78%	4,36%	6,88%
		powyżej 50 lat	3,17%	2,10%	1,78%	3,20%

		2018	Udział w zatrudnieniu GK (w %)	2017	Udział w zatrudnieniu GK (w %)	2016	Udział w zatrudnieniu GK (w %)
Informacja nt. okresu zatrudnienia w TORPOL S.A.							
Liczba pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony	łącznie	488	78,08%	429	82,66%	393	84,7%
	kobiety	92	14,72%	68	13,10%	52	11,2%
	mężczyźni	396	63,36%	361	69,56%	341	73,5%
- krótszy od 0,5 roku	łącznie	22	3,52%	23	4,43%	6	1,3%
	kobiety	2	0,32%	7	1,35%	4	0,9%
	mężczyźni	20	3,20%	16	3,08%	2	0,4%
- 0,5 – 1 rok	łącznie	48	7,68%	12	2,31%	5	1,1%
	kobiety	12	1,92%	3	0,58%	1	0,2%
	mężczyźni	36	5,76%	9	1,73%	4	0,9%
- 1-3 lata	łącznie	93	14,88%	61	11,75%	72	15,5%
	kobiety	33	5,28%	17	3,28%	13	2,8%
	mężczyźni	60	9,60%	44	8,48%	59	12,7%
- 3-5 lat	łącznie	72	11,52%	63	12,14%	49	10,6%
	kobiety	15	2,40%	11	2,12%	7	1,5%
	mężczyźni	57	9,12%	52	10,02%	42	9,1%
- 5-10 lat	łącznie	115	18,40%	133	25,63%	149	32,1%
	kobiety	14	2,24%	16	3,08%	16	3,4%
	mężczyźni	101	16,16%	117	22,54%	133	28,7%
powyżej 10 lat	łącznie	138	22,08%	137	26,40%	112	24,1%
	kobiety	16	2,56%	14	2,70%	11	2,4%
	mężczyźni	122	19,52%	123	23,70%	101	21,8%

Relacja pensji podstawowej kobiety do pensji mężczyzny w poszczególnych kategoriach w Spółce w Polsce*	TORPOL w Polsce			TORPOL (Polska)
	2018	2017	2016	2018-2016
robotnicze**	0,00%***	77,74%	81,91%	0,00%
nierobotnicze	80,66%	84,06%	81,14%	83,20%
kierownicze	73,82%	82,13%	73,34%	75,53%
dyrektorskie	67,25%	61,38%	57,49%	65,24%
* nie uwzględniono wynagrodzeń członków Zarządu				
** na stanowiskach budowlanych nie są zatrudniane kobiety				
*** na stanowisku robotniczym w 2018 roku nie zatrudniano żadnej kobiety				

Poniżej zamieszczono zestawienie informacji nt. urlopów macierzyńskich i ojcowskich pracowników TORPOL w Polsce tj. obejmujących zatrudnienie w TORPOL S.A. oraz w TOG.

	2018	2017	2016
liczba pracowników uprawnionych do urlopu	662	549	489
- macierzyńskiego	142	108	80
- ojcowskiego	520	441	409
liczba pracowników którzy skorzystali z urlopu	22	23	20
- macierzyńskiego	4	10	3
- ojcowskiego	18	13	17
liczba pracowników którzy powrócili z urlopu	23	18	20
- macierzyńskiego	5	5	3
- ojcowskiego	18	13	17
liczba pracowników którzy zakończyli pracę w ciągu 12 miesięcy po powrocie z urlopu	2	2	2
- macierzyńskiego	2	0	0
- ojcowskiego	0	2	2
liczba pracowników którzy kontynuowali pracę w ciągu 12 miesięcy po powrocie z urlopu	21	15	18
- macierzyńskiego	3	4	3
- ojcowskiego	18	11	15
wskaźnik powrotu do pracy przez pracowników którzy skorzystali z urlopu			
- macierzyńskiego	60%	50%	100%
- ojcowskiego	100%	100%	100%

		TORPOL w Polsce			TORPOL Polska
		2018	2017	2016	2018-2016
Relacja wynagrodzenia na najniższym szczeblu w odniesieniu do płacy minimalnej w TORPOL w Polsce	kobiety*	nd	nd	nd	nd
	mężczyźni	132,61%	128,13%	122,36%	143,92%
* na stanowiskach budowlanych nie są zatrudniane kobiety					

W historii działalności spółek z Grupy TORPOL nie zostały nałożone kary związane z naruszeniem prawa pracy.

W ramach TORPOL w 2018 roku nie funkcjonowały dedykowane plany emerytalne dla pracowników. Jednocześnie w związku z wejściem w życie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych TORPOL będzie tworzył takie programy zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

5.5 Rozwój pracowników

404-1, 404-2, 404-3

W TORPOL dbamy o rozwój naszej kadry. W tym celu w Spółce funkcjonuje system podnoszenia kwalifikacji dla pracowników tak w ramach form szkolnych jak i pozaszkolnych (wewnętrzne i zewnętrzne szkolenia, kursy zawodowe i językowe).

Niezależnie od pełnionych stanowisk oraz funkcji przed przyznaniem premii rocznej wszyscy pracownicy zostają poddawani ocenie ze strony swoich przełożonych.

W przypadku, gdy inicjatywa odnosząca się do podnoszenia kwalifikacji danego pracownika nie pochodzi od Spółki, pracownik może uzyskać dofinansowanie zgłoszonej inicjatywy, przy czym w przypadku uzyskania dofinansowania pracownik zobowiązuje się do przepracowania w TORPOL okresu wskazanego w zawartej umowie o podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Niezależnie od powyższego TORPOL z własnej inicjatywy przeprowadził w 2018 roku łącznie 65 szkoleń zewnętrznych przy 100 szkoleniach w 2017 roku oraz 79 szkoleniach w trakcie 2016 roku.

Spośród ww. form doszkalających w 2018 r. 39 to inicjatywy TORPOL a pozostałe 26 to inicjatywy naszych pracowników, podczas gdy w 2017 roku miały miejsce 84 inicjatywy TORPOL i 16 inicjatyw pracowników a w 2016 roku miało miejsce 64 inicjatyw TORPOL oraz 15 inicjatyw pracowników. Inicjatywy pracowników obejmowały kursy językowe, studia podyplomowe, kursy doszkalające oraz konferencje.

Łącznie w trakcie szkoleń zewnętrznych w 2016 roku w Grupie TORPOL przeszkolonych zostało 282 osób (w tym 54 kobiet oraz 228 mężczyzn) natomiast w 2017 roku liczba przeszkolonych osób 433 osób (w tym 108 kobiet oraz 325 mężczyzn) a w roku 2018 przeszkolono 328 osób (w tym 99 kobiet oraz 229 mężczyzn).

Łączne nakłady na szkolenia zewnętrzne poniesione w trakcie 2018 roku wyniosły ok. 216 tys. zł przy nakładach na ten cel w trakcie 2017 roku w wysokości 300 tys. zł.

Rodzaje szkoleń w TORPOL S.A.	2018	2017	2016
Szkolenia techniczne	59%	65%	75%
Szkolenia finansowe	5%	11%	5%
Szkolenia z zakresu zarządzania	11%	1%	4%
Kursy językowe	4%	2%	2%
Szkolenia dla pracowników administracji	21%	21%	14%
Razem	100%	100%	100%

Średnia liczba godzin szkoleniowych w TORPOL S.A. w 2018 roku		Średnia liczba godzin	Liczba godzin szkoleniowych	Liczba szkolenych pracowników
robotnicze**	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	5,93	1654	279
nierobotnicze	kobiety	10,25	1087	106
	mężczyźni	5,13	503	98
kierownicze	kobiety	25,41	432	17
	mężczyźni	2,72	239	88
dyrektorskie	kobiety	21,71	152	7
	mężczyźni	11,97	359	30

** na stanowiskach budowlanych nie są zatrudniane kobiety

Ponadto w TOG przeprowadzono 4 szkolenia zewnętrzne o charakterze technicznym lub specjalistycznym, w których uczestniczyło 26 pracowników. W ramach szkoleń wewnętrznych w TOG przeprowadzono natomiast szkolenia m.in. z obszaru RODO czy BHP.

TORPOL jest stroną porozumienia o współpracy z Politechniką Poznańską, w oparciu o którą.in. organizowane są praktyki dla studentów i absolwentów, jest realizowana współpraca w obszarze organizacji wyjazdów studyjnych, warsztatów, wystaw czy też prowadzenia prac badawczych. W 2018 roku braliśmy udział w Targach Pracy Politechniki Poznańskiej organizowanych przez Centrum Praktyk i Karier Studentów i Absolwentów Politechniki Poznańskiej, gdzie prezentowaliśmy naszą Spółkę oraz ofertę staży i praktyk dla studentów. W 2018 r. TORPOL przyjął 7 osób na praktyki studenckie, podczas gdy w 2017 rok współpracowaliśmy w tym zakresie z 3 osobami, a w 2016 roku z 9 osobami. W 2018 roku zostały zatrudnione dwie osoby, które odbyły praktykę w 2018 roku. Pozostali praktykanci uczestniczący w praktykach w 2018 roku pozostają jeszcze studentami. W 2018 roku nawiązaliśmy również współpracę z Zespołem Szkół Komunikacji im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu celem utworzenia klas o profilu technik dróg i obiektów inżynierskich w ramach Zespołu Szkół.

W ramach grupy nie zostały wdrożone dedykowane programy wpierające ciągłość zatrudnienia. W przypadkach przewidzianych kodeksem pracy wypłacane są natomiast odprawy emerytalno – rentowe.

5.6 Różnorodność

405-1, 406-1

Elementem *Kodeksu Etycznego* jest *Polityka różnorodności* kodyfikująca zasady w oparciu, o które pracownicy mają możliwość realizacji zawodowej oraz rozwoju w oparciu o wzajemne zrozumienie i szacunek z poszanowaniem cech i zasad indywidualnych. Dodatkowo w ramach *Polityki antydyskryminacyjnej* określone zostały działania podejmowane przez TORPOL jako organizację, jak również przez jego pracowników w obszarze zapobiegania incydentom dyskryminacyjnym.

Bezwzględnie szanujemy prawa, godność i wolność naszych pracowników. Doceniamy kreatywność i poświęcenie każdego pracownika niezależnie od tego, jakie sprawuje stanowisko. Nie tolerujemy żadnych zachowań negatywnie wpływających na integralność psychiczną i fizyczną człowieka. Nasze postępowanie jest odzwierciedleniem kultury organizacyjnej Grupy Kapitałowej TORPOL opartej o zasady etyczne i ogólne normy moralne. W ramach *Kodeksu Etyki* przyjęte zostały *Zasady postępowania w przypadku wystąpienia konfliktu interesów* identyfikujące obszary potencjalnego występowania oraz działania jakie są wymagane w celu uniknięcia wystąpienia konfliktu interesów.

Każdy z naszych pracowników daje przykład pod względem kultury swoich wypowiedzi i odpowiedzialności za słowa oraz zachowanie. Postrzegamy naszych pracowników jako zespół i nie respektujemy pod żadnym względem dyskryminacji. Uznajemy równość wszystkich pracowników bez względu na ich indywidualne różnice. Na straży przestrzegania polityki różnorodności w TORPOL stoi Komisja ds. Etyki, która podejmuje działania mające na celu wyjaśnianie sytuacji, w których mogło dojść do naruszenia zasady równości pracowników wynikłej z poszanowania różnorodności.

Spółka zatrudnia różnego rodzaju pracowników biorąc pod uwagę przede wszystkim kompetencje i kwalifikacje zawodowe. W związku z powyższym zatrudnia zarówno osoby niepełnosprawne, cudzoziemców, osoby w niepełnym wymiarze czasu pracy, emerytów i rencistów, a także na podstawie umów o pracę i umów o charakterze cywilnym.

W 2018 roku nie zostały zidentyfikowane incydenty związane z dyskryminacją interesariuszy wewnętrznych lub zewnętrznych.

Poniżej zaprezentowano ujawnienia nt. różnorodności organu zarządzającego oraz nadzorującego TORPOL S.A. jak również kadry pracowniczej.

Różnorodność w organach TORPOL

		2018	2017	2016	
Zarząd	łącznie	4	4	5	
	mężczyźni	do 30 lat	0	0	0
		od 30 do 50 lat	2	2	2
		powyżej 50 lat	2	2	3
	kobiety	łącznie	0	0	0
Rada Nadzorcza	łącznie	4	8	11	
	mężczyźni	do 30 lat	0	0	0
		od 30 do 50 lat	3	6	10
		powyżej 50 lat	1	2	1
	kobiety	łącznie	2	2	2
		do 30 lat	0	0	0
		od 30 do 50 lat	1	1	1
powyżej 50 lat		1	1	1	

Różnorodność w kadrze pracowniczej

		Grupa TORPOL w Polsce*			TORPOL S.A.
		2018	2017	2016	2018
Całkowita liczba pracowników w Polsce, w tym:	łącznie	716	571	653	625
	do 30 lat	159	116	93	148
	od 30 do 50 lat	406	333	293	353
	powyżej 50 lat	151	122	119	124
- kobiety	łącznie	152	111	84	130
	do 30 lat	53	35	22	49
	od 30 do 50 lat	87	64	51	73

	powyżej 50 lat	12	12	11	8
	łącznie	564	460	421	495
- mężczyźni	do 30 lat	106	81	71	99
	od 30 do 50 lat	319	269	242	280
	powyżej 50 lat	139	110	108	116

6. Bezpieczeństwo pracy

403-1, 403-2, 403-4, 403-5, 403-9, 403-10

W ramach przyjętej Polityki Bezpieczeństwa i Higieny Pracy, TORPOL uznaje za kluczowe zapewnienie bezpieczeństwa pracowników oraz współpracowników realizujących prace budowlane. Optymalne zapewnienie bezpieczeństwa traktujemy jako podstawowy obowiązek odpowiedzialnego pracodawcy. Życie i zdrowie ludzkie jest dla nas bezcenne i wobec tego nie dążymy wyłącznie do redukcji liczby wypadków na budowach, lecz do ich całkowitego wyeliminowania. Z tego powodu nie podejmujemy żadnych robót budowlanych bez uprzedniego przeszkolenia oraz odpowiedniego sprzętu.

Wszystkie spółki z Grupy TORPOL, które prowadzą działalność w zakresie realizacji prac budowlanych mają wdrożony system zarządzania odnoszący się do bezpieczeństwa pracy. Wskazany system zarządzania bazuje na standardach branżowych oraz obowiązujących regulacjach prawnych. W kreowaniu standardów bezpieczeństwa uczestniczą wszyscy pracownicy – nie istnieją w tym zakresie wyłączenia geograficzne lub odnoszące się do rodzaju wykonywanej pracy.

W celu ograniczenia ryzyka związanego z bezpieczeństwem pracy w odniesieniu do każdej realizowanej inwestycji sporządzane są plany bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Dodatkowo w odniesieniu do każdej inwestycji budowlanej realizowanej przez TORPOL stosowane są indywidualne instrukcje bezpiecznego wykonania robót, jak również opracowywane są oceny ryzyka zawodowego odnoszące się do wszystkich stanowisk zaangażowanych w dany projekt. Ocena ta jest sporządzana przez przedstawicieli grup pracowniczych wraz z kierownictwem i pracownikami służby BHP. Oceny ryzyka są również uzgadniane z Komisją BHP. Oceny są udostępnione pracownikom w ramach wewnętrznego systemu obiegu dokumentów. Stosujemy również procedurę wykonywania prac ze znaczącymi zagrożeniami oraz działamy w oparciu zasady nadzoru i organizację prac przy wykonywaniu zadań w szczególnych zagrożeniach. Wdrożona została również procedura zgłaszania zagrożeń potencjalnie wypadkowych - wobec pracowników zgłaszających zagrożenia nie wyciąga się żadnych konsekwencji, w tym o charakterze dyscyplinarnym. W odniesieniu do możliwości zaprzestania wykonywania przez pracowników swoich obowiązków pracy w sytuacjach, w których pracownik uzna, iż mógłby doznać uszczerbku na zdrowiu lub choroby nie istnieją dedykowane polityki/procedury – zastosowanie w tym aspekcie mają przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

Badania środowiska pracy są prowadzone systematycznie zgodnie z obowiązującymi przepisami przez uprawnione jednostki. Przedmiot tych badań obejmuje możliwe zagrożenia dla pracowników w postaci czynników fizycznych, chemicznych oraz pyłów. Z przeprowadzonych badań sporządzane są sprawozdania, a aktualne informacje w tym zakresie przekazywane są poszczególnym komórkom organizacyjnym. Ponadto prowadzone są systematyczne przeglądy obszaru bezpieczeństwa i higieny pracy na poszczególnych budowach.

Wśród osób zaangażowanych w realizację projektów regularnie budowana jest świadomość znaczenia kwestii związanych z BHP tak wśród pracowników jak i podwykonawców zaangażowanych w realizację inwestycji. Pracownicy odbywają regularne szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa

i higieny pracy na podstawie opracowanych programów szkoleń. Ponadto w odniesieniu do przypadków wypadkowych odbywają się szkolenia doraźne na podstawie opracowanych informacji. Jako organ doradczy w obszarze bezpieczeństwa pracy funkcjonuje ośmioosobowa komisja BHP, w której skład wchodzi Prezes Zarządu (lub osoba delegowana przez Prezesa), pracownik służby BHP, lekarz sprawujący opiekę zdrowotną nad pracownikami oraz 5 przedstawicieli pracowników (1 pracownik administracji, 2 pracowników nadzoru technicznego oraz 2 pracowników fizycznych). Komisja jest organem doradczym dla Zarządu Spółki w sprawach związanych z bezpieczeństwem pracy. Kompetencje komisji BHP są uregulowane w przepisach Kodeksu pracy. Komisja spotyka się cyklicznie w odstępach kwartalnych.

Zatrudnianym podwykonawcom przekazywane są niezbędne pakiety informacyjne dotyczące zapewnienia bezpiecznych warunków pracy na budowach, które co do zakresu obejmują dane przekazywane naszym pracownikom. Podwykonawcy otrzymują zatem informacje o zagrożeniach związanych z realizacją zadań na terenie kolejowym oraz aktualne wymagania regulacyjne dotyczące bezpieczeństwa pracy na budowach.

W 2018 roku przeznaczono w TORPOL 292 godziny na szkolenia BHP. Szkolenia dla pracowników administracji i nadzoru przeprowadzono w formie samokształcenia kierowanego. W ramach samokształcenia przeprowadzono wykłady w ramach konsultacji w ilości 2 godz. Łącznie na szkolenia BHP przeznaczono 140 godzin i przeszkolono 30 pracowników administracyjno – biurowych oraz 109 pracowników nadzoru w ramach szkolenia okresowego dla pracodawców i osób kierujących pracownikami. Na stanowiskach robotniczych przeprowadzono szkolenia w łącznym wymiarze 640 godzin. Dla stanowisk robotniczych zorganizowano szkolenie okresowe w ramach instruktażu BHP w ilości 152 godziny w szkoleniu wzięło udział 179 pracowników. W 2017 roku przeznaczono w Polsce 560 godzin na szkolenia BHP dla pracowników administracji i nadzoru oraz przeszkolono 85 pracowników na stanowiskach robotniczych w łącznym wymiarze 640 godzin.

Z kolei w TOG w 2018 roku przeznaczono 8 godzin na szkolenia dla 1 pracownika administracji biurowej. Przeszkolono również 11 pracowników na stanowiskach robotniczych w łącznym wymiarze 88 godzin, a dla pracodawców oraz osób kierującymi pracownikami przeznaczono łącznie 96 godzin. W takich szkoleniach BHP wzięło udział 6 pracowników. W trakcie 2018 roku przeznaczono łącznie 48 godzin na szkolenia i konsultacje w obszarze BHP dla 3 pracowników inżynieryjno-technicznych.

W ramach TORPOL nie istnieją procedury uczestnictwa i konsultacji pracowników w rozwoju, wdrożeniu oraz ocenie systemu zarządzania BHP oraz w dostarczaniu pracownikom dostępu oraz odpowiednich informacji nt. BHP.

W toku realizacji prac budowlanych na pracowników i współpracowników TORPOL wpływ mają tzw. czynniki zagrożenia zawodowego. Czynniki te odnoszą się odpowiednio do wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych.

Wypadkowość

Poniżej zamieszczono informacje nt. istotnych wypadków w TORPOL.

Wypadki przy pracy		2018	2017	2016
Wypadki istotne ogółem, w tym:		15*	11	8
- skutkujące niezdolnością do pracy		14	11	7
- ciężkie		1	0	1
- śmiertelne		1	0	0
Liczba godzin absencji wśród pracowników spowodowana wypadkami		626	499	219
Wskaźniki wypadkowości	liczba wypadków x 1.000/liczba pracowników	24	21,6	17,4
	liczba wypadków x 1.000.000/liczba roboczogodzin	39,1	45,4	27,4
* w tym 2 wypadki komunikacyjne				

Wypadek śmiertelny oraz wypadek ciężki miały miejsce w związku z wykonywaniem prac budowlanych. Przyczyny wypadku zostały zbadane zgodnie z obowiązującą w Spółce procedurą. Badanie wypadku ze strony Spółki oraz Państwowej Inspekcji Pracy (PIP) zostały zakończone. Zgodnie z ustaleniami przyczyną wypadku jest błąd ludzki. PIP nałożyła na odpowiedzialnych pracowników (na osoby fizyczne) kary finansowe. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wypłacono rodzinie zmarłego pracownika odprawę pośmiertną oraz zapomogę, a pracownikowi który uległ ciężkiemu wypadkowi przy pracy wypłacono zapomogę oraz odszkodowanie z ubezpieczenia zakładowego.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa pracy zwiększona została częstotliwość szkoleń okresowych z obszaru BHP jak również dodatkowe szkolenia realizowane bezpośrednio z udziałem kierowników inwestycji.

W TOG w 2018 roku miał miejsce jeden istotny wypadek skutkujący niezdolnością do pracy pracownika oraz absencją obejmującą 112 godzin. W pozostałych spółkach zależnych nie wystąpiły wypadki kwalifikowane do wskazanych powyżej kategorii wypadków.

Wszyscy pracownicy podwykonawców zaangażowani w realizację prac budowlanych zobowiązani są do zapoznania się i przestrzegania wewnętrznych procedur BHP oraz opracowanych planów bezpieczeństwa. Uznajemy za kluczowe podejmowania działań prewencyjnych w celu ograniczenia wypadków na realizowanych inwestycjach. Istotne wypadki niosą ze sobą bowiem konkretne szkody finansowe (koszty odszkodowań, zniszczenia sprzętu), wizerunkowe oraz organizacyjne (przeście związane z koniecznością usunięcia skutków wypadków).

W TORPOL stosowana jest procedura ustalania okoliczności i przyczyn wypadków.

Najczęstszą przyczyną wypadków jest błąd ludzki, który wynika z niedostatecznej koncentracji i uwagi poszczególnych pracowników. Większość wypadków miała miejsce w trakcie przemieszczenia się po placach budów, podczas prac naprawczych maszyn i urządzeń oraz w trakcie prac transportowych.

Niezależnie od prowadzenia rejestru wypadków w ramach TORPOL, podwykonawcy, z którymi współpracujemy zobowiązani są do zgłaszania incydentów związanych z wypadkami śmiertelnymi, ciężkimi i zbiorowymi.

Zgodnie z uzyskanymi informacjami w latach 2016-2018 wśród podwykonawców nie wystąpiły wypadki śmiertelne, ciężkie lub zbiorowe.

Choroby zawodowe

Czynniki wpływające na choroby zawodowe związane są m.in. z przebywaniem na obszarze o podwyższonym poziomie hałasu, drgań czy zanieczyszczenia powietrza. W celu ograniczenia wpływu ww. czynników miejsca prac są monitorowane poprzez systematyczne pomiary natężenia czynników fizycznych i stężenia czynników chemicznych oraz pyłów. W trakcie lat 2017 – 2018 nie zidentyfikowano przypadków chorób zawodowych.

Ochrona informacji nt. zdrowia pracowników

Skierowania lekarskie (okresowe, kontrolne) pracownik otrzymuje bezpośrednio do rąk własnych lub listem poleconym na wskazany przez pracownika adres. W przypadku złożenia wniosku o wypłatę świadczenia/zapomogi z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w związku z ciężką chorobą, pracownik pisemnie musi wyrazić zgodę na wykorzystanie informacji o jego stanie zdrowia/lub zdrowia członka rodziny. Zaświadczenia o stanie zdrowia (zdolność do wykonywania pracy na danym stanowisku) przechowywane są w aktach osobowych w ogniotrwałych szafach pancernych zabezpieczonych przez dostępem do nich przez osoby nieuprawnione. Z kolei zaświadczenia lekarskie (zwolnienia z powodu choroby) przechowywane są w segregatorach w szafach pancernych zabezpieczonych przez dostępem do nich przez osoby nieuprawnione. Powyższe informacje udostępniane są tylko i wyłącznie uprawnionym do tego pracownikom lub instytucjom (np. w obowiązkowych deklaracjach do ZUS).

7. Relacje ze społecznościami lokalnymi

415-1, 412-1

7.1 Relacje z otoczeniem

W 2018 roku angażowaliśmy się charytatywnie w inicjatywy społeczne i wsparcie organizacji pozarządowych i samorządowych.

Od 2014 roku wspieramy finansowo ośrodek hipoterapii prowadzony przez Fundację Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Stróżach.

Pracownicy Spółki należący do TORPOL RUNNING TEAM – grupy biegaczy, biorą czynnie udział w biegach, z których środki przekazywane są na cele charytatywne. W 2018 roku wzięli udział m.in. w:

- Business Run Poznań – największym biegu charytatywnym organizowanym w Polsce przez Fundację Poland Business Run, z którego środki przekazywane są na wsparcie osób po amputacji,
- sztafecie maratońskiej EKIDEN – wsparcie Fundacji na rzecz Osób Niewidomych LABRADOR – Pies Przewodnik,
- V Biegu Mikołajkowym – wsparcie Domu Dziecka w Wągrowcu.

Podobnie jak w poprzednich latach, przy okazji wysyłania bożonarodzeniowych życzeń świątecznych korzystamy z karnetów, z których część dochodu zostaje przekazana na rzecz podopiecznych ośrodka terapeutyczno-rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych intelektualnie „Dolina Słońca” oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Fundację Anny Dymnej - Mimo Wszystko.

W związku z obchodzonym w 2018 roku 100-leciem odzyskania niepodległości przez Polskę oraz 100-ną rocznicą wybuchu Powstania Wielkopolskiego włączyliśmy się aktywnie w upamiętnienie tych ważnych dla mieszkańców kraju, jak również Wielkopolski wydarzeń. W ramach podjętych działań przystąpiliśmy do Wieloletniego Programu „Niepodległa” organizowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa

Narodowego, którego głównym celem jest wzmocnienie poczucia wspólnoty obywatelskiej Polaków poprzez organizację i wsparcie inicjatyw związanych z rocznicą odzyskania niepodległości. Realizując założenia programu nawiązaliśmy współpracę z Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim oraz Archiwum Państwowym w Poznaniu, z którymi razem udało nam się zrealizować dwa ciekawe projekty: instalację przestrzenną „Budka Niepodległości” oraz wystawę „Powstanie Wielkopolskie – Rozkaz!”.

Budka to projekt edukacyjny, dzięki któremu w ciekawy sposób przekazywana jest wiedza o Powstaniu Wielkopolskim i historii odzyskania niepodległości. Jest to zrewitalizowana budka telefoniczna, gdzie po wybraniu kolejnych numerów telefonicznych i podniesieniu słuchawki można wysłuchać bardzo wartościowych wspomnień historycznych, przybliżających czas, gdy odradzała się Polska. Mozaikę barwnych opowieści stanowią wypowiedzi Józefa Piłsudskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa, Ignacego Daszyńskiego, Jędrzeja Moraczewskiego, Józefa Hallera i Stanisława Taczaka, które uzupełniają unikatowe fotografie Kazimierza Gregera wkomponowane w ściany instalacji. Budka jest dostępna dla każdego, kto zechce zatrzymać się przed Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim. Dodatkowo o pełnych godzinach od rana do 18:00 budka dzwoni zachęcając przechodzących do zapoznania się z historycznymi opowieściami.

Wystawa „Powstanie Wielkopolskie – Rozkaz!” prezentuje wybrane rozkazy dzienne Dowództwa Głównego Polskich Sił Zbrojnych w byłym zaborze pruskim oraz wybrane fotografie z albumu Kazimierza Gregera. Jej celem jest ukazanie Powstania Wielkopolskiego jako czynu zbrojnego, który zdecydował o kształcie odrodzonego państwa polskiego. Rozkazy te są częścią zachowanego w niewielkim fragmencie zespołu archiwalnego „Dowództwo Okręgu Generalnego w Poznaniu z lat 1919 - 1920”. Zawierają informacje o organizacji polskich sił zbrojnych, gdy mimo zakończenia pierwszej wojny światowej w listopadzie 1918 r. i klęski wojennej Niemiec oraz powstania niepodległego państwa polskiego na terenie byłych zaborów rosyjskiego i austriackiego, ziemie zaboru pruskiego nadal należały do Rzeszy i były zarządzane przez niemiecką administrację. Archiwalia te są nielicznymi zachowanymi źródłami historycznymi z okresu odzyskiwania przez Polskę niepodległości w latach 1918 - 1919, gdyż bardzo wiele z nich spłonęło w styczniu 1945 r. wraz z gmachem Archiwum Rzeszy Kraju Warty w Poznaniu. Zachowane rozkazy dzienne w tym roku wpisane zostały na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata. Wystawa była prezentowana w Sejmie RP oraz w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim.

Ponadto w ramach obchodów rocznic, przeprowadziliśmy firmowy konkurs patriotyczny dla pracowników Grupy Kapitałowej TORPOL oraz ich rodzin pod tytułem "Historia Niepodległości", w ramach którego należało wykonać prace plastyczne lub fotograficzne inspirowane tematem konkursu.

Obie rocznice zostały również uczczone w sposób sportowy - biegacze z TORPOL RUNNING TEAM wzięli udział w sztafecie 10x10 o Puchar Wielkopolski z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości oraz wybuchu Powstania Wielkopolskiego, a zawodnicy TORPOL RACING TEAM w X Rowerowym Pucharze Niepodległości w Osiecznej, będącym jednocześnie finałem cyklu Leszczyńskiej Ligi Rowerowej.

W latach 2016-2018 spółki z Grupy TORPOL nie dokonywały płatności na rzecz partii politycznych, polityków lub instytucji o podobnym charakterze.

7.2 Sponsoring i działalność charytatywna

Naszym celem w obszarze działalności sponsoringowej jest więc bycie bliżej naszych Interesariuszy w drodze bezpośredniego kontaktu i wspólnego współdziałania w tworzeniu społecznie użytecznych wydarzeń. W ramach działalności sponsoringowej popieramy tylko konstruktywne wydarzenia i sytuacje mające pozytywny wydźwięk społeczny. W tym celu zamierzamy zintensyfikować aktywność na polu

sponsorowania sportu i rekreacji, kultury oraz działań mających na celu poprawę zdrowia. W ocenie TORPOL działalność sponsoringowa powinna być prowadzona w odpowiedzialny i transparentny sposób.

8. Etyka

102-16, 205-2, 205-3, 409-1

W ramach Grupy TORPOL ustanowiony został *Kodeks Etyki oraz Postępowania w Biznesie TORPOL S.A.*, który określa zasady, mechanizmy oraz rozwiązania urzeczywistniające politykę zrównoważonego rozwoju, opartą o wrażliwość oraz ukierunkowanie przedsiębiorstwa na kwestie praw człowieka, społeczne, środowiskowe oraz poprawiające kanony ładu korporacyjnego, w tym zgodności działania z przepisami prawa. Kodeks określa również ramy społecznej odpowiedzialności biznesu, w tym inicjatywy podejmowane w tym obszarze.

Zaufanie partnerów biznesowych, akcjonariuszy i pracowników jest jednym z priorytetów TORPOL. Z tego powodu w dokumencie tym zawarte zostały również opisy kompleksowych działań służących przeciwdziałaniu patologiom, jakimi są m.in. korupcja bądź łamanie praw człowieka i pracownika.

Celem Kodeksu jest kreowanie takiej postawy i podejścia, aby pracownicy Spółki wcielali wskazane wartości w życie i przejawiali je w codziennych zachowaniach i postawach zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz przedsiębiorstwa. Istotna rola w tym zakresie przypada kierownictwu i menedżerom, od których oczekiwana jest postawa stanowiąca wzór godny naśladowania wśród pracowników oraz pełne zaangażowanie we wdrażaniu postanowień niniejszego dokumentu.

Poprzez wdrożenie wewnętrznych regulacji korporacyjnych, w tym *Polityki antykorupcyjnej*, czy też podnoszenie świadomości pracowników w ramach podejmowanych działań edukacyjnych, dążymy do zwalczania wszelkich przejawów działań korupcyjnych. Spółka na bieżąco monitoruje i przeciwdziała występowaniu przypadków korupcji i łapówkarstwa, m.in. poprzez ustalone i przestrzegane zasady wyboru kontrahentów Spółki (zapytania ofertowe, składanie ofert, weryfikacja i ocena ofert, dokumentowanie wyboru kontrahenta), dostosowanie poziomu wynagrodzenia pracownika do zakresu kompetencji, odpowiedzialności i doświadczenia zawodowego czy określania standardów w obszarze gościnności oraz wręczenia i otrzymywania upominków. Jednocześnie w ramach wewnętrznych regulacji zapewniamy warunki anonimowego zgłaszania naruszeń, w tym w zakresie przeciwdziałania praktykom korupcyjnym.

Uwzględniamy i promujemy równość wszystkich pracowników bez względu na zajmowane stanowisko, staż pracy i inne indywidualne cechy. Wspieramy naszych pracowników w rozwiązywaniu problemów, sytuacji trudnych i konfliktowych. W tym celu w TORPOL obowiązują *Zasady anonimowego zgłaszania naruszeń oraz ochrony sygnalistów* jako dokument określający metodę postępowania pracowników i ich przełożonych w przypadku wystąpienia negatywnych sytuacji.

Każde zgłoszenie bez względu na wagę naruszenia i jego przedmiot jest przedmiotem analizy i weryfikowane przez wyznaczone osoby – wstępnie Pełnomocnika ds. Zgodności i Zarząd. Na tej podstawie podjęte zostają ewentualne kroki związane z postępowaniem wyjaśniającym przed Komisją ds. Etyki, a także podjęcie środków zapobiegających powtórzeniu podobnych sytuacji w przyszłości.

W skład trzyosobowej Komisji ds. Etyki powoływanej przez Zarząd TORPOL wchodzi dwóch przedstawicieli pracowników oraz przedstawiciel lub członek Zarządu Spółki. Komisja ds. Etyki nie tylko rozstrzyga sprawy jej przyznane z zakresu etyki i spraw pracowniczych, ale jest także ciałem konsultacyjno – doradczym

pozostającym do stałej dyspozycji pracowników. Komisja ds. Etyki wyposażona jest w narzędzia rozjemczo – ugodowe, na podstawie których strony postępowania będą mogły zawrzeć ugodę lub naprawić szkodę na ustalonych przed komisją warunkach. Postępowanie przed Komisją ds. Etyki jest przeprowadzane transparentnie i ma zawsze charakter poufny. Przebieg posiedzenia ma swoje odzwierciedlenie we właściwych dokumentach, a decyzje podejmowane są w duchu kolegalności.

Jednocześnie w ramach wewnętrznych regulacji zapewniamy warunki anonimowego zgłaszania naruszeń, w tym w zakresie przeciwdziałania praktykom korupcyjnym. Mając przy tym świadomość tego jak doniosłe i ważne są wszelkie inicjatywy uświadamiające i edukujące w zakresie zwalczania działań korupcyjnych zachęcamy naszych partnerów do wdrożenia i stosowania podobnych praktyk antykorupcyjnych. Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej, jak również kadra kierownicza zapoznali się z przyjętymi w TORPOL procedurami antykorupcyjnymi. W 2018 roku nie były przeprowadzane szkolenia w zakresie przeciwdziałania korupcji.

W latach 2016 – 2018 nie zostały zidentyfikowane przypadki korupcji z udziałem pracowników Grupy TORPOL.

W pełnej rozciągłości respektujemy prawa człowieka. W tym obszarze została ustanowiona dedykowana polityka w oparciu, o którą Grupa TORPOL nie tylko promuje, jako wartość stosowania, standardy i wytyczne w obszarze ochrony praw człowieka i pracownika, ale także przestrzega w tej materii przepisów międzynarodowych i krajowych ze szczególnym uwzględnieniem kodeksu pracy.

Stanowczo sprzeciwiamy się formom pracy przymusowej, jak również i nie akceptujemy żadnej innej formy wyzysku bądź wykorzystywania zarówno grupy osób jak i jednostki. Nie zgadzamy się na zatrudnianie dzieci oraz osób nieletnich z pogwałceniem przepisów kodeksu pracy, jak również w pełni sprzeciwiamy się nękanii, poniżaniu, znęcaniu bądź kierowaniu gróźb ze strony współpracownika lub przełożonego oraz molestowaniu fizycznym i psychicznym zarówno w miejscu pracy, jak i poza jego miejscem. Popieramy równocześnie wolność zrzeszania się pracowników stanowiącą fundament praw pracowniczych.

W latach 2016-2018 w TORPOL nie miały miejsca incydenty związane z naruszeniem praw człowieka w tym w zakresie pracy przymusowej oraz pracy dzieci.

9. Zgodność z regulacjami

419-1

Wpływ na poszczególne obszary działalności Grupy mają liczne regulacje stanowiące wyraz oczekiwań lokalnych prawodawców oraz kontrahentów. Ryzyko braku zgodności z wymaganiami regulacyjnymi rozumiane jest przez Spółkę jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się Grupy TORPOL, poszczególnych spółek lub pracowników Grupy do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Grupę standardów rynkowych.

Jako Grupa posiadamy przejrzystą oraz adekwatną do skali i charakteru prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka strukturę organizacyjną, w której podległość służbowa, zadania oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności są wyraźnie przypisane i odpowiednio podzielone. Struktura organizacyjna obejmuje i odzwierciedla cały obszar działalności Spółki, wyraźnie wyodrębniając każdą kluczową funkcję w obrębie wykonywanych zadań. Dotyczy to zarówno podziału zadań jak i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu Spółki, a także podziału zadań i odpowiedzialności pomiędzy komórki organizacyjne centrali oraz poszczególne stanowiska albo grupy stanowisk.

W ramach Grupy Kapitałowej funkcjonuje *Polityka zarządzania ryzykiem braku zgodności*, która stanowi wyraz świadomości TORPOL nt. znaczenia obszaru zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz deklaracji stosowania określonych norm postępowania oraz urzeczywistniania przynależnych do tego obszaru zasad. Polityka ta realizowana jest poprzez przyjęcie i wdrożenie szeregu powiązanych z nią szczegółowych polityk i rozwiązań z zakresu takich zagadnień jak m.in. korupcja, konflikt interesów, prawidłowa ochrona danych osobowych, postępowanie z mieniem firmowym, przyjmowanie prezentów i upominków oraz postępowanie pracowników zgodnie z prawem i przepisami wewnętrznymi. Przyjęcie powyższych rozwiązań ma zagwarantować TORPOL oraz naszym Interesariuszom, iż w obszarze identyfikacji i monitorowania ryzyka zgodności zawsze będziemy zobowiązywać się do dochowania najwyższej staranności.

Spółka wychodzi z założenia, iż efektywne wdrażanie rozwiązań z obszaru polityk zgodności oraz eliminacja ryzyk nie byłaby możliwa bez odpowiedniego wewnątrz korporacyjnego wsparcia instytucjonalnego. Dlatego też w związku z przyjęciem i wdrożeniem Kodeksu powołana do życia została oprócz Komisji ds. Etyki nowa funkcja w postaci Pełnomocnika ds. Zgodności. Nadrzędną misją Pełnomocnika ds. Zgodności jest zapobieganie utracie reputacji oraz stratom finansowym poprzez zagwarantowanie organizacji funkcjonowania zgodnego z prawem i innymi normami postępowania.

Jednostką odpowiedzialną bezpośrednio za realizację zadań z obszaru społecznej odpowiedzialności biznesu oraz polityk zrównoważonego rozwoju zostało Biuro Komunikacji Społecznej.

Zarząd TORPOL zatwierdził i wdrożył do stosowania również *Regulamin ochrony danych osobowych*, którego celem jest jak najlepszego zapoznania pracowników i współpracowników z zasadami ochrony danych osobowych, a także *Politykę bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w TORPOL S.A.* oraz *Instrukcję zarządzania systemami informatycznymi* służącymi do przetwarzania danych osobowych w TORPOL.

W latach 2016-2018 nie zostały nałożone na spółki z Grupy Kapitałowej TORPOL istotne kary lub sankcje pozafinansowe z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami.

10. Informacje o raporcie

10.1 O raporcie

102-54, 102-48, 102-49, 102-50, 102-51, 102-52, 102-53, 102-56

Informacje zawarte w niniejszym raporcie stanowią podsumowanie działalności Grupy TORPOL (tj. TORPOL S.A. oraz spółki zależne) w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu w 2018 roku. Naszą intencją było podsumowanie oddziaływania na otoczenie z punktu widzenia Grupy Kapitałowej. Niemniej z uwagi na dominujący udział prac związanych z infrastrukturą kolejową w niniejszym raporcie prezentujemy informacje dotyczące w głównej mierze tego obszaru działalności, który realizowany jest bezpośrednio przez TORPOL S.A. Niezależnie od powyższego sprawozdawczość np. w obszarze środowiska jest znacznie bardziej rozwinięta na poziomie TORPOL niż spółek zależnych prowadzących działalność na znacznie mniejszą skalę. Tym samym nie wszystkie dane liczbowe niezbędne do opracowania wskaźników na poziomie całej Grupy Kapitałowej mogły być agregowane przez spółki zależne prowadzące działalność operacyjną. W tym miejscu jednocześnie deklarujemy, iż w odniesieniu do żadnego zagadnienia uznanego za istotne nie pominęliśmy informacji, które odnosiłyby się do spółek zależnych, a które rodziłyby istotne ryzyka dla Grupy Kapitałowej oraz dla otoczenia. W szczególności mowa w tym miejscu jest o jakichkolwiek

incydentach związanych z odpowiedzialnością za otoczenie, wykonywane prace, prawa pracownicze i prawa człowieka czy korupcji.

Zaprezentowane informacje obejmują okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku oraz stan na dzień 31 grudnia 2018 roku. Okresem porównawczym jest okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku oraz stan na dzień 31 grudnia 2017 roku, jak również w wybranych pozycjach zamieszczone zostały dane za rok 2016 oraz na koniec 2016 r.

Raport został sporządzony w oparciu o wytyczne Global Reporting Initiative – GRI Standards. Przygotowując raport kierowano się zasadami GRI definiującymi jego treść oraz jakość. Raport został przygotowany zgodnie z wytycznymi GRI w wersji podstawowej *core*.

Niniejszy raport spełnia wymogi uznania za tzw. oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 2-8 oraz art. 55 ust. 2b ustawy o rachunkowości. Raport ten został sporządzony jako jeden dokument odnoszący się do Jednostki Dominującej oraz Grupy Kapitałowej i tym samym stanowi on integralny element skonsolidowanego oraz jednostkowego raportu za rok obrotowy 2018.

Niniejszy raport został zweryfikowany wewnętrznie przez Zarząd Spółki oraz poszczególne jednostki organizacyjne bezpośrednio zaangażowane w jego przygotowanie.

Deklarujemy publikację następnych raportów w perspektywie każdego kolejnego roku.

Zachęcamy przy tym Państwa do dzielenia się swoimi uwagami i zgłaszania sugestii odnośnie przedstawionego raportu. Wszelkie uwagi oraz pytania odnoszące się do raportu prosimy kierować na adres l.sychowski@torpol.pl lub do p.odziejewicz@torpol.pl.

10.2 Indeks treści GRI

102-55

Ujawnienia o charakterze ogólnym

Ujawnienie	Opis	Rozdział (str.)
Strategia i analiza		
102-14	Oświadczenie Zarządu TORPOL S.A. o znaczeniu zrównoważonego rozwoju dla organizacji Strategia działania w celu realizacji założeń zrównoważonego rozwoju	3,6
102-1	Nazwa organizacji	3
102-2	Główne usługi	18
102-3	Lokalizacja siedziby głównej organizacji	22
102-4	Liczba krajów, w których działa organizacja	22
102-5	Charakter własności i forma prawna	12
102-6	Rynki obsługiwane przez organizację	31
102-7	Skala organizacji	13
102-8	Liczba pracowników według rodzaju umowy, regionu i płci	49
102-9	Łańcuch dostaw	33
102-10	Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące rozmiaru, struktury, formy własności i łańcucha dostaw	33
102-11	Wyjaśnienie, czy i w jaki sposób organizacja stosuje zasadę przezorności	10
102-12	Zewnętrzne inicjatywy, karty lub zasady dotyczące kwestii ekonomicznych, środowiskowych lub społecznych	41
102-13	Członkostwo w stowarzyszeniach oraz organizacjach	41

102-16	Wartości, zasady, standardy i normy zachowania ujęte w postaci kodeksów postępowania oraz kodeksów etyki	64
102-18	Struktura organu zarządzającego i nadzorującego	11
102-40	Lista grup interesariuszy angażowanych przez organizację	7
102-41	Procent wszystkich pracowników objętych zbiorowymi układami pracy	52
102-42	Podstawy identyfikacji i selekcji angażowanych grup interesariuszy	7
102-43	Podejście organizacji do angażowania interesariuszy (uwzględniając częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy)	7
102-44	Kluczowe kwestie i problemy poruszane przez interesariuszy oraz odpowiedź na nie ze strony organizacji	7
102-45	Jednostki wskazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym organizacji	21
102-46	Proces definiowania zawartości i granic raportu	7
102-47	Istotne zagadnienia objęte raportowaniem	7
102-48	Wpływ wszelkich zmian w informacjach podanych w poprzednich raportach oraz przyczyny tych zmian	66
102-49	Znaczące zmiany w zasięgu i granicach raportu względem poprzednich okresów objętych raportem	66
102-50	Okres raportowania	66
102-51	Data publikacji ostatniego raportu	66
102-52	Cykl raportowania	66
102-53	Osoba do kontaktu	66
102-54	Zgodność ze standardami GRI	66
102-55	Indeks treści GRI	67
102-56	Polityka i obecna praktyka w zakresie zewnętrznej weryfikacji raportu	66
103-1	Istotne zagadnienia wewnątrz oraz na zewnątrz organizacji	7

Ujawnienia szczegółowe

Ujawnienie	Opis	Lokalizacja rozdziału w Raporcie (str.)
201-1	Bezpośrednia wartość ekonomiczna wytworzona i podzielona	13
201-3	Pokrycie zobowiązań emerytalnych organizacji wynikających z programów o zdefiniowanych świadczeniach	52
201-4	Pomoc finansowa uzyskana od państwa	36
202-1	Stosunek wynagrodzenia pracowników najniższego szczebla do płacy minimalnej	52
203-1	Rozwój oraz wpływ inwestycji w infrastrukturę i usługi	27
204-1	Odsetek wydatków na lokalnych dostawców w głównych lokalizacjach prowadzenia działalności	33
205-2	Komunikacja i szkolenia poświęcone politykom i procedurom antykorupcyjnym	64
205-3	Potwierdzone przypadki korupcji	64
206-1	Podjęte kroki prawne dotyczące przypadków naruszenia zasad wolnej konkurencji, praktyk monopolistycznych	25
301-1	Wykorzystywane materiały/surowce według masy	33
302-1	Zużycie energii wewnątrz organizacji	43
302-3	Intensywność zużycia energii	43
304-2	Opis znaczącego wpływu działań, produktów i usług na bioróżnorodność na obszarach chronionych i obszarach o dużej wartości pod względem bioróżnorodności znajdujących się poza obszarami chronionymi	47
305-1	Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych	47

305-4	Intensywność emisji gazów cieplarnianych	47
305-7	Emisje tlenków azotu, tlenków siarki i innych znaczących emisji do powietrza	47
306-2	Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu i metody postępowania z odpadem	44, 46
306-3	Łączna liczba i objętość istotnych wycieków	46
307-1	Kwota istotnych kar oraz całkowita liczba sankcji pozafinansowych z tytułu nieprzestrzegania prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska.	41
308-1	Procent nowych dostawców, którzy zostali dobrani pod kątem spełnienia kryteriów środowiskowych	41
401-1	Całkowita liczba i ujawnienia nt. zatrudnienia nowych pracowników oraz rotacji pracowników w podziale na grupy wiekowe, płeć i region	52
401-2	Świadczenia zapewniane pracownikom pełnoetatowym	52
401-3	Ujawnienia nt. powrotu do pracy i utrzymania zatrudnienia po urlopie macierzyńskim/tacierzyńskim w podziale na płeć	52
miernik własny	Okres zatrudnienia pracowników	54
402-1	Okresy wypowiedzenia umów o pracę	52
403-1	System zarządzania systemem BHP	59
403-2	Identyfikacja ryzyk, ocena ryzyka oraz badanie wypadków	59
403-4	Udział, konsultacje oraz komunikacja pracowników w obszarze BHP	59
403-5	Szkolenia BHP	59
403-9	Wypadki przy pracy	59
403-10	Choroby zawodowe	59
miernik własny	Liczba szkoleń w roku	56
404-1	Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadająca na pracownika	56
404-2	Programy rozwoju umiejętności	56
404-3	Procent pracowników otrzymujących regularne oceny swoich wyników oraz informacje rozwoju zawodowego	56
405-1	Skład kadry pracowniczej w podziale na kategorie według płci, wieku, przynależności do mniejszości i innych ujawnień nt. różnorodności	57
405-2	Stosunek stawki podstawowej i wynagrodzenia całkowitego kobiet i mężczyzn w podziale na kategorie pracowników	52
406-1	Całkowita liczba przypadków dyskryminacji (incydentów o charakterze dyskryminacyjnym)	57
408-1	Zakłady i dostawcy zidentyfikowani jako obarczeni znacznym ryzykiem wystąpienia przypadków pracy dzieci oraz działania podjęte w celu skutecznej eliminacji pracy dzieci	33
409-1	Zakłady i dostawcy zidentyfikowani jako obarczeni znacznym ryzykiem wystąpienia przypadków pracy przymusowej lub obowiązkowej	64
miernik własny	Zakres działań rekompensacyjnych względem społeczności lokalnych	48
412-1	Całkowita liczba i procent zakładów poddanych przeglądowi pod kątem poszanowania praw człowieka lub ocenie pod kątem wpływu na poszanowanie praw człowieka	62
414-1	Udział nowych podwykonawców weryfikowanych z punktu widzenia kryteriów społecznych	33
414-2	Negatywny wpływ społeczny w łańcuchu dostaw oraz podjęte działania	33
415-1	Wsparcie udzielone na rzecz partii politycznych, polityków i instytucji o podobnym charakterze	62

416-1	Procent istotnych kategorii produktów i usług, w przypadku których poddaje się ich wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo w celu poprawy wskaźników	36
416-2	Całkowita liczba przypadków niezgodności z regulacjami oraz dobrowolnie stosowanymi kodeksami dotyczącymi wpływu produktów i usług na zdrowie i bezpieczeństwo na każdym etapie cyklu ich życia, w podziale na rodzaj skutków	36
419-1	Kwota istotnych kar oraz całkowita liczba sankcji pozafinansowych z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami	36,65

Podpisy

Imię i nazwisko	Funkcja	Data złożenia podpisu	Podpis
Grzegorz Grabowski	Prezes Zarządu	15.03.2019
Krzysztof Miler	Wiceprezes Zarządu	15.03.2019
Marcin Zachariasz	Wiceprezes Zarządu	15.03.2019
Tomasz Krupiński	Wiceprezes Zarządu	15.03.2019